

KOMISIJAS REGULA (ES) 2016/1905**(2016. gada 22. septembris),****ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 1126/2008, ar ko pieņem vairākus starptautiskos grāmatvedības standartus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1606/2002, attiecībā uz 15. starptautisko finanšu pārskatu standartu****(Dokuments attiecas uz EEZ)**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 19. jūlija Regulu (EK) Nr. 1606/2002 par starptautisko grāmatvedības standartu piemērošanu ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 3. panta 1. punktu,

tā kā:

- (1) Ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 1126/2008 ⁽²⁾ tika pieņemti vairāki starptautiski standarti un to interpretācijas, kas bija spēkā 2008. gada 15. oktobrī.
- (2) Starptautisko grāmatvedības standartu padome (IASB) 2014. gada maijā izdeva jaunu starptautisko finanšu pārskatu standartu (SFPS) Nr. 15 "*Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem*". Šā standarta mērķis ir uzlabot finanšu pārskatu sniegšanu par ieņēmumiem un kopumā uzlabot to salīdzināmību finanšu pārskatos globālā mērogā.
- (3) Starptautisko grāmatvedības standartu padome 2015. gada septembrī izdeva 15. SFPS grozījumu, ar ko spēkā stāšanās dienu atliek no 2017. gada 1. janvāra līdz 2018. gada 1. janvārim.
- (4) 15. SFPS ir dažas atsaucis uz 9. SFPS, kuras šobrīd nevar piemērot, jo Savienība nav pieņēmusi 9. SFPS. Tāpēc jebkura atsauce uz 9. SFPS šīs regulas pielikumā būtu jāsaprot kā atsauce uz 39. starptautisko grāmatvedības standartu (SGS) "*Finanšu instrumenti: atzīšana un novērtēšana*".
- (5) 15. SFPS pieņemšana nozīmē secīgus grozījumus 1., 3. un 4. SFPS un 1., 2., 12., 16., 32., 34., 36., 37., 38., 39. un 40. SGS, Starptautisko finanšu pārskatu interpretācijas komitejas (SFPIK) 12. interpretācijā, Pastāvīgās interpretācijas komitejas (PIK) 27. un 32. interpretācijā, lai nodrošinātu starptautisko grāmatvedības standartu savstarpējo konsekventi. Turklāt tā nozīmē 11. un 18. SGS, 13., 15. un 18. SFPIK un 31. PIK interpretācijas secīgu atsaukšanu.
- (6) Eiropas Finanšu pārskatu padomdevēja grupa apstiprina, ka 15. SFPS atbilst Regulas (EK) Nr. 1606/2002 3. panta 2. punktā izklāstītajiem pieņemšanas kritērijiem.
- (7) Tādēļ Regula (EK) Nr. 1126/2008 būtu attiecīgi jāgroza.
- (8) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Grāmatvedību regulējošās komitejas atzinumu,

⁽¹⁾ OV L 243, 11.9.2002., 1. lpp.⁽²⁾ Komisijas 2008. gada 3. novembra Regula (EK) Nr. 1126/2008, ar ko pieņem vairākus starptautiskos grāmatvedības standartus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1606/2002 (OV L 320, 29.11.2008., 1. lpp.).

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

1. Regulas (EK) Nr. 1126/2008 pielikumu groza šādi:

- a) iekļauj 15. starptautisko finanšu pārskatu standartu (SFPS) *“Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem”*, kā izklāstīts šīs regulas pielikumā;
- b) 1. SFPS *“Starptautisko finanšu pārskatu standartu pirmreizēja pieņemšana”*, 3. SFPS *“Uzņēmējdarbības apvienošana”*, 4. SFPS *“Apdrošināšanas līgumi”*, 1. starptautisko grāmatvedības standartu (SGS) *“Finanšu pārskatu sniegšana”*, 2. SGS *“Krājumi”*, 12. SGS *“Ienākuma nodokļi”*, 16. SGS *“Pamatlīdzekļi”*, 32. SGS *“Finanšu instrumenti: informācijas sniegšana”*, 34. SGS *“Starpperioda finanšu pārskatu sniegšana”*, 36. SGS *“Aktīvu vērtības samazināšanās”*, 37. SGS *“Uzkrājumi, iespējamās saistības un iespējamie aktīvi”*, 38. SGS *“Nemateriālie aktīvi”*, 39. SGS *“Finanšu instrumenti: atzīšana un novērtēšana”*, 40. SGS *“Ieguldījuma īpašums”*, Starptautisko finanšu pārskatu interpretācijas komitejas (SFPIK) 12. interpretāciju *“Vienošanās par pakalpojumu koncesiju”*, Pastāvīgās interpretācijas komitejas (PIK) 27. interpretāciju *“Darījumu būtības novērtēšana, kuri ietver nomas juridisko formu”*, PIK 32. interpretāciju *“Nemateriālie aktīvi – tīmekļa vietnes izmaksas”* groza atbilstīgi 15. SFPS, kā izklāstīts šīs regulas pielikumā;
- c) 11. SGS *“Būvlīgumi”*, 18. SGS *“Ieņēmumi”*, SFPIK 13. interpretāciju *“Klientu lojalitātes programmas”*, SFPIK 15. interpretāciju *“Līgumi par nekustamā īpašuma būvniecību”* un SFPIK 18. interpretāciju *“Klientu aktīvu pārvedumi”*, un PIK 31. interpretāciju *“Ieņēmumi – bartera darījumi, kuri ietver reklāmas pakalpojumus”* aizstāj saskaņā ar 15. SFPS, kā izklāstīts šīs regulas pielikumā.
2. Jebkuru atsauci uz 9. SFPS šīs regulas pielikumā saprot kā atsauci uz 39. SGS *“Finanšu instrumenti: atzīšana un novērtēšana”*.

2. pants

Ikviens uzņēmums piemēro 1. panta 1. punktā minētos grozījumus vēlākais no datuma, kad sākas tā pirmais finanšu gads, kura sākums ir 2018. gada 1. janvāris vai pēc tam.

3. pants

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2016. gada 22. septembrī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētājs
Jean-Claude JUNCKER

PIELIKUMS

15. starptautiskais finanšu pārskatu standarts

Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem

15. starptautiskais finanšu pārskatu standarts***Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem***

MĒRĶIS

1. Šā standarta mērķis ir noteikt principus, kurus uzņēmums piemēro, lai finanšu pārskatu lietotājiem paziņotu noderīgu informāciju par to ieņēmumu un naudas plūsmu būtību, apjomu, grafiku un nenoteiktību, kas rodas no līguma ar klientu.

Mērķa sasniegšana

2. Lai sasniegtu 1. punktā minēto mērķi, šā standarta pamatprincips ir tāds, ka uzņēmums atzīst ieņēmumus, lai atainotu apsolīto preču vai pakalpojumu nodošanu klientiem par summu, kas atspoguļo atlīdzību, ko uzņēmums cer piltiesīgi saņemt apmaiņā pret minētajām precēm vai pakalpojumiem.
3. Piemērojot šo standartu, uzņēmums ņem vērā līguma noteikumus un visus būtiskos faktus un apstākļus. Uzņēmums konsekventi piemēro šo standartu, tostarp visus praktiskos paņēmienus, līgumiem ar līdzīgām iezīmēm un līdzīgos apstākļos.
4. Šajā standartā norādīta uzskaites veikšana atsevišķam līgumam ar klientu. Tomēr praktiskos nolūkos uzņēmums šo standartu var piemērot līgumu portfelim (vai izpildes pienākumiem) ar līdzīgām iezīmēm, ja uzņēmums pamatoti sagaida, ka ietekme, ko finanšu pārskatos radīs šā standarta piemērošana attiecīgajam portfelim, būtiski neatšķirsies no šā standarta piemērošanas atsevišķiem līgumiem (vai izpildes pienākumiem) attiecīgajā portfelī. Veicot portfeļa uzskaiti, uzņēmums izmanto aplēses un pieņēmumus, kas atspoguļo portfeļa izmēru un sastāvu.

DARBĪBAS JOMA

5. Uzņēmums piemēro šo standartu visiem līgumiem ar klientiem, izņemot:
 - a) nomas līgumus, kuri ietilpst 17. SGS *Noma* darbības jomā;
 - b) apdrošināšanas līgumus, kuri ietilpst 4. SFPS *Apdrošināšanas līgumi* darbības jomā;
 - c) finanšu instrumentus un citas līgumiskās tiesības vai pienākumus, kas ietilpst 9. SFPS *Finanšu instrumenti*, 10. SFPS *Konsolidētie finanšu pārskati*, 11. SFPS *Kopīgas struktūras*, 27. SGS *Konsolidētie un atsevišķie finanšu pārskati* un 28. SGS *Ieguldījumi asociētajos uzņēmumos un kopuzņēmumos* darbības jomā; un
 - d) nemonētārās apmaiņas starp uzņēmumiem tajā pašā darbības jomā, lai veicinātu tirdzniecību ar klientiem vai iespējamajiem klientiem. Piemēram, šis standarts neattiektos uz līgumu starp diviem naftas uzņēmumiem, kas vienojas par naftas apmaiņu, lai laikus apmierinātu pieprasījumu no saviem klientiem dažādās norādītajās vietās.
6. Uzņēmums šo standartu piemēro līgumam (kas nav 5. punktā minētais līgums) tikai tad, ja līguma puse ir klients. Klients ir līguma puse, kas ir noslēgusi līgumu ar uzņēmumu par to, ka preces vai pakalpojumi, kas ir uzņēmuma parastās darbības rezultāts, tiek iegūti apmaiņā pret atlīdzību. Līguma puse nav klients, ja, piemēram, līguma puse ir noslēgusi līgumu ar uzņēmumu, nevis lai iegūtu uzņēmuma parasto darbību rezultātu, bet gan lai piedalītos darbībā vai procesā, kurā līguma puses daļa riskus un ieguvumus, kas izriet no attiecīgās darbības vai procesa (piemēram, aktīva izveide sadarbības darījumā).

7. Uz līgumu ar klientu var daļēji attiekties šā standarta darbības joma un daļēji citu 5. punktā uzskaitīto standartu darbības joma:
- a) ja citos standartos norādīts, kā nodalīt un/vai sākotnēji novērtēt vienu vai vairākas līguma daļas, tad uzņēmums sākumā piemēro minētajos standartos noteiktās nodalīšanas un/vai novērtēšanas prasības. Uzņēmums no *darījuma cenas* izslēdz līguma daļas (vai daļu) summu, kas sākotnēji ir novērtēta(-s) saskaņā ar citiem standartiem, un piemēro 73.-86. punktu, lai atliktu darījuma cenas summu (ja tāda ir), attiecinātu uz katru izpildes pienākumu, kas ietilpst šā standarta darbības jomā, un uz visām citām līguma daļām, kas noteiktas 7. punkta b) apakšpunktā;
 - b) ja citos standartos nav norādīts, kā nodalīt un/vai sākotnēji novērtēt vienu vai vairākas līguma daļas, tad uzņēmums piemēro šo standartu, lai nodalītu un/vai sākotnēji novērtētu līguma daļu (vai daļas).
8. Šajā standartā norādīts, kā uzskaita papildu izmaksas, kas radušās, lai iegūtu līgumu ar klientu, un izmaksas, kas radušās, lai izpildītu līgumu ar klientu, ja minētās izmaksas neietilpst cita standarta darbības jomā (sk. 91.-104. punktu). Uzņēmums minētos punktus piemēro tikai tām izmaksām, kuras attiecas uz šā standarta darbības jomā ietverto līgumu ar klientu (vai attiecīgā līguma daļu).

ATZĪŠANA

Līguma noteikšana

9. Uzņēmums veic uzskaiti šā standarta darbības jomā ietilpstošam līgumam ar klientu tikai tad, ja ir izpildīti visi turpmāk minētie kritēriji:
- a) **līguma puses ir apstiprinājušas līgumu (rakstiski, mutiski vai saskaņā ar citu ierasto komercdarbības praksi) un ir apņēmušās izpildīt savus attiecīgos pienākumus;**
 - b) **uzņēmums var noteikt katras puses tiesības attiecībā uz nododamajām precēm vai pakalpojumiem;**
 - c) **uzņēmums var noteikt maksājumu noteikumus par nododamajām precēm vai pakalpojumiem;**
 - d) **līgumam ir komerciāls raksturs (t.i., ir paredzams, ka līguma rezultātā mainīsies uzņēmuma nākotnes naudas plūsmu risks, grafiks vai summa); kā arī**
 - e) **pastāv varbūtība, ka uzņēmums iekasēs atlīdzību, kas tam pienāksies apmaiņā pret precēm vai pakalpojumiem, kuri tiks nodoti klientam. Novērtējot, vai ir iespējams iekasēt atlīdzības summu, uzņēmums ņem vērā tikai klienta spējas un nodomu laikus atmaksāt atlīdzības summu. Atlīdzības summa, kas pienāksies uzņēmumam, var būt mazāka par līgumā noteikto cenu, ja atlīdzība ir mainīga tāpēc, ka uzņēmums var klientam piedāvāt cenas atvieglojumu (sk. 52. punktu).**
10. Līgums ir tāda vienošanās starp divām vai vairākām pusēm, kas rada īstenojamas tiesības un pienākumus. Tiesību un pienākumu īstenojamību līgumā paredz likums. Līgumi var būt rakstiski, mutiski vai noteikti uzņēmuma ierastajā komercdarbības praksē. Prakse un procesi līgumu izveidei ar klientiem atšķiras atkarībā no jurisdikcijām, nozarēm un uzņēmumiem. Turklāt, tie var atšķirties uzņēmuma ietvaros (piemēram, tie var būt atkarīgi no klienta kategorijas vai apsoltu preču vai pakalpojumu būtības). Uzņēmums ņem vērā minēto praksi un procesus, nosakot, vai un kādā vienošanās ar klientu rada īstenojamas tiesības un pienākumus.
11. Dažiem līgumiem ar klientiem var nebūt konkrēta termiņa, un jebkura no pusēm tos var pārtraukt vai grozīt jebkurā laikā. Citi līgumi var tikt automātiski atjaunojami ar periodiskumu, kas ir norādīts līgumā. Uzņēmums šo standartu piemēro līguma ilgumam (t. i., līguma darbības laikam), kurā līguma pusēm ir noteiktas īstenojamas tiesības un pienākumi.

12. Šā standarta piemērošanas nolūkā līgumu uzskata par neesošu, ja katrai līguma pusei ir vienpusējas īstenojamas tiesības pārtraukt pilnībā neizpildītu līgumu, nenodrošinot atbildību otrai pusei (vai pusēm). Līgums ir pilnībā neizpildīts, ja tas atbilst abiem turpmāk minētajiem kritērijiem:
 - a) uzņēmums vēl nav nodevis klientam apsolītās preces vai pakalpojumus; kā arī
 - b) uzņēmums vēl nav saņēmis atbildību, un tam vēl nav tiesību saņemt atbildību apmaiņā pret apsolītajām precēm vai pakalpojumiem.
13. Ja līgums ar klientu atbilst 9. punktā minētajiem kritērijiem līguma noslēgšanas brīdī, uzņēmums nenovērtē minētos kritērijus atkārtoti, ja vien nav norādes par būtiskām izmaiņām faktos un apstākļos. Piemēram, ja klienta spēja maksāt atbildību būtiski pasliktinās, uzņēmums atkārtoti novērtē, vai pastāv varbūtība, ka uzņēmums iekasēs atbildību, uz ko tam būs tiesības, apmaiņā pret atlikušajām precēm vai pakalpojumiem, kas tiks nodoti klientam.
14. Ja līgums ar klientu neatbilst 9. punktā minētajiem kritērijiem, uzņēmums turpina novērtēt līgumu, lai noteiktu, vai 9. punktā minētie kritēriji ir izpildīti vēlāk.
15. Ja līgums ar klientu neatbilst 9. punktā minētajiem kritērijiem un uzņēmums saņem atbildību no klienta, uzņēmums atzīst saņemto atbildību kā ieņēmumus tikai tad, ja:
 - a) uzņēmumam nav atlikušo pienākumu nodot preces vai pakalpojumus klientam un uzņēmums ir saņēmis visu vai pārsvarā visu atbildību, ko apsolījis klients, un tā nav atmaksājama; vai
 - b) līgums ir izbeigts, un no klienta saņemtā atbildība nav atmaksājama.
16. Uzņēmums no klienta saņemto atbildību atzīst kā saistības, līdz notiek kāds no 15. punktā minētajiem notikumiem vai līdz ir izpildīti 9. punktā minētie kritēriji (sk. 14. punktu). Atkarībā no faktiem un apstākļiem, kas saistīti ar līgumu, atzītās saistības ir uzņēmuma pienākums vai nu nākotnē nodot preces vai pakalpojumus, vai arī atmaksāt saņemto atbildību. Abos gadījumos saistības novērtē pēc atbildības summas, kas saņemta no klienta.

Līgumu apvienošana

17. Uzņēmums apvieno divus vai vairākus līgumus, kurus tas noslēdzis vienlaicīgi vai ar nelielu intervālu ar to pašu klientu (vai attiecīgā klienta saistītajām pusēm), un uzskaita līgumus kā vienu līgumu, ja ir izpildīts viens vai vairāki turpmāk minētie kritēriji:
 - a) par līgumiem vienojas kā par līgumu kopumu, kam ir viens komerciāls mērķis;
 - b) vienā līgumā noteiktās maksājāmās atbildības summa ir atkarīga no otra līguma darbības rezultātiem vai cenas; vai
 - c) līgumos apsolītās preces vai pakalpojumi (vai dažas katrā no līgumiem apsolītās preces vai pakalpojumi) ir viens izpildes pienākums saskaņā ar 22.–30. pantu.

Izmaiņas līgumā

18. Izmaiņas līgumā ir tādas izmaiņas līguma darbības jomā vai cenās (vai abos), kuras apstiprinājušas līguma puses. Dažās nozarēs un jurisdikcijās izmaiņas līgumā var aprakstīt kā izmaiņu rīkojumu, variāciju vai grozījumu. Izmaiņas līgumā notiek, ja līguma puses apstiprina izmaiņas, kas vai nu rada jaunas vai maina esošās līguma pušu īstenojamās tiesības un pienākumus. Izmaiņas līgumā var apstiprināt rakstiski, mutiski vai noteikt ar ierasto komercdarbības praksi. Ja līguma puses nav apstiprinājušas izmaiņas līgumā, uzņēmums esošajam līgumam turpina piemērot šo standartu, līdz izmaiņas līgumā ir apstiprinātas.

19. Izmaiņas līgumā var notikt pat tad, ja līguma pusēm ir strīds par izmaiņu darbības jomu vai cenu (vai abām) vai ja puses ir apstiprinājušas izmaiņas līguma darbības jomā, bet vēl nav noteikušas attiecīgās cenas izmaiņas. Nosakot, vai ir īstenojamas izmaiņu rezultātā izveidotās vai mainītās tiesības un pienākumi, uzņēmums ņem vērā visus būtiskos faktus un apstākļus, tostarp līguma noteikumus un citus pierādījumus. Ja līguma puses ir apstiprinājušas izmaiņas līguma darbības jomā, bet vēl nav noteikušas attiecīgās cenas izmaiņas, uzņēmums aplēs izmaiņas darījuma cenā, ko rada izmaiņas saskaņā ar 50.–54. punktu par mainīgās atlīdzības novērtēšanu un 56.–58. punktu par mainīgās atlīdzības ierobežojošām aplēsēm.
20. Uzņēmums uzskaita izmaiņas līgumā kā atsevišķu līgumu, ja ir izpildīti abi no turpmāk minētajiem nosacījumiem:
- līguma darbības joma paplašinās, jo ir pievienotas apsolutās preces un pakalpojumi, kas ir atšķirīgi (saskaņā ar 26.–30. punktu); kā arī
 - līguma cena pieaug par atlīdzības summu, kas atspoguļo uzņēmuma papildu apsolutu preču vai pakalpojumu *savrupās pārdošanas cenas* un visas atbilstošās korekcijas attiecīgajai cenai, lai atspoguļotu konkrētā līguma apstākļus. Piemēram, uzņēmums papildu preces vai pakalpojuma savrupo pārdošanas cenu var pielāgot atlaidei, ko saņem klients, jo uzņēmumam nav jāuzņemas ar pārdošanu saistītas izmaksas, kas tam rastos, pārdodot līdzīgu preci vai pakalpojumu jaunam klientam.
21. Ja izmaiņas līgumā neuzskaita kā atsevišķu līgumu saskaņā ar 20. punktu, uzņēmums apsolutās preces vai pakalpojumus, kas vēl nav nodoti, uzskaita dienā, kad līgumā ir izdarītas izmaiņas (t. i., atlikušās apsolutās preces vai pakalpojumus), vienā no turpmāk minētajiem veidiem:
- uzņēmums uzskaita izmaiņas līgumā kā esošā līguma pārtraukšanu un jauna līguma izveidi, ja atlikušās preces vai pakalpojumi ir atšķirīgi no precēm vai pakalpojumiem, kas nodoti dienā, kad līgumā ir izdarītas izmaiņas, vai pirms tam. Atlīdzības summa, kas jāattiecinā uz atlikušajiem izpildes pienākumiem (vai atlikušajām atsevišķajām precēm vai pakalpojumiem vienā izpildes pienākumā, kas noteikts saskaņā ar 22. punkta b) apakšpunktu), ir summa, ko veido:
 - klienta apsolutā atlīdzība (tostarp no klienta jau saņemtās summas), kas bija ietverta darījuma cenas aplēsē un kas nav atzīta kā ieņēmumi; kā arī
 - atlīdzība, kas apsoluta kā daļa no izmaiņām līgumā;
 - uzņēmums uzskaita izmaiņas līgumā kā daļu no esošā līguma, ja atlikušās preces vai pakalpojumi nav atšķirīgi un līdz ar to ir daļa no viena izpildes pienākuma, kas ir daļēji izpildīts dienā, kad līgumā ir veiktas izmaiņas. Sekas, kādas līguma izmaiņām ir uz darījuma cenu un uz uzņēmuma novērtējumu par progresu virzībā uz izpildes pienākuma pilnīgu izpildi, atzīst kā ieņēmumu korekcijas (kā ieņēmumu pieaugumu vai samazinājumu) dienā, kad līgumā ir veiktas izmaiņas (t. i., ieņēmumu pielāgošanu veic kumulatīvi);
 - ja atlikušās preces vai pakalpojumi ir a) un b) posteņu apvienojums, tad uzņēmums uzskaita izmaiņu sekas attiecībā uz neizpildītajiem (tostarp daļēji neizpildītajiem) izpildes pienākumiem mainītajā līgumā tā, lai tas būtu saskaņā ar šā punkta mērķiem.

Izpildes pienākumu noteikšana

22. Līguma noslēgšanas brīdī uzņēmums novērtē apsolutās preces vai pakalpojumus līgumā ar klientu un kā izpildes pienākumu nosaka katru apsolutājumu klientam nodot:
- precī vai pakalpojumu (vai preču vai pakalpojumu komplektu), kas ir atšķirīgs; vai
 - virkni atšķirīgu preču vai pakalpojumu, kas būtībā ir tie paši un kam ir tādas pašas nodošanas iezīmes klientam (sk. 23. punktu).

23. Virknei atšķirīgu preču vai pakalpojumu ir tādas pašas nodošanas klientam iezīmes, ja ir izpildīti abi turpmāk minētie kritēriji:
- katra atšķirīgā prece vai pakalpojums preču vai pakalpojumu virknē, ko uzņēmums apsola nodot klientam, atbilst 35. punkta kritērijiem, lai to varētu klasificēt kā izpildes pienākumu, kas īstenots laika gaitā; kā arī
 - saskaņā ar 39.–40. punktu tā pati metode tiktu izmantota, lai novērtētu uzņēmuma progresu virzībā uz izpildes pienākuma pilnīgu īstenošanu, lai klientam nodotu katru virknē ietilpstošo atšķirīgo preci vai pakalpojumu.

Apsolījumi līgumos ar klientiem

24. Līgumā ar klientu parasti ir skaidri noteiktas preces vai pakalpojumi, ko uzņēmums apsola nodot klientam. Tomēr līgumā ar klientu noteikti izpildes pienākumi var ietvert ne tikai tās preces vai pakalpojumus, kas ir skaidri noteikti līgumā. Tas ir tāpēc, ka līgums ar klientu var arī ietvert apsolījumus, uz kuriem norāda uzņēmuma ierastā komercdarbības prakse, publicētās politikas nostādnes vai īpaši paziņojumi, ja līguma noslēgšanas brīdī minētie apsolījumi klientam rada pamatotas cerības, ka uzņēmums nodos klientam preci vai pakalpojumu.
25. Izpildes pienākumi neietver darbības, kas uzņēmumam ir jāveic, lai izpildītu līgumu, ja vien ar minētajām darbībām klientam netiek nodota prece vai pakalpojums. Piemēram, pakalpojumu sniedzējam var būt nepieciešams veikt dažādus administratīvos uzdevumus, lai izveidotu līgumu. Minēto uzdevumu veikšanas gaitā pakalpojums netiek nodots klientam. Līdz ar to minētās izveides darbības nav izpildes pienākums.

Atšķirīgas preces vai pakalpojumi

26. Atkarībā no līguma apsolutās preces vai pakalpojumi citstarp var ietvert turpmāk minēto:
- uzņēmuma saražotās preces (piemēram, ražotājkrājumu) pārdošanu;
 - uzņēmuma iegādātās preces (piemēram, mazumtirgotāja preces) tālākpārdošanu;
 - tiesību uz uzņēmuma iegādātajām precēm vai pakalpojumiem (piemēram, biļetes, ko uzņēmums pārdevis tālāk, rīkojoties kā galvenais uzņēmums, kā aprakstīts B34.–B38. punktā) tālākpārdošanu;
 - līgumā paredzēta uzdevuma (vai uzdevumu) veikšanu klienta labā;
 - kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu, esot gatavībā nodrošināt preces vai pakalpojumus (piemēram, neprecizētus programmatūras atjauninājumus, kurus sniedz atkarībā no pieejamības), vai preču vai pakalpojumu nodrošināšanu klienta lietošanai, kad to vēlas klients;
 - tāda pakalpojuma sniegšanu, kurā citai pusei tiek norīkots nodot preces vai pakalpojumus klientam (piemēram, rīkojoties kā citas puses aģentam, kā aprakstīts B34.–B38. punktā);
 - tādu tiesību nākotnē nodrošināt preces vai pakalpojumus piešķiršana, kurus klients var tālākpārdot vai sniegt saviem klientiem (piemēram, uzņēmums, kas pārdod produktu mazumtirgotājam, apsola nodot papildu preci vai pakalpojumu fiziskai personai, kas iegādājas attiecīgo produktu no mazumtirgotāja);
 - būvēšana, ražošana vai aktīvu attīstīšana klienta vārdā;
 - licenču piešķiršana (sk. B52.–B63. punktu); kā arī
 - papildu preču vai pakalpojumu iegādes iespēju piešķiršana (ja šādas iespējas sniedz klientam būtiskas tiesības, kā aprakstīts B39.–B43. punktā).
27. Prece vai pakalpojums, kas ir apsoluts klientam, ir atšķirīgs, ja ir izpildīti abi turpmāk minētie kritēriji:
- klients var gūt labumu no preces vai pakalpojuma atsevišķi vai kopā ar citiem resursiem, kas ir viegli pieejami klientam (t. i., prece vai pakalpojums spēj būt atšķirīgs); kā arī

- b) uzņēmuma apsolījums nodot precī vai pakalpojumu klientam ir atsevišķi nodalāms no citiem līgumiskajiem apsolījumiem (t. i., prece vai pakalpojums ir atšķirīgs līguma ietvaros).
28. Klients var gūt labumu no preces vai pakalpojuma saskaņā ar 27. punkta a) apakšpunktu, ja precī vai pakalpojumu var izmantot, patērēt, pārdot par summu, kas pārsniedz likvidācijas vērtību, vai citādi turēt tādā veidā, kas rada saimnieciskos labumus. Attiecībā uz dažām precēm vai pakalpojumiem klients spēj gūt labumu no preces vai pakalpojuma atsevišķi. Attiecībā uz citām precēm vai pakalpojumiem klients spēj gūt labumu no preces vai pakalpojuma tikai kopā ar citiem viegli pieejamiem resursiem. Viegli pieejams resurss ir prece vai pakalpojums, ko (attiecīgais uzņēmums vai cits uzņēmums) pārdod atsevišķi, vai resurss, ko klients jau ir ieguvis no uzņēmuma (tostarp preces vai pakalpojumi, ko uzņēmums saskaņā ar līgumu jau būs nodevis klientam) vai citiem darījumiem vai notikumiem. Dažādi faktori var būt pierādījums tam, ka klients var gūt labumu no preces vai pakalpojuma vai nu atsevišķi vai kopā ar citiem viegli pieejamiem resursiem. Piemēram, fakts, ka uzņēmums regulāri pārdod precī vai pakalpojumu atsevišķi, norāda uz to, ka klients var gūt labumu no preces vai pakalpojuma atsevišķi vai kopā ar citiem viegli pieejamiem resursiem.
29. Faktori, kas norāda uz to, ka uzņēmuma apsolījums nodot precī vai pakalpojumu klientam ir atsevišķi nosakāms (saskaņā ar 27. punkta b) apakšpunktu), citstarp ir šādi:
- a) uzņēmums nesniedz nozīmīgu pakalpojumu, kas ietvertu preces vai pakalpojuma integrēšanu ar citām līgumā apsolutajām precēm vai pakalpojumiem preču vai pakalpojumu komplektā, kurš veido kombinēto rezultātu, par kuru klients ir noslēdzis līgumu. Citiem vārdiem sakot, uzņēmums neizmanto precī vai pakalpojumu kā resursu, lai izstrādātu vai piegādātu kombinēto rezultātu, ko norādījis klients;
- b) prece vai pakalpojums būtiski nemaina vai nepielāgo citu līgumā apsoluto precī vai pakalpojumu;
- c) prece vai pakalpojums nav lielā mērā atkarīgs no vai ļoti savstarpēji saistīts ar citām līgumā apsolutajām precēm vai pakalpojumiem. Piemēram, fakts, ka klients varētu izlemt precī vai pakalpojumu nepirkt, būtiski neietekmējot citas līgumā apsolutās preces vai pakalpojumus, varētu norādīt uz to, ka prece vai pakalpojums nav ļoti atkarīgs no vai ļoti savstarpēji saistīts ar minētajām citām apsolutajām precēm vai pakalpojumiem.
30. Ja apsolutā prece vai pakalpojums nav atšķirīgs, uzņēmums minēto precī vai pakalpojumu kombinē ar citām apsolutajām precēm vai pakalpojumiem, līdz iegūst atšķirīgu preču vai pakalpojumu komplektu. Tā rezultātā dažos gadījumos uzņēmumam būtu jāuzskaita visas līgumā apsolutās preces vai pakalpojumi kā viens izpildes pienākums.

Izpildes pienākumu īstenošana

31. **Uzņēmums atzīst ieņēmumus, kad (vai tiklīdz) uzņēmums ir izpildījis pienākumu, nododot klientam apsoluto precī vai pakalpojumu (t. i., aktīvu). Aktīvs ir nodots, kad (vai tiklīdz) klients iegūst kontroli pār minēto aktīvu.**
32. Attiecībā uz katru izpildes pienākumu, kas noteikts saskaņā ar 22.–30. punktu, uzņēmums līguma noslēgšanas brīdī nosaka, vai tas izpildes pienākumu īsteno laika gaitā (saskaņā ar 35.–37. punktu) vai konkrētā brīdī (saskaņā ar 38. punktu). Ja uzņēmums neīsteno izpildes pienākumu laika gaitā, izpildes pienākums tiek īstenots konkrētā brīdī.
33. Preces un pakalpojumi ir aktīvi, pat ja tikai īslaicīgi, kad tie tiek saņemti un izmantoti (tas attiecas uz daudziem pakalpojumiem). Kontrole pār aktīvu ir spēja izlemt par to, kā aktīvs tiks izmantots, un gūt no tā izrietošos atlikušos ieguvumus. Kontrole ietver spēju novērst to, ka citi uzņēmumi lemj par aktīva izmantošanu un gūst no tā izrietošos ieguvumus. Ieguvumi no aktīva ir iespējamās naudas plūsmas (ienākošās plūsmas vai ietaupījumi no izejošajām plūsmām), ko tieši vai netieši var iegūt daudzos veidos, piemēram:
- a) izmantojot aktīvu, lai ražotu preces vai sniegtu pakalpojumus (tostarp publiskos pakalpojumus);
- b) izmantojot aktīvu, lai uzlabotu citu aktīvu vērtību;

- c) izmantojot aktīvu, lai nokārtotu saistības vai samazinātu izdevumus;
 - d) aktīvu pārdodot vai nomainot;
 - e) aktīvu ieķīlājot, lai nodrošinātu aizdevumu; kā arī
 - f) turot aktīvu.
34. Novērtējot, vai klients iegūst kontroli pār aktīvu, uzņēmums ņem vērā jebkuru vienošanos par aktīva pārpirkšanu (sk. B64.–B76. punktu).

Laika gaitā īstenoti izpildes pienākumi

35. Uzņēmums nodod kontroli pār precī vai pakalpojumu laika gaitā un līdz ar to īsteno izpildes pienākumu un atzīst ieņēmumus laika gaitā, ja ir izpildīts viens no turpmākajiem kritērijiem:
- a) klients vienlaicīgi saņem un patērē ieguvumus, ko nodrošina uzņēmuma darbība uzņēmuma darbības gaitā (sk. B3.–B4. punktu);
 - b) ar uzņēmuma darbību aktīvs tiek izveidots vai uzlabots (piemēram, remontdarbi), un klients to kontrolē brīdī, kad aktīvs tiek veidots vai uzlabots (sk. B5. punktu); vai
 - c) uzņēmuma darbība neveido aktīvu, ko uzņēmums varētu izmantot alternatīvi (sk. 36. punktu), un uzņēmumam ir īstenojamas tiesības uz maksājumu par laikus pabeigtu darbību (sk. 37. punktu).
36. Aktīvu, kas izveidots ar uzņēmuma darbību, uzņēmums nevar izmantot alternatīvi, ja uzņēmumam ir līgumā noteikts, ka tas nevar viegli novirzīt aktīvu citai lietošanai minētā aktīva izveides vai uzlabošanas laikā, vai ir praktiski ierobežojumi viegli novirzīt aktīvu tā pabeigtajā stāvoklī citai lietošanai. Novērtējums par to, vai uzņēmums var alternatīvi izmantot aktīvu, tiek veikts līguma noslēgšanas brīdī. Pēc līguma noslēgšanas uzņēmums neatjaunina novērtējumu par aktīva alternatīvu izmantošanu, ja vien līguma puse neapstiprina izmaiņas līgumā, kas būtiski maina izpildes pienākumu. B6.–B8. punktā ir sniegti norādījumi, lai novērtētu, vai uzņēmums var izmantot aktīvu alternatīvi.
37. Uzņēmums ņem vērā līguma noteikumus, kā arī visus tiesību aktus, kas attiecas uz līgumu, izvērtējot, vai tam ir īstenojamas tiesības uz maksājumu par laikus pabeigtu darbību saskaņā ar 35. punkta c) apakšpunktu. Tiesībām uz maksājumu par laikus pabeigtu darbību nav jābūt fiksētai summai. Tomēr jebkurā līguma darbības brīdī uzņēmumam ir jābūt tiesībām uz summu, kura vismaz kompensē uzņēmumu par laikus paveikto darbību, ja līgumu pārtrauc klients vai cita puse tādu iemeslu dēļ, kas nav uzņēmuma nespēja izpildīt apsolīto. B9.–B13. punktā ir sniegti norādījumi, par to kā novērtēt, vai tiesības uz maksājumu pastāv un ir īstenojamas un vai uzņēmuma tiesības uz maksājumu dotu uzņēmumam tiesības uz samaksu par laikus pabeigtu darbību.

Konkrētā brīdī īstenoti izpildes pienākumi

38. Ja izpildes pienākums nav īstenots laika gaitā saskaņā ar 35.–37. punktu, uzņēmums īsteno izpildes pienākumu konkrētā brīdī. Lai konstatētu konkrētu brīdi, kurā klients iegūst kontroli pār apsolīto aktīvu un uzņēmums īsteno izpildes pienākumu, uzņēmums ņem vērā 31.–34. punktā noteiktās kontroles prasības. Turklāt uzņēmums ņem vērā rādītājus par kontroles nodošanu, kuri citstarp ietver sekojošo:
- a) uzņēmumam ir pašreizējas tiesības uz maksājumu par aktīvu – ja klientam pašreiz ir pienākums maksāt par aktīvu, tad tas var norādīt uz to, ka klients ir ieguvis spēju izlemt, kā tiks izmantots apmaiņā iegūtais aktīvs, un gūt no tā izrietošos atlikušos ieguvumus;
 - b) klientam ir īpašumtiesības uz aktīvu – īpašumtiesības var norādīt uz to, kurai līguma pusei ir spējas izlemt par to, kā aktīvs tiks izmantots, un gūt no tā izrietošos atlikušos ieguvumus vai ierobežot citu uzņēmumu piekļuvi minētajiem ieguvumiem. Līdz ar to aktīva īpašumtiesību nodošana var norādīt, ka klients ir ieguvis kontroli pār aktīvu. Ja uzņēmums patur īpašumtiesības tikai kā aizsardzību pret klienta nespēju maksāt, minētās uzņēmuma tiesības neizslēdz to, ka klients var iegūt kontroli pār aktīvu;

- c) uzņēmums ir nodevis aktīva fizisko pārvaldību – tas, ka klients fiziski pārvalda aktīvu, var norādīt uz to, ka klientam ir spējas izlemt par to, kā aktīvs tiks izmantots, un gūt no tā izrietošos atlikušos ieguvumus vai ierobežot citu uzņēmumu piekļuvi minētajiem ieguvumiem. Tomēr fiziskā pārvaldība var nesakrist ar aktīva kontroli. Piemēram, dažos pārpirkuma līgumos un dažos piegādes darījumos klients vai saņēmējs var fiziski pārvaldīt aktīvu, ko kontrolē uzņēmums. Savukārt dažos pārdošanas līgumos ar atliktu piegādi (*bill-and-hold*) uzņēmums var fiziski pārvaldīt aktīvu, ko kontrolē klients. B64.–B76., B77.–B78. un B79.–B82. punktā ir sniegtas norādes par uzskaiti attiecībā uz līgumiem par aktīvu pārdošanu ar atpirkšanu, konsignācijas līgumiem un, attiecīgi, pārdošanas līgumiem ar atliktu piegādi;
- d) klientam ir ievērojami riski un peļņa no aktīva īpašumtiesībām – tas, ka klientam tiek nodoti ievērojami riski un peļņa no aktīva īpašumtiesībām, var norādīt uz to, ka klientam ir spējas izlemt par to, kā aktīvs tiks izmantots, un gūt no tā izrietošos atlikušos ieguvumus. Tomēr novērtējot riskus un peļņu no apsolītā aktīva īpašumtiesībām, uzņēmums izslēdz visus riskus, kas rada atsevišķa pienākuma izpildi papildus pienākumam nodot aktīvu. Piemēram, uzņēmums, iespējams, ir nodevis aktīva kontroli klientam, bet vēl nav izpildījis papildu pienākumu – sniegt apkopes pakalpojumus attiecībā uz nodoto aktīvu;
- e) klients ir pieņēmis aktīvu – šis fakts var norādīt uz to, ka tas ir ieguvis spējas izlemt par to, kā aktīvs tiks izmantots, un gūt no tā izrietošos atlikušos ieguvumus. Lai novērtētu, kā līgumiskie noteikumi par pieņemšanu, ko veic klients, ietekmē to, kad tiek nodota kontrole pār aktīvu, uzņēmums ņem vērā B83.–B86. punktā sniegtos norādījumus.

Progresā novērtēšana attiecībā uz izpildes pienākuma pilnīgu īstenošanu

39. Attiecībā uz katru izpildes pienākumu, kas īstenots laika gaitā saskaņā ar 35.–37. punktu, uzņēmums atzīst ieņēmumus laika gaitā, novērtējot progresu virzībā uz attiecīgā izpildes pienākuma pilnīgu īstenošanu. Progresā novērtēšanas mērķis ir atainot uzņēmuma darbības rezultātus, kad apsolītās preces vai pakalpojumi tiek nodoti klientam (t. i., uzņēmuma izpildes pienākuma īstenošana).
40. Uzņēmums piemēro vienotu progresā novērtēšanas metodi katram izpildes pienākumam, kas īstenots laika gaitā, un uzņēmums šo metodi konsekventi piemēro līdzīgiem izpildes pienākumiem un līdzīgos apstākļos. Katra pārskata perioda beigās uzņēmums atkārtoti novērtē savu progresu virzībā uz izpildes pienākumu pilnīgu īstenošanu laika gaitā.

Progresā novērtēšanas metodes

41. Piemērotas metodes progresā novērtēšanai ietver rezultātu metodes un resursu metodes. B14.–B19. punktā sniegtas norādes par to, kā izmantot rezultātu metodes un resursu metodes, lai novērtētu uzņēmuma progresu virzībā uz izpildes pienākumu pilnīgu īstenošanu. Nosakot piemērotu metodi progresā novērtēšanai, uzņēmums ņem vērā tās preces vai pakalpojuma būtību, ko uzņēmums ir apsolījis nodot klientam.
42. Piemērojot progresā novērtēšanas metodi, uzņēmums no progresā novērtējuma izslēdz visas preces vai pakalpojumus, par kuriem uzņēmums nenodod kontroli klientam. Turpretī uzņēmums progresā novērtējumā ietver visas preces vai pakalpojumus, par kuriem uzņēmums nodod kontroli klientam, īstenojot attiecīgo izpildes pienākumu.
43. Apstākļiem laika gaitā mainoties, uzņēmums atjaunina savu progresā novērtējumu, lai atspoguļotu visas izmaiņas izpildes pienākumu galarezultātā. Šādas izmaiņas uzņēmuma progresā novērtējumā uzskaita kā izmaiņas grāmatvedības aplēsēs saskaņā ar 8. SGS *Grāmatvedības politika, izmaiņas grāmatvedības aplēsēs un kļūdas*.

Progresā pamatota novērtēšana

44. Uzņēmums atzīst ieņēmumus, kas radušies no izpildes pienākumu īstenošanas laika gaitā tikai tad, ja uzņēmums var pamatoti novērtēt savu progresu virzībā uz izpildes pienākumu pilnīgu īstenošanu. Uzņēmums nespēj pamatoti novērtēt savu progresu virzībā uz izpildes pienākumu pilnīgu īstenošanu, ja tā rīcībā nav ticamas informācijas, kas būtu nepieciešama, lai izmantotu piemērotu progresā novērtēšanas metodi.
45. Dažos apstākļos (piemēram, līguma agrīnā posmā) uzņēmums var nespēt pamatoti novērtēt izpildes pienākumu galarezultātu, bet uzņēmums cer atgūt izmaksas, kas radušās no izpildes pienākumu īstenošanas. Minētajos apstākļos uzņēmums atzīst ieņēmumus tikai līdz attiecīgajam laikposmam radušās izmaksas, attiecībā uz kuru tas var pamatoti novērtēt izpildes pienākumu galarezultātu.

NOVĒRTĒJUMS

46. **Kad (vai tiklīdz) izpildes pienākums ir īstenots, uzņēmums attiecīgajam izpildes pienākumam iedalīto darījuma cenas summu atzīst kā ieņēmumus (kas izslēdz mainīgās atlīdzības aplēses, kuras ir ierobežotas saskaņā ar 56.-58. punktu).**

Darījuma cenas noteikšana

47. **Uzņēmums ņem vērā līguma noteikumus un savu ierasto komercdarbības praksi, lai noteiktu darījuma cenu. Darījuma cena ir atlīdzības summa, ko uzņēmums cer pilntiesīgi saņemt apmaiņā pret apsolīto preču vai pakalpojumu nodošanu klientam, izņemot summas, kas iekasētas trešo personu vārdā (piemēram, daži tirdzniecības nodokļi). Atlīdzība, kas apsolīta līgumā ar klientu, var ietvert fiksētās summas, mainīgās summas vai abas divas.**
48. Klienta apsolītās atlīdzības būtība, laika grafiks un summa ietekmē darījuma cenas aplēsi. Nosakot darījuma cenu, uzņēmums ņem vērā visu turpmāk minēto elementu ietekmi:
 - a) mainīgā atlīdzība (sk. 50.–55. punktu un 59. punktu);
 - b) mainīgās atlīdzības ierobežojošās aplēses (sk. 56.–58. punktu);
 - c) nozīmīga finansēšanas komponenta esamība līgumā (sk. 60.–65. punktu);
 - d) bezskaidras naudas atlīdzība (sk. 66.–69. punktu); kā arī
 - e) klientam maksājamā atlīdzība (sk. 70.–72. punktu).
49. Lai noteiktu darījuma cenu, uzņēmums pieņem, ka preces vai pakalpojumi tiks nodoti klientam, kā apsolīts saskaņā ar esošo līgumu, un ka attiecīgais līgums netiks atcelts, atjaunots vai grozīts.

Mainīgā atlīdzība

50. Ja līgumā apsolītā atlīdzība ietver mainīgu summu, uzņēmums aplēš atlīdzības summu, ko uzņēmumam būs tiesības saņemt apmaiņā pret apsolīto preču vai pakalpojumu nodošanu klientam.
51. Atlīdzības summa var atšķirties, atkarībā no atlaidēm, rabatiem, atmaksām, kredītiem, cenas koncesijas, stimuliem, uz rezultātiem balstītām prēmijām, naudassodiem vai citiem līdzīgiem posteņiem. Apsolītā atlīdzība var arī atšķirties, ja uzņēmuma tiesības uz atlīdzību ietekmē kāds neparedzams nākotnes notikums. Piemēram, atlīdzības summa būtu mainīga, ja produktu pārdotu ar tiesībām to atgriezt vai fiksēta summa ir apsolīta kā izpildes prēmija par konkrēta mērķa sasniegšanu.
52. Līgumā var skaidri noteikt mainību, kas attiecas uz klienta apsolīto atlīdzību. Papildus līguma noteikumiem apsolītā atlīdzība ir mainīga, ja pastāv kāds no turpmāk minētajiem apstākļiem:
 - a) klientam ir pamatotas cerības, ko rada uzņēmuma ierastā komercdarbības prakse, publicētās politikas nostādnes vai īpaši paziņojumi par to, ka uzņēmums pieņems atlīdzības summu, kas ir mazāka par līguma norādīto cenu. Proti, ir sagaidāms, ka uzņēmums piedāvās cenas atvieglojumu. Atkarībā no jurisdikcijas, nozares vai klienta šo piedāvājumu var norādīt kā atlaidi, rabatu, atmaksu vai kredītu;
 - b) citi fakti un apstākļi norāda, ka uzņēmuma nodoms, slēdzot līgumu ar klientu, ir piedāvāt klientam cenas atvieglojumu.

53. Uzņēmums aplēš mainīgās atlīdzības summu, izmantojot vienu no turpmāk minētajām metodēm, atkarībā no tā, kura metode, pēc uzņēmuma ieskatiem, labāk paredz atlīdzības summu, uz ko tam būs tiesības:
- a) paredzamā vērtība – paredzamā vērtība ir ar varbūtību svērto summu kopsumma iespējamo atlīdzības summu virknē. Paredzamā vērtība var būt mainīgās atlīdzības summas aptuvena aplēse, ja uzņēmums ir noslēdzis lielu skaitu līgumu ar līdzīgām iezīmēm;
 - b) visticamākā summa – visticamākā summa ir viena visticamākā summa iespējamo atlīdzību summu virknē (t. i., viens visticamākais līguma iznākums). Visticamākā summa var būt mainīgās atlīdzības summas aptuvena aplēse, ja līgumam ir tikai divi iespējamie iznākumi (piemēram, uzņēmums sasniedz no rezultātiem atkarīgu prēmiju vai to nesasniedz).
54. Uzņēmums konsekventi piemēro vienu metodi visā līgumā, novērtējot nenoteiktības ietekmi uz mainīgās atlīdzības summu, ko uzņēmums būs tiesīgs saņemt. Turklāt uzņēmums ņem vērā visu informāciju (vēsturisko, pašreizējo un prognozes), kas uzņēmumam ir pamatoti pieejama, un nosaka pamatotu iespējamo atlīdzību summu skaitu. Informācija, ko uzņēmums izmanto, lai aplēstu mainīgās atlīdzības summu, parasti būtu līdzīga informācijai, ko uzņēmuma vadība izmanto priekšlikumu un piedāvājumu procesā un nosakot cenas apsolītajām precēm vai pakalpojumiem.

Atmaksas saistības

55. Uzņēmums atzīst atmaksas saistības, ja uzņēmums saņem atlīdzību no klienta un paredz klientam atmaksāt daļu no atlīdzības summas vai visu atlīdzības summu. Atmaksas saistības novērtē pēc saņemtās (vai saņemamās) atlīdzības summas, ko uzņēmums necer pilntiesīgi saņemt (t. i., summas, kas nav ietvertas darījuma cenā). Atmaksas saistības (un attiecīgās izmaiņas darījuma cenā un līdz ar to *līguma saistībās*) atjaunina katra pārskata perioda beigās, lai uzskaitītu izmaiņas apstākļos. Lai uzskatītu atmaksas saistības, kas attiecas uz pārdošanu ar atgriešanas tiesībām, uzņēmums piemēro B20.–B27. punktā sniegtās norādes.

Mainīgās atlīdzības ierobežojošās aplēses

56. Uzņēmums darījuma cenā ietver daļu no mainīgās atlīdzības summas vai visu mainīgās atlīdzības summu, kas aplēsta saskaņā ar 53. punktu tikai tiktāl, ciktāl pastāv liela varbūtība, ka atzīto kumulatīvo ieņēmumu summa ievērojami nemainīsies, ja nenoteiktība, kas saistīta ar mainīgo atlīdzību, pēc tam tiks novērsta.
57. Novērtējot, vai pastāv liela varbūtība, ka atzīto kumulatīvo ieņēmumu summa ievērojami nemainīsies, tiklīdz ar mainīgo atlīdzību saistītā nenoteiktība pēc tam tiks novērsta, uzņēmums ņem vērā gan šādu ieņēmumu izmaiņu iespējamību, gan apjomu. Faktori, kas varētu palielināt ieņēmumu izmaiņu iespējamību vai apjomu, citstarp ietver:
- a) atlīdzības summu, kas ir lielā mērā atkarīga no faktoriem, pār kuriem uzņēmumam nav ietekmes. Šādi faktori var ietvert svārstības tirgū, trešo personu vērtējumus vai rīcību, laikapstākļus un absolūtās preces vai pakalpojuma augstu novecošanās risku;
 - b) paredzams, ka nenoteiktība par atlīdzības summu netiks novērsta ilgā laikposmā;
 - c) uzņēmuma pieredze (vai citi pierādījumi) ar līdzīgiem līgumiem ir ierobežota, vai šādai pieredzei (vai citiem pierādījumiem) ir ierobežota iepriekšnoteiktā vērtība;
 - d) uzņēmumam ir pieredze dažādu cenas koncesiju piedāvāšanā vai līdzīgu līgumu maksājumu noteikumu un nosacījumu mainīšanā līdzīgos apstākļos;
 - e) līgumam ir liels skaits un plaša virkne iespējamo atlīdzības summu.
58. Uzņēmums piemēro B63. pantu, lai uzskaitītu atlīdzību kā uz pārdošanu balstītu vai izmantošanu balstītu autoratlīdzību, kas ir absolūta apmaiņā pret intelektuālā īpašuma licenci.

Mainīgās atlīdzības atkārtota novērtēšana

59. Katra pārskata perioda beigās uzņēmums atjaunina aplēsto darījuma cenu (tostarp savu novērtējumu par to, vai mainīgās atlīdzības aplēse ir ierobežota), lai patiesi atspoguļotu situāciju pārskata perioda beigās un situācijas izmaiņas pārskata perioda laikā. Uzņēmums uzskaita izmaiņas darījuma cenā saskaņā ar 87.–90. punktu.

Nozīmīga finansēšanas komponenta esamība līgumā

60. Nosakot darījuma cenu, uzņēmums atlīdzības apsolīto summu pielāgo naudas laika vērtības ietekmei, ja abu līguma pušu (tieši vai netieši) saskaņotais maksājumu grafiks sniedz klientam vai uzņēmumam ievērojamu ieguvumu saistībā ar preču vai pakalpojumu nodošanas klientam finansēšanu. Minētajos apstākļos līgums ietver nozīmīgu finansēšanas komponentu. Nozīmīgs finansēšanas komponents var eksistēt neatkarīgi no tā, vai finansēšanas apsolījums ir tieši norādīts līgumā vai uz to netieši norāda maksājuma noteikumi, par kuriem vienojušās līguma puses.
61. Pielāgojot atlīdzības apsolīto summu nozīmīgam finansēšanas komponentam, mērķis ir tāds, lai uzņēmums atzītu ieņēmumus tādā apjomā, kas atspoguļo cenu, ko klients būtu maksājis par apsolītajām precēm vai pakalpojumiem, ja klients par minētajām precēm vai pakalpojumiem būtu samaksājis naudā, ja (vai tiklīdz) tie ir nodoti klientam (t. i., pārdošanas cena skaidrā naudā). Uzņēmums ņem vērā visus saistītos faktus un apstākļus, novērtējot, vai līgums ietver finansēšanas komponentu un vai attiecīgais finansēšanas komponents ir nozīmīgs līgumam, tostarp abus turpmāk minētos elementus:
- starpību, ja tāda ir, starp apsolītās atlīdzības summu un apsolīto preču vai pakalpojumu pārdošanas cenu skaidrā naudā; kā arī
 - abu turpmāk minēto elementu kopējo ietekmi:
 - paredzamo laikposmu starp brīdi, kad uzņēmums nodod klientam apsolītās preces vai pakalpojumus, un brīdi, kad klients par minētajām precēm vai pakalpojumiem samaksā; kā arī
 - dominējošās procentu likmes attiecīgajā tirgū.
62. Neatkarīgi no 61. punktā minētā novērtējuma līgumam ar klientu nav nozīmīga finansēšanas komponenta, ja pastāv kāds no turpmāk minētajiem faktoriem:
- klients ir iepriekš samaksājis par precēm vai pakalpojumiem un minēto preču vai pakalpojumu nodošanas laika grafiks ir klienta ziņā;
 - nozīmīgs klienta apsolītās atlīdzības apjoms ir mainīgs, un šādas atlīdzības laika grafiks vai apjoms mainās, balstoties uz kādu iespējamu nākotnes notikumu, kas lielā mērā nav klienta vai uzņēmuma kontrolē (piemēram, ja atlīdzība ir uz pārdošanu balstīta autoratlīdzība);
 - starpība starp apsolīto atlīdzību un preces vai pakalpojuma pārdošanas cenu skaidrā naudā (kā aprakstīts 61. punktā) rodas tādu iemeslu dēļ, kas nav finansējuma nodrošinājums klientam vai uzņēmumam, un starpība starp minētajām summām ir proporcionāla starpības iemeslam. Piemēram, maksājuma noteikumi var uzņēmumam vai klientam sniegt aizsardzību pret to, ka cita persona nespēj pienācīgi izpildīt daļu no līgumiskajiem pienākumiem vai visus līgumiskos pienākumus.
63. Praktisku apsvērumu nolūkā uzņēmumam apsolītās atlīdzības summa nav jāpielāgo nozīmīgam finansēšanas komponenta ietekmei, ja uzņēmums sagaida, ka līguma sākumā laikposms starp brīdi, kad uzņēmums nodod apsolīto preci vai pakalpojumu klientam, un brīdi, kad klients samaksā par minēto preci vai pakalpojumu, būs viens gads vai mazāk.
64. Lai sasniegtu 61. punktā minēto mērķi, pielāgojot apsolītās atlīdzības summu nozīmīgam finansēšanas komponentam, uzņēmums izmanto diskonta likmi, kas tiktu atspoguļota atsevišķā finansēšanas darījumā starp uzņēmumu un tā klientu līguma noslēgšanas brīdī. Minētā likme atspoguļotu tās puses kredīta iezīmes, kas līgumā saņem finansējumu, kā arī jebkuru klienta vai uzņēmuma sniegto nodrošinājumu vai vērtspapīru, tostarp līgumā nodotos aktīvus. Uzņēmums minēto likmi var noteikt, aprēķinot likmi, kas diskontē apsolītās atlīdzības nominālo summu līdz cenai, kuru klients maksātu naudā par precēm vai pakalpojumiem, ja (vai tiklīdz) tie būtu nodoti klientam. Pēc līguma noslēgšanas uzņēmums neatjaunina diskonta likmi saistībā ar izmaiņām procentu likmēs vai citos apstākļos (piemēram, izmaiņas klienta kredītriska novērtējumā).

65. Uzņēmums visaptverošo ienākumu pārskatā finansēšanas sekas (procentu ieņēmumus vai procentu izdevumus) norāda atsevišķi no ieņēmumiem, kas radušies no līgumiem ar klientiem. Procentu ieņēmumus vai procentu izdevumus atzīst tikai tiktāl, ciktāl līguma aktīvs (vai saņemamā summa) vai līguma saistības ir atzītas, veicot līguma ar klientu uzskaiti.

Bezskaidras naudas atlīdzība

66. Lai noteiktu darījuma cenu līgumiem, kuros klients apsola atlīdzību bezskaidras naudas veidā, uzņēmums novērtē bezskaidras naudas atlīdzību (vai bezskaidras naudas atlīdzības apsolījumu) patiesajā vērtībā.
67. Ja uzņēmums nevar pamatoti aplēst bezskaidras naudas atlīdzības patieso vērtību, uzņēmums novērtē atlīdzību netieši, atsaucoties uz klientam (vai klientu kategorijai) apmaiņā pret atlīdzību apsolīto preču vai pakalpojumu savrupo pārdošanas cenu.
68. Bezskaidras naudas atlīdzības patiesā vērtība var būt atšķirīga atkarībā no atlīdzības veida (piemēram, izmaiņas akcijas cenā, ko uzņēmums ir tiesīgs saņemt no klienta). Ja klienta apsolītās bezskaidras naudas atlīdzības patiesā vērtība atšķiras citu iemeslu dēļ, kas nav atlīdzības veids (piemēram, patiesā vērtība varētu atšķirties uzņēmuma darbības rezultātu dēļ), uzņēmums piemēro 56.–58. punktā noteiktās prasības.
69. Ja klients sniedz ieguldījumu precēs vai pakalpojumos (piemēram, materiālus, aprīkojumu vai darbaspēku), lai veicinātu uzņēmuma līguma izpildi, uzņēmums novērtē, vai tas iegūst kontroli pār minētajām precēm vai pakalpojumiem, kuros sniegts ieguldījums. Ja tas tā ir, uzņēmums uzskaita preces vai pakalpojumus, kuros sniegts ieguldījums, kā bezskaidras naudas atlīdzību, kas saņemta no klienta.

Klientam maksājamā atlīdzība

70. Klientam maksājamā atlīdzība ietver naudas summas, ko uzņēmums maksā vai plāno maksāt klientam (vai citām personām, kas iegādājas uzņēmuma preces vai pakalpojumus no klienta). Klientam maksājamā atlīdzība ietver arī kredītu vai citus posteņus (piemēram, kuponu vai vaučeru), ko var piemērot summām, kas jāmaksā uzņēmumam (vai citām personām, kas iegādājas uzņēmuma preces vai pakalpojumus no klienta). Uzņēmums uzskaita klientam maksājamo atlīdzību kā darījuma cenas samazinājumu un līdz ar to kā ieņēmumu samazinājumu, ja vien maksājums klientam nenotiek apmaiņā pret atšķirīgu preci vai pakalpojumu (kā aprakstīts 26.–30. punktā), ko klients nodod uzņēmumam. Ja klientam maksājamā atlīdzība ietver mainīgu summu, uzņēmums aplēš darījuma cenu (tostarp novērtējot, vai mainīgās atlīdzības aplēses ir ierobežotas) saskaņā ar 50.–58. punktu.
71. Ja klientam maksājamā atlīdzība ir klienta maksājums par atšķirīgu preci vai pakalpojumu, tad uzņēmums preces vai pakalpojuma iegādi uzskaita tāpat, kā tas uzskaita citus pirkumus no piegādātājiem. Ja klientam maksājamā atlīdzība pārsniedz atšķirīgas preces vai pakalpojuma, ko uzņēmums saņem no klienta, patieso vērtību, tad uzņēmums šādu pārmaksu uzskaita kā darījuma cenas samazinājumu. Ja uzņēmums nevar pamatoti aplēst no klienta saņemtās preces vai pakalpojuma patieso vērtību, tas visu klientam maksājamo atlīdzību uzskaita kā darījuma vērtības samazinājumu.
72. Līdz ar to, ja klientam maksājamā atlīdzība ir uzskaitīta kā darījuma cenas samazinājums, uzņēmums atzīst ieņēmumu samazinājumu, ja (vai tiktāl) notiek kāds no turpmāk minētajiem notikumiem:
- uzņēmums atzīst ieņēmumus, kas gūti no attiecīgo preču vai pakalpojumu nodošanas klientam; kā arī
 - uzņēmums maksā vai apsola maksāt atlīdzību (pat ja maksājums ir atkarīgs no nākotnes notikuma). Uz minēto apsolījumu varētu netieši norādīt uzņēmuma ierastā komercdarbības prakse.

Darījuma cenas iedalīšana izpildes pienākumiem

73. **Darījuma cenas iedalīšanas mērķis ir tāds, ka uzņēmums iedala darījuma cenu katram izpildes pienākumam (vai atšķirīgai precei vai pakalpojumam) par summu, kas ataino atlīdzības summu, ko uzņēmums cer pilntiesīgi saņemt apmaiņā pret apsolīto preču vai pakalpojumu nodošanu klientam.**

74. Lai sasniegtu iedalīšanas mērķi, uzņēmums darījuma cenu iedala katram izpildes pienākumam, kas noteikts līgumā, balstoties uz salīdzinoši savrupu pārdošanas cenu saskaņā ar 76.–80. punktu, izņemot gadījumus, kas norādīti 81.–83. punktā (atlaižu iedalīšanai) un 84.–86. punktā (atlīdzības iedalīšanai, kas ietver mainīgas summas).
75. 76.–86. punktu nepiemēro, ja līgumā ir tikai viens izpildes pienākums. Tomēr 84.–86. punktu var piemērot, ja uzņēmums apsola nodot atšķirīgu preču vai pakalpojumu virkni, kas noteikta kā viens izpildes pienākums saskaņā ar 22. punkta b) apakšpunktu, un absolūtā atlīdzība ietver mainīgas summas.

Iedalījums, kas balstīts uz savrupām pārdošanas cenām

76. Lai iedalītu darījuma cenu katram izpildes pienākumam, balstoties uz salīdzinoši savrupu pārdošanas cenu, uzņēmums nosaka savrupu pārdošanas cenu līguma noslēgšanas brīdī atšķirīgai precei vai pakalpojumam, kas līgumā ir katra izpildes pienākuma pamatā, un iedala darījuma cenu proporcionāli minētajām savrupajām pārdošanas cenām.
77. Savrupa pārdošanas cena ir cena, par kādu uzņēmums absolūto preci vai pakalpojumu atsevišķi pārdotu klientam. Vislabākais savrupas pārdošanas cenas pierādījums ir preces vai pakalpojuma novērojamā cena, ja uzņēmums minēto preci vai pakalpojumu pārdod atsevišķi līdzīgos apstākļos un līdzīgiem klientiem. Preces vai pakalpojuma līgumiskā cena vai kataloga cena var būt (bet netiek pieņemts, ka būs) attiecīgās preces vai pakalpojuma savrupā pārdošanas cena.
78. Ja savrupa pārdošanas cena nav tieši novērojama, uzņēmums aplēš savrupu pārdošanas cenu par summu, kā rezultātā darījuma cena tiktu iedalīta atbilstīgi 73. punktā minētajam iedalīšanas mērķim. Aplēšot savrupu pārdošanas cenu, uzņēmums ņem vērā visu informāciju (tostarp tirgus apstākļus, uzņēmumam specifiskus faktorus un informāciju par klientu vai klienta kategoriju), kas ir pamatoti pieejama uzņēmumam. To darot, uzņēmums palielina novērojamo resursu izmantošanu un konsekventi piemēro novērtēšanas metodes līdzīgos apstākļos.
79. Piemērotas metodes preces vai pakalpojuma savrupās pārdošanas cenas novērtēšanai ietver citstarp:
- pielāgots tirgus novērtēšanas metodi – uzņēmums varētu novērtēt tirgu, kurā tas pārdod preces vai pakalpojumus, un aplēst cenu, ko klients attiecīgajā tirgū vēlētos maksāt par attiecīgajām precēm vai pakalpojumiem. Minētā pieeja arī varētu ietvert atsauces uz cenām, ko uzņēmuma konkurenti izmanto līdzīgām precēm vai pakalpojumiem, un minēto cenu pielāgošanu, ja nepieciešams atspoguļot uzņēmuma izmaksas un peļņas normu;
 - pieeju, kas ietver paredzamās izmaksas plus peļņas normu – uzņēmums varētu prognozēt savas paredzamās izpildes pienākuma īstenošanas izmaksas un pēc tam pievienot piemērotu peļņas normu attiecīgajai precei vai pakalpojumam;
 - atlikuma pieeju – uzņēmums var aplēst savrupu pārdošanas cenu, atsaucoties uz kopējo darījuma cenu, no kuras atņemta līgumā absolūto citu preču vai pakalpojumu novērojamo savrupu pārdošanas cenu summa. Tomēr uzņēmums var izmantot atlikuma pieeju, lai saskaņā ar 78. punktu aplēstu preces vai pakalpojuma savrupu pārdošanas cenu, ja ir izpildīts tikai viens no turpmāk minētajiem kritērijiem:
 - uzņēmums pārdod to pašu preci vai pakalpojumu dažādiem klientiem (tajā pašā laikā vai tuvu tam) par dažādām summām (t. i., pārdošanas cena ir ļoti mainīga, jo reprezentatīvā savrupā pārdošanas cena nav konstatējama no iepriekšējiem darījumiem vai citiem novērojamajiem pierādījumiem); vai
 - uzņēmums vēl nav noteicis cenu attiecīgajai precei vai pakalpojumam, un attiecīgā prece vai pakalpojums iepriekš nav bijis pārdots par savrupu cenu (t. i., pārdošanas cena ir nenoteikta).

80. Iespējams, ir jāizmanto metožu kopums, lai aplēstu līgumā apsoltīto preču vai pakalpojumu savrupās pārdošanas cenas, ja divām vai vairākām precēm vai pakalpojumiem ir ļoti mainīgas vai nenoteiktas savrupās pārdošanas cenas. Piemēram, uzņēmums var izmantot atlikuma pieeju, lai aplēstu kopējo savrupo pārdošanas cenu minētajām apsoltītajām precēm vai pakalpojumiem, kam ir ļoti mainīgas vai nenoteiktas savrupās pārdošanas cenas, un pēc tam izmantot citu metodi, lai aplēstu savrupās pārdošanas cenas atsevišķām precēm vai pakalpojumiem, kas attiecas uz minēto novērtēto kopējo savrupo pārdošanas cenu, kas noteikta, izmantojot atlikuma pieeju. Ja uzņēmums izmanto metožu kopumu, lai aplēstu katras līgumā apsoltītās preces vai pakalpojuma savrupo pārdošanas cenu, uzņēmums novērtē, vai darījuma cenas iedalīšana pēc minētajām savrupajām pārdošanas cenām atbilstu 73. punktā minētajam iedalīšanas mērķim un 78. punktā minētajām prasībām par savrupo pārdošanas cenu novērtēšanu.

Atlaides piešķiršana

81. Klients saņem atlaidi par preču vai pakalpojumu komplekta iegādi, ja līgumā apsoltīto preču vai pakalpojumu savrupā pārdošanas cena pārsniedz līgumā apsoltīto atlīdzību. Izņemot gadījumus, kad uzņēmumam ir novērojami pierādījumi saskaņā ar 82. punktu, ka visa atlaide attiecas tikai uz vienu vai vairākiem, bet ne visiem līguma izpildes pienākumiem, uzņēmums piešķir atlaidi proporcionāli visiem līgumiskajiem izpildes pienākumiem. Atlaides proporcionāla piemērošana minētajos apstākļos ir sekas tam, ka uzņēmums iedala darījuma cenu katram izpildes pienākumam, balstoties uz pamatā esošo atšķirīgo preču vai pakalpojumu attiecīgajām savrupajām pārdošanas cenām.
82. Uzņēmums piešķir atlaidi pilnībā vienam vai vairākiem, bet ne visiem līgumiskajiem izpildes pienākumiem, ja ir izpildīti visi turpmāk minētie kritēriji:
- uzņēmums regulāri atsevišķi pārdod katru līgumā ietvertu atšķirīgo preci vai pakalpojumu (vai katru atšķirīgo preču vai pakalpojumu komplektu);
 - uzņēmums regulāri atsevišķi pārdod dažu minēto atšķirīgo preču vai pakalpojumu komplektu (vai kompleksus), piemērojot atlaidi katras paketes preču vai pakalpojumu savrupajām pārdošanas cenām; kā arī
 - katram 82. punkta b) apakšpunktā aprakstīto preču vai pakalpojumu komplektam piemērojamā atlaide būtībā ir tāda pati kā līgumiskā atlaide, un preču vai pakalpojumu analīze katrā komplektā sniedz novērojamu pierādījumu par izpildes pienākumu (vai izpildes pienākumiem), uz ko attiecas visa līgumiskā atlaide.
83. Ja atlaidi piešķir pilnībā vienam vai vairākiem līgumiskajiem izpildes pienākumiem saskaņā ar 82. punktu, uzņēmums piešķir atlaidi pirms atlikuma pieejas izmantošanas, lai aplēstu preces vai pakalpojuma savrupo pārdošanas cenu saskaņā ar 79. punkta c) apakšpunktu.

Mainīgās atlīdzības iedalīšana

84. Līgumā apsoltītā mainīgā atlīdzība var attiekties uz visu līgumu vai uz konkrētu līguma daļu, piemēram:
- uz vienu vai vairākiem, bet ne visiem līgumiskajiem izpildes pienākumiem (piemēram, prēmija var būt atkarīga no tā, vai uzņēmums nodod apsoltīto preci vai pakalpojumu konkrētā laikposmā); vai
 - uz vienu vai vairākām, bet ne visām apsoltītajām atšķirīgajām precēm vai pakalpojumiem tādu atšķirīgu preču vai pakalpojumu virknē, kas veido daļu no viena izpildes pienākuma saskaņā ar 22. punkta b) apakšpunktu (piemēram, divu gadu tīrīšanas pakalpojumu līguma gadījumā apsoltītā atlīdzība otrajā gadā pieaugs, pamatojoties uz izmaiņām norādītajā inflācijas indeksā).
85. Uzņēmums iedala mainīgu summu (un veic turpmākas izmaiņas minētajā summā) pilnībā izpildes pienākumam vai atšķirīgai precei vai pakalpojumam, kas veido daļu no viena izpildes pienākuma saskaņā ar 22. punkta b) apakšpunktu, ja ir izpildīti abi turpmāk minētie kritēriji:
- mainīgā maksājuma noteikumi attiecas īpaši uz uzņēmuma centieniem īstenot izpildes pienākumu vai nodot atšķirīgo preci vai pakalpojumu (vai uz konkrēto iznākumu, kas izriet no izpildes pienākuma īstenošanas vai atšķirīgās preces vai pakalpojuma nodošanas); kā arī

- b) atlīdzības mainīgās summas iedalīšana pilnībā izpildes pienākumam vai atšķirīgajai precei vai pakalpojumam atbilst 73. punktā minētajam iedalīšanas mērķim, ņemot vērā visus līgumiskos izpildes pienākumus un maksājumu termiņus.
86. 73.–83. punktā minētās iedalīšanas prasības piemēro, lai iedalītu darījuma cenas atlikušo summu, kas neatbilst 85. punktā noteiktajiem kritērijiem.

Izmaiņas darījuma cenā

87. Pēc līguma noslēgšanas darījuma cena var mainīties dažādu iemeslu dēļ, tostarp saistībā ar neskaidru notikumu atrisināšanos vai citām izmaiņām apstākļos, kas maina atlīdzības summu, ko uzņēmums cer pilntiesīgi saņemt apmaiņā pret apsolītajām precēm vai pakalpojumiem.
88. Uzņēmums līgumiskajiem izpildes pienākumiem iedala visas turpmākās izmaiņas darījuma cenā pēc tiem pašiem principiem kā līguma noslēgšanas dienā. Līdz ar to uzņēmumam nav atkārtoti jāiedala darījuma cena, lai atspoguļotu izmaiņas savrupajās pārdošanas cenās pēc līguma noslēgšanas. Summas, kas iedalītas, lai īstenotu izpildes pienākumu, atzīst kā ieņēmumus vai kā ieņēmumu samazinājumu laikposmā, kurā mainās darījuma cena.
89. Uzņēmums norāda izmaiņas darījuma cenā pilnībā vienam vai vairākiem, bet ne visiem izpildes pienākumiem vai apsolītajām atšķirīgām precēm vai pakalpojumiem virknē, kas veido daļu no viena izpildes pienākuma saskaņā ar 22. punkta b) apakšpunktu tikai tad, ja ir izpildīti 85. punktā minētie kritēriji par mainīgās atlīdzības iedalīšanu.
90. Uzņēmums uzskaita izmaiņas darījuma cenā, kas rodas no izmaiņām līgumā saskaņā ar 18.–21. punktu. Tomēr attiecībā uz izmaiņām darījuma cenā, kas notiek pēc izmaiņām līgumā, uzņēmums piemēro 87.–89. punktu, lai izmaiņas darījuma cenā iedalītu kādā no turpmāk norādītajiem piemērojamiem veidiem:
- a) uzņēmums norāda izmaiņas darījuma cenā līgumiskajiem izpildes pienākumiem, pirms izmaiņām līgumā, ja (un tādā apmērā, ka) izmaiņas darījuma cenā ir piemērojamas apsoltās mainīgās atlīdzības summai pirms izmaiņām, un izmaiņas uzskaita saskaņā ar 21. punkta a) apakšpunktu;
- b) visos citos gadījumos, kuros izmaiņas netika uzskaitītas kā atsevišķs līgums saskaņā ar 20. punktu, uzņēmums norāda izmaiņas darījuma cenā izpildes pienākumiem grozītajā līgumā (t. i., izpildes pienākumi, kas netika īstenoti vai netika daļēji īstenoti nekavējoties pēc izmaiņām).

LĪGUMA IZMAKSAS

Līguma iegūšanas papildu izmaksas

91. **Uzņēmums kā aktīvu atzīst papildu izmaksas, kas rodas no līguma ar klientu iegūšanas, ja uzņēmums cer atgūt minētās izmaksas.**
92. Līguma iegūšanas papildu izmaksas ir izmaksas, kas uzņēmumam rodas, lai iegūtu līgumu ar klientu, un kas nebūtu radušās, ja līgums nebūtu iegūts (piemēram, pārdošanas komisija).
93. Līguma iegūšanas izmaksas, kas būtu radušās neatkarīgi no tā, vai līgums tika iegūts, atzīst kā izdevumus, kad tie rodas, ja vien minētās izmaksas nav tieši iekasējamas no klienta neatkarīgi no tā, vai līgums ir iegūts.
94. Praktiskos nolūkos uzņēmums līguma iegūšanas papildu izmaksas var atzīt kā izdevumus, kad tie rodas, ja aktīva amortizācijas periods, ko uzņēmums citādi būtu atzinis, ir viens gads vai mazāk.

Līguma izpildes izmaksas

95. Ja ar klientu noslēgtā līguma izpildes izmaksas nav attiecināmas uz cita standarta tvērumu (piemēram, 2. SGS *Krājumi*, 16. SGS *Pamatlīdzekļi* vai 38. SGS *Nemateriālie aktīvi*), uzņēmums atzīst aktīvu no izmaksām, kas radušās, lai izpildītu līgumu, tikai tad, ja minētās izmaksas atbilst visiem turpmāk minētajiem kritērijiem:
- izmaksas attiecas tieši uz līgumu vai uz paredzamo līgumu, ko uzņēmums var konkrēti noteikt (piemēram, izmaksas, kas attiecas uz pakalpojumiem, kurus sniedz saskaņā ar esošā līguma atjaunošanu, vai aktīva izstrādes izmaksām, kas jānodod saskaņā ar konkrētu līgumu, kas vēl nav apstiprināts);
 - izmaksas rada vai palielina uzņēmuma līdzekļus, kas tiks izmantoti izpildes pienākumu īstenošanai (vai izpildes turpināšanai) nākotnē; kā arī
 - paredzams, ka izmaksas tiks atgūtas.
96. Izmaksas, kuras radušās izpildot līgumu ar klientu un uz kurām attiecas cita standarta tvērums, uzņēmums uzskaita saskaņā ar minētajiem citiem standartiem.
97. Izmaksas, kas attiecas tieši uz līgumu (vai konkrētu paredzētu līgumu), ietver jebkuras no turpmāk minētajām izmaksām:
- tiesās darbaspēka izmaksas (piemēram, algas un samaksu darbiniekiem, kuri tieši sniedz apsolītos pakalpojumus klientam);
 - tiesās materiālu izmaksas (piemēram, krājumi, kas izmantoti apsolīto pakalpojumu sniegšanā klientam);
 - pieskaitāmās izmaksas, kas attiecas tieši uz līgumu vai līguma darbībām (piemēram, līguma pārvaldības un uzraudzības izmaksas, līguma izpildē izmantoto instrumentu un aprīkojuma apdrošināšanas un nolietojuma izmaksas);
 - izmaksas, kas ir tieši iekasējamas no klienta saskaņā ar līgumu; kā arī
 - citas izmaksas, kas rodas tikai tāpēc, ka uzņēmums ir noslēdzis līgumu (piemēram, maksājumi apakšuzņēmējiem).
98. Uzņēmums atzīst turpmāk minētās izmaksas kā izdevumus, kad tie rodas:
- vispārējās un administratīvās izmaksas (ja vien minētās izmaksas nav tieši iekasējamas no klienta saskaņā ar līgumu, un tādā gadījumā uzņēmums novērtē minētās izmaksas saskaņā ar 97. punktu);
 - iztērēto materiālu, darbaspēka vai citu līdzekļu izmaksas, lai izpildītu līgumu, kas netika atspoguļotas līguma cenā;
 - izmaksas, kuras attiecas uz īstenotiem izpildes pienākumiem (vai daļēji īstenotiem izpildes pienākumiem) līgumā (t. i., izmaksas, kas attiecas uz iepriekšējo izpildi); kā arī
 - izmaksas, attiecībā uz kurām uzņēmums nevar atšķirt, vai izmaksas attiecas uz neīstenotiem izpildes pienākumiem vai īstenotiem izpildes pienākumiem (vai daļēji īstenotiem pienākumiem).

Amortizācija un vērtības samazinājums

99. Aktīvu, kas atzīts saskaņā ar 91. vai 95. punktu, sistemātiski amortizē atbilstīgi to preču vai pakalpojumu nodošanai klientam, uz kuru attiecas konkrētais aktīvs. Aktīvs var attiekties uz nododamajām precēm vai pakalpojumiem saskaņā ar konkrētu paredzētu līgumu (kā aprakstīts 95. punkta a) apakšpunktā).
100. Uzņēmums precīzē amortizāciju, lai atspoguļotu nozīmīgas izmaiņas uzņēmuma plānotajā preču vai pakalpojumu nodošanā klientam, uz kuru attiecas konkrētais aktīvs. Šādas izmaiņas uzskata par izmaiņām grāmatvedības aplēsēs saskaņā ar 8. SGS.

101. Uzņēmums atzīst vērtības samazinājuma zaudējumus peļņas vai zaudējumu aprēķinā tiktāl, ciktāl saskaņā ar 91. vai 95. punktu atzītā aktīva uzskaites vērtība pārsniedz:
- a) atlīdzības atlikuma summu, ko uzņēmums cer saņemt apmaiņā pret precēm vai pakalpojumiem, uz kuriem attiecas aktīvs; mīnus
 - b) izmaksas, kas attiecas tieši uz minēto preču vai pakalpojumu sniegšanu, un kas nav atzītas kā izdevumi (sk. 97. punktu).
102. 101. punkta piemērošanas nolūkā, lai noteiktu atlīdzības summu, ko uzņēmums cer saņemt, uzņēmums izmanto darījuma cenas noteikšanas principus (izņemot 56.–58. punktā noteiktās prasības par mainīgās atlīdzības ierobežojošām aplēsēm) un pielāgo minēto summu, lai atspoguļotu klienta kredītriska ietekmi.
103. Pirms uzņēmums atzīst vērtības samazinājuma zaudējumus aktīvam, kas atzīts saskaņā ar 91. vai 95. punktu, uzņēmums atzīst visus vērtības samazinājuma zaudējumus aktīviem, kuri attiecas uz līgumu un kuri ir atzīti saskaņā ar citu standartu (piemēram, 2. SGS, 16. SGS un 38. SGS). Pēc 101. punktā minētās vērtības samazinājuma pārbaudes uzņēmums saskaņā ar 91. vai 95. punktu atzītā aktīva atlikušo uzskaites vērtību ietver naudu ienesošās vienības uzskaites vērtībā, kurai tas pieder, lai minētajai naudu ienesošajai vienībai piemērotu 36. SGS *Aktīvu vērtības samazināšanās*.
104. Uzņēmums peļņas un zaudējumu aprēķinā atzīst dažu vai visu vērtības samazinājuma zaudējumu apgrieztu vērtību (apvērsi), kas iepriekš atzīta saskaņā ar 101. punktu, ja vērtības samazinājuma apstākļi vairs neeksistē vai ir uzlabojušies. Aktīva palielinātā uzskaites vērtība nepārsniedz summu, kas tiktu noteikta (atskaitot amortizāciju), ja iepriekš netiktu atzīti vērtības samazinājuma zaudējumi.

INFORMĀCIJAS SNIEGŠANA

- 105. Ja katra no līguma pusēm ir izpildījusi saistības, uzņēmums atkarībā no sakarības starp uzņēmuma darbību un klienta maksājumu uzrāda līgumu finanšu stāvokļa pārskatā kā līguma aktīvu vai līguma saistības. Uzņēmums visas beznosacījuma tiesības uz atlīdzību uzrāda atsevišķi kā debitoru parādu.**
106. Ja klients samaksā atlīdzību vai ja uzņēmumam ir beznosacījuma tiesības uz atlīdzības summu (t. i., saņemamo summu) pirms uzņēmums nodod precī vai pakalpojumu klientam, uzņēmums līgumu uzrāda kā līguma saistības, ja maksājums ir veikts vai ja klientam ir pienākums maksājumu veikt (atkarībā no tā, kas iestājas agrāk). Līguma saistības ir uzņēmuma pienākums klientam nodot preces vai pakalpojumus, par kuriem uzņēmums no klienta ir saņēmis atlīdzību (vai par ko pienākas atlīdzības summa no klienta).
107. Ja uzņēmums veic darbību, nododot preces vai pakalpojumus klientam, pirms klients samaksā atlīdzību vai pirms maksājuma termiņa, uzņēmums uzrāda līgumu kā līguma aktīvu, izņemot visas summas, kas uzrādītas kā debitoru parāds. Līguma aktīvs ir uzņēmuma tiesības uz atlīdzību apmaiņā pret precēm vai pakalpojumiem, ko uzņēmums ir nodevis klientam. Uzņēmums novērtē līguma aktīva vērtības samazinājumu saskaņā ar 9. SFPS. Līguma aktīva vērtības samazinājumu novērtē, uzrāda un atklāj pēc tāda paša principa kā finanšu aktīvu, uz ko attiecas 9. SFPS darbības joma (sk. arī 113. punkta b) apakšpunktu).
108. Debitoru parāds ir uzņēmuma beznosacījuma tiesības uz atlīdzību. Tiesības uz atlīdzību ir beznosacījuma, ja ir jāpaiet tikai laika periodam, pirms ir pienācis minētās atlīdzības maksājuma termiņš. Piemēram, uzņēmums atzītu debitoru parādu, ja tam ir esošas tiesības uz maksājumu, pat ja minētā summa, iespējams, nākotnē būtu jāatmaksā. Uzņēmums uzrāda debitoru parādu saskaņā ar 9. SFPS. Sākotnēji atzīstot debitoru parādu, kas izriet no līguma ar klientu, starpību starp saņemamās summas novērtējumu saskaņā ar 9. SFPS un attiecīgo atzīto ieņēmumu summu uzrāda kā izdevumus (piemēram, kā vērtības samazinājuma zaudējumu).
109. Šajā standartā ir izmantoti termini "līguma aktīvs" un "līguma saistības", bet tas neliedz uzņēmumam attiecībā uz minētajiem posteņiem izmantot alternatīvus aprakstus finanšu stāvokļa pārskatā. Ja uzņēmums attiecībā uz līguma aktīvu izmanto alternatīvu aprakstu, uzņēmums finanšu pārskatu lietotājam sniedz pietiekamu informāciju, lai nodalītu debitoru parādus un līguma aktīvus.

INFORMĀCIJAS ATKLĀŠANA

110. Informācijas atklāšanas prasību mērķis ir tāds, ka uzņēmums atklāj pietiekamu informāciju, lai finanšu pārskatu lietotāji spētu saprast no līgumiem ar klientiem radušos ieņēmumu un naudas plūsmu būtību, apjomu, laika grafiku un nenoteiktību. Lai sasniegtu minēto mērķi, uzņēmums atspoguļo kvalitatīvu un kvantitatīvu informāciju par šādiem elementiem:
- līgumi ar klientiem (sk. 113.–122. punktu);
 - nozīmīgi vērtējumi un izmaiņas tajos, kas izdarīti, piemērojot šo standartu minētajiem līgumiem (sk. 123.–126. punktu); kā arī
 - visi aktīvi, kas atzīti no izmaksām, lai iegūtu vai izpildītu līgumu ar klientu saskaņā ar 91. vai 95. punktu (sk. 127.–128. punktu).
111. Uzņēmums apsver, cik detalizēta informācija ir nepieciešama, lai sasniegtu mērķi par informācijas atklāšanu, un cik lielā mērā jāvelta uzmanība katrai no dažādajām prasībām. Uzņēmums atklāj informāciju apkopotā vai sadalītā veidā, lai lietderīgu informāciju nepadarītu nesaprotamu, tajā ietverot lielu skaitu nebūtisku detaļu vai apkopojot posteņus ar ļoti dažādām iezīmēm.
112. Uzņēmumam nav jāatklāj informācija saskaņā ar šo standartu, ja tas ir sniedzis informāciju saskaņā ar citu standartu.

Līgumi ar klientiem

113. Uzņēmums atklāj visas turpmāk minētās summas par pārskata periodu, ja vien minētās summas nav uzrādītas atsevišķi visaptverošo ienākumu paziņojumā saskaņā ar citiem standartiem:
- ieņēmumus, kas atzīti no līgumiem ar klientiem, kurus uzņēmums atklāj atsevišķi no saviem ieņēmumu avotiem; kā arī
 - visus atzītos vērtības samazinājumus (saskaņā ar 9. SFPS) attiecībā uz visiem debitoru parādiem vai līguma aktīviem, kas rodas no uzņēmuma līgumiem ar klientiem, kurus uzņēmums atklāj atsevišķi no vērtības samazinājuma zaudējumiem, kas radušies no citiem līgumiem.

Ieņēmumu sadalīšana

114. Uzņēmums sadala ieņēmumus, kas atzīti no līgumiem ar klientiem, kategorijās, kas ataino to, kā saimnieciskie faktori ietekmē ieņēmumu un naudas plūsmu būtību, apjomu, laika grafiku un nenoteiktību. Uzņēmums piemēro B87.–B89. punktā minētos norādījumus, izvēloties kategorijas ieņēmumu sadalīšanai.
115. Turklāt uzņēmums atklāj pietiekamu informāciju, lai ļautu finanšu pārskatu lietotājiem saprast attiecības starp atklātajiem sadalītajiem ieņēmumiem (saskaņā ar 114. punktu) un informāciju par ieņēmumiem, kas atklāta par katru paziņojamo segmentu, ja uzņēmums piemēro 8. SFPS *Darbības segmenti*.

Līguma atlikums

116. Uzņēmums atklāj šādu informāciju:
- debitoru parādu, līguma aktīvu un līguma saistību sākuma un beigu atlikumu no līgumiem ar klientiem, ja tas netiek citādi uzrādīts vai atklāts;
 - pārskata periodā atzītos ieņēmumus, kas bija ietverti līguma saistību atlikumā pārskata sākumā; kā arī
 - pārskata periodā atzītos ieņēmumus no īstenotajiem (vai daļēji īstenotajiem) izpildes pienākumiem iepriekšējos periodos (piemēram, izmaiņas darījuma cenā).
117. Uzņēmums paskaidro, kā izpildes pienākumu īstenošanas laika grafiks (sk. 119. punkta a) apakšpunktu) attiecas uz maksājumu parasto maksājumu laika grafiku (sk. 119. punkta b) apakšpunktu), un to, kā minētie faktori ietekmē līguma aktīvu un līguma saistību atlikumus. Sniegtajā paskaidrojumā var izmantot kvalitatīvu informāciju.

118. Uzņēmums sniedz paskaidrojumu par nozīmīgām izmaiņām līguma aktīvu un līguma saistību atlikumā pārskata periodā. Paskaidrojums ietver kvalitatīvu un kvantitatīvu informāciju. Piemēri par izmaiņām uzņēmuma līguma aktīvu un līguma saistību atlikumā ietver jebko no turpmāk minētā:
- izmaiņas komercdarbības apvienošanas dēļ;
 - kumulatīvi ieņēmumu korekcijas, kas ietekmē attiecīgo līguma aktīvu vai līguma saistības, tostarp korekcijas, kuras rodas no izmaiņām progresa novērtējumā, izmaiņām darījuma cenas aplēsē (tostarp visas izmaiņas novērtējumā par to, vai mainīgās atlīdzības aplēse ir ierobežota) vai izmaiņas līgumā;
 - līguma aktīva vērtības samazinājums;
 - izmaiņas laikposmā, kas nepieciešams, lai tiesības uz atlīdzību kļūtu beznosacījuma (t. i., lai līguma aktīvu varētu pārklasificēt kā debitoru parādu); kā arī
 - izmaiņas laikposmā, kurā jāīsteno izpildes pienākums (t. i., lai atzītu ieņēmumus, kas rodas no līguma saistībām).

Izpildes pienākumi

119. Uzņēmums atklāj informāciju par saviem izpildes pienākumiem līgumos ar klientiem, ietverot aprakstu par visu turpmāk minēto:
- laikposms, kurā uzņēmums parasti īsteno savus izpildes pienākumus (piemēram, veicot nosūtīšanu, piegādi, sniedzot vai pabeidzot pakalpojumus), tostarp, kad izpildes pienākumi ir īstenoti pārdošanas līgumā ar atliktu piegādi (*bill-and-hold*);
 - nozīmīgi maksājumu noteikumi (piemēram, kad ir pienācis maksājuma termiņš, vai līgumam ir ievērojams finansēšanas komponents, vai atlīdzības summa ir mainīga un vai mainīgās atlīdzības aplēse parasti ir ierobežota saskaņā ar 56.–58. punktu);
 - to preču vai pakalpojumu būtība, ko uzņēmums ir apsolījis nodot, uzsverot visus izpildes pienākumus, kuri ietver vienošanos ar citu pusi par preču vai pakalpojumu nodošanu (t. i., ja uzņēmums rīkojas kā aģents);
 - pienākumi atgriezt precī, nodrošināt atmaksu vai līdzīgi pienākumi; kā arī
 - garantiju veidi un attiecīgās saistības.

Darījuma cena, kas iedalīta atlikušajiem izpildes pienākumiem

120. Uzņēmums atklāj turpmāk minēto informāciju par saviem atlikušajiem izpildes pienākumiem:
- darījuma cenas kopsumma, kas iedalīta izpildes pienākumiem, kuri nav īstenoti (vai daļēji nav īstenoti) pārskata perioda beigās; kā arī
 - paskaidrojumi, kad uzņēmums plāno atzīt kā ieņēmumus summu, kas atklāta saskaņā ar 120. panta a) apakšpunktu: uzņēmums paskaidrojumus atklāj vienā no turpmāk minētajiem veidiem:
 - kvantitatīvi, izmantojot tos pašus laika periodus, kas būtu vispiemērotākie atlikušo izpildes pienākumu ilgumam; vai
 - izmantojot kvalitatīvu informāciju.
121. Praktiskos nolūkos uzņēmumam nav jāatklāj 120. punktā minētā informācija attiecībā uz izpildes pienākumu, ja ir izpildīts kāds no šiem nosacījumiem:
- izpildes pienākums ir daļa no līguma, kura sākotnējais plānotais ilgums ir viens gads vai mazāk; vai
 - uzņēmums atzīst ieņēmumus no izpildes pienākuma īstenošanas saskaņā ar B16. punktu.

122. Uzņēmums, izmantojot kvalitatīvo informācijas atklāšanas veidu, paskaidro, vai tas piemēro 121. punktā minēto praktisko paņēmieni un vai atlīdzība no līgumiem ar klientiem nav ietverta darījuma cenā un, līdz ar to, nav ietverta informācijā, kas atklāta saskaņā ar 120. punktu. Piemēram, darījuma cenas aplēse neietvertu nekādas mainīgās atlīdzības aplēstās summas, kas ir ierobežotas (sk. 56.–58. punktu).

Nozīmīgi vērtējumi šā standarta piemērošanā

123. Uzņēmums atklāj vērtējumus un izmaiņas vērtējumos, kas izdarītas, piemērojot šo standartu un kas ievērojami ietekmē no līgumiem ar klientiem gūto ieņēmumu summu un laika grafika noteikšanu. Jo īpaši, uzņēmums paskaidro vērtējumus un izmaiņas vērtējumos, kas izmantoti, lai noteiktu abus turpmāk minētos elementus:

- a) izpildes pienākumu īstenošanas laika grafiku (sk. 124.–125. punktu); kā arī
- b) darījuma cenu un summas, kas iedalītas izpildes pienākumiem (sk. 126. punktu).

Izpildes pienākumu īstenošanas laika grafika noteikšana

124. Attiecībā uz izpildes pienākumiem, ko uzņēmums īsteno laika gaitā, uzņēmums atklāj abus no turpmāk norādītajiem elementiem:

- a) metodes, kas izmantotas ieņēmumu atzīšanai (piemēram, apraksts par izmantotajām rezultātu metodēm vai resursu metodēm un to, kā minētās metodes ir piemērotas); kā arī
- b) paskaidrojums par to, kāpēc izmantotās metodes sniedz patiesu atainojumu par preču vai pakalpojumu nodošanu.

125. Attiecībā uz izpildes pienākumiem, kas īstenoti konkrētā brīdī, uzņēmums atklāj nozīmīgus vērtējumus, kuri izdarīti, novērtējot to, kad klients iegūst kontroli pār apsolutajām precēm vai pakalpojumiem.

Darījuma cenas un izpildes pienākumiem iedalīto summu noteikšana

126. Uzņēmums atklāj informāciju par metodēm, resursiem un pieņēmumiem, kas ir izmantoti, veicot visas turpmāk minētās darbības:

- a) nosakot darījuma cenu, kas ietver, bet neizslēdz mainīgās atlīdzības aplēšanu, atlīdzības pielāgošanu naudas laika vērtības ietekmei un bezskaidras naudas atlīdzības novērtēšanu;
- b) novērtējot, vai mainīgās atlīdzības aplēses ir ierobežotas;
- c) iedalot darījuma cenu, tostarp aplēšot apsoluto preču vai pakalpojumu savrupo pārdošanas cenu un iedalot atlaides un mainīgo atlīdzību konkrētai līguma daļai (ja piemērojams); kā arī
- d) novērtējot pienākumu atgriezt precī, nodrošināt atmaksu vai līdzīgus pienākumus.

Aktīvi, kas atzīti no izmaksām, lai iegūtu vai izpildītu līgumu ar klientu

127. Uzņēmums apraksta abus turpmāk minētos elementus:

- a) vērtējumus, kas izdarīti, nosakot izmaksu apjomu, kuras radušās, lai iegūtu vai izpildītu līgumu ar klientu (saskaņā ar 91. vai 95. punktu); kā arī
- b) metodi, ko tas izmanto, lai noteiktu amortizāciju katrā pārskata periodā.

128. Uzņēmums atklāj visu turpmāk minēto:

- a) tādu aktīvu beigu atlikumu, kas atzīti no izmaksām, kuras radušās, lai iegūtu vai izpildītu līgumu ar klientu (saskaņā ar 91. vai 95. punktu), pēc aktīva galvenās kategorijas (piemēram, izmaksas, lai iegūtu līgumus ar klientiem, izmaksas pirms līguma slēgšanas un izveides izmaksas); kā arī
- b) amortizācijas summu un visus vērtības samazinājuma zaudējumus, kas atzīti pārskata periodā.

Praktiskie paņēmieni

129. Ja uzņēmums izvēlas izmantot praktisko paņēmieni, kas minēts 63. punktā (par nozīmīga finanšu komponenta esamību) vai 94. punktā (par līguma iegūšanas papildu izmaksām), uzņēmums atklāj šo faktu.

A pielikums

Definētie termini

Šis pielikums ir standarta neatņemama sastāvdaļa.

Līgums	Tāda vienošanās starp divām vai vairākām personām, kas rada īstenojamas tiesības un pienākumus.
Līguma aktīvs	Uzņēmuma tiesības uz atlīdzību apmaiņā pret precēm un pakalpojumiem, ko uzņēmums ir nodevis klientam , ja minētās tiesības ir atkarīgas no nosacījuma, kas nav pagājušais laiks (piemēram, uzņēmuma nākotnes darbības rezultāti).
Līguma saistības	Uzņēmuma pienākums klientam nodot preces vai pakalpojumus, par kuriem uzņēmums ir saņēmis atlīdzību (vai atlīdzības summa tiks saņemta) no klienta.
Klients	Persona, kas ar uzņēmumu ir noslēgusi līgumu par tādu preču vai pakalpojumu iegūvi, kas ir uzņēmuma parastās darbības rezultāts, apmaiņā pret atlīdzību.
Ienākumi	Saimniecisko labumu pieaugums pārskata periodā, kas nozīmē aktīvu ieplūdi vai to vērtības palielināšanos, vai saistību samazināšanos, kā rezultātā palielinās pašu kapitāls, taču tas nenotiek saistībā ar iemaksām no pašu kapitāla dalībnieku ieguldījumiem.
Izpildes pienākums	Līgumā ar klientu noteikts apsolījums nodot klientam: a) precī vai pakalpojumu (vai preču vai pakalpojumu komplektu), kas ir atšķirīgs, vai b) tādu atšķirīgu preču vai pakalpojumu virkni, kas būtībā ir vienādas, un kam ir tādas pašas iezīmes attiecībā uz nodošanu klientam.
Ieņēmumi	Ienākumi , kas rodas, uzņēmumam veicot parastās darbības.
Savrupa pārdošanas cena (precei vai pakalpojumam)	Cena, par kādu uzņēmums pārdotu apsolīto precī vai pakalpojumu atsevišķi klientam .
Darījuma cena (līgumam ar klientu)	Atlīdzības summa, ko uzņēmums cer pilntiesīgi saņemt apmaiņā pret apsolīto preču vai pakalpojumu nodošanu klientam , izņemot summas, kas iekasētas trešo personu vārdā.

*B pielikums***Piemērošanas vadlīnijas**

Šis pielikums ir standarta neatņemama sastāvdaļa. Tajā aprakstīts, kā piemēro 1.-129. punktu, un tam ir tāds pats spēks kā citām šā standarta daļām.

- B1 Šīs piemērošanas vadlīnijas ir sagrupētas šādās kategorijās:
- a) laika gaitā īstenoti izpildes pienākumi (B2.–B13. punkts);
 - b) metodes, ar ko novērtē progresu virzībā uz izpildes pienākuma pilnīgu īstenošanu (B14.–B19. punkts);
 - c) pārdošana ar atpakaļatdošanas tiesībām (B20.–B27. punkts);
 - d) garantijas (B28.–B33. punkts);
 - e) galvenā uzņēmuma vai aģenta atbildība (B34.–B38. punkts);
 - f) klientu iespējas iegādāties papildu preces vai pakalpojumus (B39.–B43. punkts);
 - g) klientu neizmantošanās tiesības (B44.–B47. punkts);
 - h) neatmaksājamas priekšapmaksas (un dažas saistītās izmaksas) (B48.–B51. punkts);
 - i) licencēšana (B52.–B63. punkts);
 - j) līgumi par aktīvu pārdošanu ar atpirkšanu (B64.–B76. punkts);
 - k) konsignācijas līgumi (B77.–B78. punkts);
 - l) pārdošanas līgumi ar atliktu piegādi (B79.–B82. punkts);
 - m) pieņemšana no klienta puses (B83.–B86. punkts); kā arī
 - n) informācijas atklāšana par sadalītajiem ieņēmumiem (B87.–B89. punkts).

Laika gaitā īstenoti izpildes pienākumi

- B2 Saskaņā ar 35. punktu izpildes pienākums ir īstenots laika gaitā, ja ir izpildīts kāds no šādiem kritērijiem:
- a) klients vienlaicīgi saņem un patērē uzņēmuma darbības ieguvumus laikā, kad uzņēmums veic darbību (sk. B3.–B4. punktu);
 - b) uzņēmuma darbība izveido vai uzlabo aktīvu (piemēram, pašreizējais darbs), ko klients kontrolē laikā, kad aktīvs tiek izveidots vai uzlabots (sk. B5. punktu); vai
 - c) uzņēmuma darbība neveido aktīvu, ko uzņēmums varētu izmantot alternatīvi (sk. B6.–B8. punktu), un uzņēmumam ir īstenojamas tiesības uz maksājumu par laikus pabeigtu darbību (sk. B9.–B13. punktu).

Uzņēmuma darbības ieguvumu vienlaicīga saņemšana un patērēšana (35. punkta a) apakšpunkts)

- B3 Attiecībā uz dažiem izpildes pienākumiem būs viegli novērtēt to, vai klients saņem uzņēmuma darbības ieguvumus laikā, kad uzņēmums veic darbību, un minētos ieguvumus vienlaicīgi patērē, tiklīdz tie ir iegūti. Piemēri ietver parastos vai regulāros pakalpojumus (piemēram, tūrīšanas pakalpojums), kuru gadījumā uzreiz var noteikt, vai klients uzņēmuma darbības ieguvumus ir saņēmis un vienlaicīgi patērējis.

- B4 Attiecībā uz citiem izpildes pienākumiem uzņēmums var nebūt spējīgs viegli noteikt, vai klients vienlaicīgi saņem un patērē uzņēmuma darbības ieguvumus laikā, kad uzņēmums veic darbību. Šādos apstākļos izpildes pienākums ir īstenots laika gaitā, ja uzņēmums konstatē, ka citam uzņēmumam nevajadzētu atkārtoti veikt darba lielāko daļu, ko uzņēmums ir paveicis laikus, ja minētajam citam uzņēmumam būtu jāizpilda atlikušie izpildes pienākumi klienta labā. Nosakot, vai citam uzņēmumam būtu atkārtoti jāveic darba lielākā daļa, ko uzņēmums ir pabeidzis laikus, uzņēmums izdara abus turpmāk minētos pieņēmumus:
- a) neņem vērā iespējamus līgumiskos ierobežojumus vai praktiskos ierobežojumus, kas citādi neļautu uzņēmumam nodot atlikušos izpildes pienākumus citam uzņēmumam; kā arī
 - b) pieņem, ka cits uzņēmums, kas izpilda atlikušo izpildes pienākuma daļu, negūs labumu ne no viena aktīva, ko patlaban kontrolē uzņēmums, un ka uzņēmums joprojām kontrolēs aktīvu, ja izpildes pienākums būs jānodod citam uzņēmumam.

Klients kontrolē aktīvu laikā, kad tas tiek izveidots vai uzlabots (35. punkta b) apakšpunkts)

- B5 Nosakot, vai klients kontrolē aktīvu laikā, kad tas tiek izveidots vai uzlabots saskaņā ar 35. punkta b) apakšpunktu, uzņēmums piemēro 31.–34. punktā un 38. punktā noteiktās kontroles prasības. Aktīvs, kas tiek izveidots vai uzlabots (piemēram, pašreizējā darbā veidotais aktīvs) varētu būt materiāls vai nemateriāls.

Uzņēmuma darbība neveido aktīvu ar alternatīvu izmantojumu (35. punkta c) apakšpunkts)

- B6 Novērtējot, vai aktīvu var alternatīvi izmantot saskaņā ar 36. punktu, uzņēmums ņem vērā līgumisko ierobežojumu un praktisko ierobežojumu ietekmi uz uzņēmuma spējām vienkārši novirzīt minēto aktīvu citam izmantojumam, piemēram, pārdodot aktīvu citam klientam. Iespēja, ka līgums ar klientu tiek izbeigts, nav svarīgs apsvērums, novērtējot, vai uzņēmums spētu vienkārši novirzīt aktīvu citam izmantojumam.
- B7 Lai uzņēmums aktīvu nevarētu izmantot alternatīvi, ir jābūt būtiskam līgumiskam ierobežojumam attiecībā uz uzņēmuma spēju minēto aktīvu novirzīt citam izmantojumam. Līgumisks ierobežojums ir būtisks, ja klients varētu īstenot savas tiesības attiecībā uz apsolīto aktīvu gadījumā, ja uzņēmums mēģinātu aktīvu novirzīt alternatīvam izmantojumam. Turpretim līgumisks ierobežojums nav būtisks, ja, piemēram, aktīvs ir lielākoties savstarpēji aizstājams ar citiem aktīviem, ko uzņēmums varētu nodot citam klientam, nepārkāpjot līgumu un neradot ievērojamas izmaksas, kuras citādi nebūtu radušās attiecībā uz minēto līgumu.
- B8 Praktisks ierobežojums attiecībā uz uzņēmuma spēju novirzīt aktīvu citam izmantojumam eksistē tikai tad, ja uzņēmumam rastos ievērojami saimnieciskie zaudējumi saistībā ar tā novirzīšanu citam izmantojumam. Ievērojami saimnieciskie zaudējumi varētu rasties tāpēc, ka uzņēmumam vai nu rastos ievērojamas izmaksas, lai pārstrādātu aktīvu, vai nu tas spētu aktīvu pārdot tikai ar ievērojamiem zaudējumiem. Piemēram, uzņēmumam var būt praktiski ierobežojumi attiecībā uz tādu aktīvu novirzīšanu, kuriem ir klientam paredzētas unikālas tehniskās specifikācijas vai kuri atrodas attālos rajonos.

Tiesības uz maksājumu par laikus pabeigtu darbību (35. punkta c) apakšpunkts)

- B9 Saskaņā ar 37. punktu uzņēmumam ir tiesības uz maksājumu par laikus pabeigtu darbību, ja uzņēmumam būtu tiesības uz summu, kura uzņēmumam vismaz sniedz kompensāciju par laikus pabeigtu darbību gadījumā, ja klients vai cita puse izbeidz līgumu tādu iemeslu dēļ, kas nav uzņēmuma nespēja paveikt apsolīto. Summa, kas uzņēmumam sniedz kompensāciju par laikus pabeigtu darbību, būtu summa, kura ir pietuvināta laikus nodoto preču vai pakalpojumu pārdošanas cenai (piemēram, izmaksu atgūšana, kas uzņēmumam radušās, īstenojot izpildes pienākumu, plus pamatota peļņas norma), nevis kompensācija tikai par uzņēmuma iespējamajiem peļņas zaudējumiem, ja līgums tiktu izbeigts. Kompensācijai par pamatotu peļņas normu nav jābūt vienlīdzīgai ar paredzamo peļņas normu, ja līgums tika izpildīts, kā solīts, bet uzņēmumam vajadzētu būt tiesībām saņemt kompensāciju par kādu no turpmāk minētajām summām:
- a) paredzamās peļņas normas proporcija līgumā, kas pamatoti atspoguļo uzņēmuma darbības apjomu saskaņā ar līgumu, pirms klients (vai cita puse) līgumu izbeidz; vai

- b) pamatots ienākums no uzņēmuma kapitāla izmaksām par līdzīgiem līgumiem (vai uzņēmuma parastā peļņas norma par līdzīgiem līgumiem), ja ar līgumu saistītā specifiskā peļņas norma ir lielāka nekā ienākums, ko uzņēmums parasti gūst no līdzīgiem līgumiem.
- B10 Uzņēmuma tiesībām uz maksājumu par laikus pabeigtu darbību nav jābūt pašreizējām beznosacījuma tiesībām uz maksājumu. Daudzos gadījumos uzņēmumam būs beznosacījuma tiesības uz maksājumu tikai tad, ja ir sasniegts iepriekš saskaņots mērķis vai ja ir pilnībā īstenots izpildes pienākums. Novērtējot, vai tam ir tiesības uz maksājumu par laikus pabeigtu pienākumu, uzņēmums ņem vērā, vai tam būtu īstenojamas tiesības pieprasīt vai paturēt maksājumu par laikus pabeigtu darbību, ja līgums tiktu izbeigts pirms darbību izpildes tādu iemeslu dēļ, kas nav uzņēmuma nespēja izpildīt apsolīto.
- B11 Dažos līgumos klientam var būt noteiktas tiesības izbeigt līgumu tikai konkrētos līguma brīžos līguma darbības laikā vai klientam var nebūt tiesību izbeigt līgumu. Ja klients rīkojas, lai izbeigtu līgumu, bet tam nav tiesību izbeigt līgumu minētajā brīdī (tostarp, ja klients nespēj izpildīt darbību, kā apsolīts), līgums (vai citi likumi) var dot tiesības uzņēmumam turpināt nodot klientam līgumā apsolītās preces vai pakalpojumus un pieprasīt klientam maksāt apsolīto atlīdzību apmaiņā pret minētajām precēm vai pakalpojumiem. Minētajos apstākļos uzņēmumam ir tiesības uz maksājumu par laikus pabeigtu darbību, jo uzņēmumam ir tiesības turpināt veikt savus pienākumus saskaņā ar līgumu un pieprasīt klientam izpildīt tā saistības (kas ietver apsolītās atlīdzības samaksu).
- B12 Novērtējot, vai pastāv tiesības uz maksājumu par laikus pabeigtu darbību un vai tās ir īstenojamas, uzņēmums ņem vērā līgumiskos noteikumus, kā arī visus tiesību aktus vai juridisku precedentu, kas varētu papildināt minētos līgumiskos noteikumus vai būt prevalējoši pār tiem. Tas ietvertu novērtējumu par to, vai
- a) tiesību akti, administratīva prakse vai juridisks precedents piešķir uzņēmumam tiesības uz maksājumu par laikus pabeigtu darbību, pat ja minētās tiesības nav norādītas līgumā ar klientu;
- b) attiecīgais juridiskais precedents norāda, ka līdzīgām tiesībām uz maksājumu par laikus pabeigtu darbību līdzīgos līgumos nav juridiski saistošas ietekmes; vai
- c) uzņēmuma ierastās komercdarbības prakses dēļ tiesības izvēlēties neizmantot tiesības uz maksājumu vairs nav īstenojamas attiecīgajā tiesiskajā vidē. Tomēr neatkarīgi no tā, ka uzņēmums var izvēlēties atteikties no savām tiesībām uz maksājumu līdzīgos līgumos, uzņēmumam aizvien būtu tiesības uz savlaicīgu maksājumu, ja līgumā ar klientu tā tiesības uz maksājumu par laikus izpildītu darbību aizvien ir īstenojamas.
- B13 Līgumā norādītais maksājumu grafiks nebūt nenorāda uz to, vai uzņēmumam ir īstenojamas tiesības uz maksājumu par laikus pabeigtu darbību. Lai gan maksājumu grafiks līgumā norāda atlīdzības grafiku un summu, ko maksā klients, maksājumu grafiks nebūt nesniedz pierādījumu par uzņēmuma tiesībām uz maksājumu par laikus pabeigtu darbību. Tas ir tāpēc, ka līgumā, piemēram, varētu būt norādīts, ka no klienta saņemtā atlīdzība ir atmaksājama tādu iemeslu dēļ, kas nav uzņēmuma nespēja izpildīt līgumā apsolīto.

Metodes, ar ko novērtē progresu virzībā uz izpildes pienākuma pilnīgu īstenošanu

- B14 Metodes, kuras var izmantot, lai novērtētu uzņēmuma progresu virzībā uz izpildes pienākuma pilnīgu īstenošanu, kas saskaņā ar 35.–37. punktu veikta laika gaitā, ietver turpmāk minētās metodes:
- a) rezultātu metodes (sk. B15.–B17. punktu); kā arī
- b) resursu metodes (sk. B18.–B19. punktu).

Rezultātu metodes

- B15 Rezultātu metodes atzīst ieņēmumus, balstoties uz klientam radītās laikus nodotu preču vai pakalpojumu vērtības tiešiem novērtējumiem attiecībā pret atlikušajām līgumā apsolītajām precēm vai pakalpojumiem. Rezultātu

metodes ietver tādas metodes kā aptaujas par laikus pabeigtām darbībām, sasniegto rezultātu novērtējumus, sasniegtos mērķus, patērēto laiku un saražotās vai piegādātās vienības. Kad uzņēmums novērtē, vai progresa novērtēšanas nolūkā piemērot rezultātu metodi, tas ņem vērā, vai izvēlētie rezultāti patiesi ataino uzņēmuma darbību virzībā uz izpildes pienākuma pilnīgu īstenošanu. Rezultātu metode nesniegtu patiesu atainojumu par uzņēmuma darbību, ja ar izvēlēto rezultātu nebūtu iespējams novērtēt dažas no precēm vai pakalpojumiem, pār kuriem kontrole ir nodota klientam. Piemēram, rezultātu metodes, kas balstās uz saražotajām vai piegādātajām vienībām, patiesi neatainotu uzņēmuma darbības rezultātus izpildes pienākumu īstenošanā, ja pārskata perioda beigās uzņēmuma darbība ir radījusi nepabeigtu darbu vai pabeigtas preces, ko kontrolē klients, kas nav ietvertas rezultāta novērtējumā.

- B16 Ja uzņēmumam ir tiesības uz atlīdzību no klienta par summu, kas tieši atbilst vērtībai, ko klients iegūst no uzņēmuma laikus pabeigtas darbības (piemēram, pakalpojumu līgums, ar kuru uzņēmums iekasē konkrētu summu par katru sniegtā pakalpojuma stundu), praktiskos nolūkos uzņēmums var atzīt ieņēmumus par tādu summu, ko uzņēmumam ir tiesības iekasēt.
- B17 Rezultātu metožu trūkumi ir tādi, ka rezultāti, kas izmantoti progresa novērtēšanai, var nebūt tieši novērtējami, un informācija, kura nepieciešama, lai tos piemērotu, uzņēmumam var nebūt pieejama bez liekām izmaksām. Līdz ar to var būt nepieciešams izmantot resursu metodi.

Resursu metodes

- B18 Resursu metodes atzīst ieņēmumus, balstoties uz uzņēmuma ieguldītajiem centieniem vai resursiem nolūkā īstenot izpildes pienākumu (piemēram, izmantotie līdzekļi, iztērētās darba stundas, radušās izmaksas, patērētais laiks vai izmantotās mašīnstundas) attiecībā pret kopējiem paredzamajiem resursiem, lai īstenotu izpildes pienākumu. Ja uzņēmuma ieguldītie centieni vai resursi ir vienmērīgi izvērsti darbības periodā, uzņēmumam var būt lietderīgi atzīt ieņēmumus pēc lineāras metodes.
- B19 Resursu metodes trūkums ir tāds, ka, iespējams, nepastāv tiešas attiecības starp uzņēmuma resursiem un kontroles pār precēm vai pakalpojumiem nodošanu klientam. Līdz ar to uzņēmums no resursu metodes izslēdz jebkuru resursu ietekmi, kas, saskaņā ar 39. punktā noteikto mērķi novērtēt progresu, neatainot uzņēmuma darbības rezultātus, ko rada kontroles nodošana klientam pār precēm vai pakalpojumiem. Piemēram, izmantojot uz izmaksām balstītu resursu metodi, progresa novērtējums, iespējams, ir jāpielāgo šādos apstākļos:
- a) ja radušās izmaksas neveicina uzņēmuma progresu izpildes pienākuma īstenošanā. Piemēram, uzņēmums neatzītu ieņēmumus, balstoties uz izmaksām, kas ir saistītas ar ievērojamām nepilnībām uzņēmuma darbībā, kuras nebija atspoguļotas līguma cenā (piemēram, iztērēto materiālu, darbaspēka vai citu līdzekļu negaidīta apjoma izmaksas, kas radušās, lai īstenotu izpildes pienākumu);
 - b) ja radušās izmaksas nav samērīgas ar uzņēmuma progresu izpildes pienākumu īstenošanā. Šādos apstākļos uzņēmuma darbības vislabākais atspoguļojums var būt pielāgot resursu metodi, lai atzītu ieņēmumus tikai minēto radušos izmaksu apjomā. Piemēram, lai patiesi atainotu uzņēmuma darbību, ieņēmumus varētu atzīt par summu, kas ir līdzvērtīga tādas preces izmaksām, kura izmantota, lai īstenotu izpildes pienākumu, ja uzņēmums, noslēdzot līgumu, sagaida, ka tiks izpildīti visi turpmāk minētie nosacījumi:
 - i) prece nav atšķirīga;
 - ii) sagaidāms, ka klients iegūs kontroli pār precī ievērojami agrāk, nekā tiks saņemti ar precī saistītie pakalpojumi;
 - iii) nodotās preces izmaksas ir būtiskas attiecībā pret kopējām sagaidāmajām izmaksām, ko rada izpildes pienākumu pilnīga īstenošana; kā arī
 - iv) uzņēmums sagādā precī no trešās personas un nav būtiski iesaistīts preces izstrādē un ražošanā (bet uzņēmums rīkojas kā galvenais uzņēmums saskaņā ar B34.–B38. punktu).

Pārdošana ar atpakaļatdošanas tiesībām

- B20 Dažos līgumos uzņēmums kontroli pār produktu nodod klientam un arī piešķir klientam tiesības produktu atdot atpakaļ dažādu iemeslu dēļ (piemēram, neapmierinātība ar produktu) un saņemt kādu no turpmāk minētajām kombinācijām:
- a) pilnu vai daļēju samaksātās atlīdzības atmaksu;
 - b) kredītu, ko var izmantot par summu, kas klientam jāmaksā vai būs jāmaksā uzņēmumam; kā arī
 - c) citu produktu apmaiņā pret iegādāto.
- B21 Lai uzskaitītu to produktu nodošanu, kurus ir tiesības atdot atpakaļ (un dažus pakalpojumus, kas tiek sniegti, ja tiek piedāvāta atmaksa), uzņēmums atzīst visus turpmāk minētos elementus:
- a) ieņēmumus par nodotajiem produktiem par atlīdzības summu, ko uzņēmums cer pilntiesīgi saņemt (līdz ar to ieņēmumi netiktu atzīti par produktiem, kuri, domājams, tiks atdoti atpakaļ);
 - b) atmaksas saistības; kā arī
 - c) aktīvu (un attiecīgo pārdošanas izmaksu korekcijas) par tā tiesībām atgūt produktus no klientiem, nokārtojot atmaksas saistības.
- B22 Uzņēmuma apsoliņums būt gatavam pieņemt atpakaļ atdotu produktu atpakaļatdošanas periodā netiek uzskaitīts kā izpildes pienākums papildus pienākumam nodrošināt atmaksu.
- B23 Uzņēmums piemēro 47.–72. punktā minētās prasības (tostarp prasības par 56.–58. punktā noteiktās mainīgās atlīdzības ierobežojošām aplēsēm), lai noteiktu atlīdzības summu, ko uzņēmums cer pilntiesīgi saņemt (t. i., izslēdzot produktus, kuri, kā sagaidāms, tiks atdoti atpakaļ). Attiecībā uz visām saņemtajām (vai saņemamajām) summām, ko uzņēmums necer pilntiesīgi saņemt, uzņēmums neatzīst ieņēmumus, kad tas nodod produktus klientiem, bet atzīst minētās saņemtās (vai saņemamās) summas kā atmaksas saistības. Līdz ar to katra pārskata perioda beigās uzņēmums atjaunina savu summu novērtējumu, ko tas cer pilntiesīgi saņemt apmaiņā pret nodotajiem produktiem, un veic attiecīgās izmaiņas darījuma cenā un, līdz ar to, atzīto ieņēmumu summā.
- B24 Uzņēmums atjaunina atmaksas saistību novērtējumu katra pārskata perioda beigās, ņemot vērā izmaiņas atmaksas summu gaidās. Uzņēmums atzīst attiecīgās korekcijas kā ieņēmumus (vai ieņēmumu samazinājumu).
- B25 Aktīvu, kas atzīts attiecībā uz uzņēmuma tiesībām atgūt produktus no klienta, nokārtojot atlīdzības saistības, sākotnēji novērtē, atsaucoties uz produkta (piemēram, krājumu) iepriekšējo uzskaites summu, no kuras atņemtas visas paredzamās izmaksas, kas rodas, lai atgūtu minētos produktus (tostarp atpakaļatdoto produktu iespējamie vērtības samazinājumi uzņēmumam). Katra pārskata perioda beigās uzņēmums atjaunina aktīva novērtējumu, kas rodas no izmaiņām gaidās par produktiem, kas tiks atdoti atpakaļ. Uzņēmums aktīvu atspoguļo atsevišķi no atmaksas saistībām.
- B26 Ja klienti apmaina kādu produktu pret tādu pašu produktu, kam ir līdzvērtīga kvalitāte, stāvoklis un cena (piemēram, vienu krāsu vai izmēru pret citu), to neuzskata par atmaksu šā standarta piemērošanas nolūkā.
- B27 Līgumus, kuros klients var atdot atpakaļ bojātu produktu apmaiņā pret funkcionējošu produktu, novērtē saskaņā ar B28. Līdz B33. punktā sniegtajām norādēm par garantijām.

Garantijas

- B28 Parasti uzņēmums (saskaņā ar līgumu, likumu vai uzņēmuma ierasto komercdarbības praksi) nodrošina garantiju saistībā ar produkta pārdošanu (gan precei, gan pakalpojumam). Garantijas iezīmes var būtiski atšķirties pa nozarēm un līgumiem. Dažas garantijas nodrošina klientam pārliecību par to, ka attiecīgais produkts darbosies, kā to plānojušas puses, jo tas atbilst saskaņotajām specifikācijām. Citas garantijas sniedz klientam pakalpojumu papildus pārliecībai, ka produkts atbilst saskaņotajām specifikācijām.

- B29 Ja klientam ir iespēja iegādāties garantiju atsevišķi (piemēram, tāpēc, ka garantijai ir atsevišķa cena vai par to vienojas atsevišķi), garantija ir atsevišķs pakalpojums, jo uzņēmums apsola sniegt pakalpojumu klientam papildus produktam, kam ir līgumā aprakstīta funkcija. Šādos apstākļos uzņēmums apsollīto garantiju uzskaita kā izpildes pienākumu saskaņā ar 22.–30. punktu un daļu no darījuma cenas iedala minētajam izpildes pienākumam saskaņā ar 73.–86. punktu.
- B30 Ja klientam nav iespējas iegādāties garantiju atsevišķi, uzņēmums garantiju uzskaita saskaņā ar 37. SGS *Uzkrājumi, iespējamās saistības un iespējamie aktīvi*, ja vien apsollītā garantija vai daļa no apsollītās garantijas nenodrošina klientam pakalpojumu papildus pārlicēbai, ka produkts atbilst saskaņotām specifikācijām.
- B31 Novērtējot, vai garantija sniedz klientam pakalpojumu papildus pārlicēbai, ka produkts atbilst saskaņotajām specifikācijām, uzņēmums ņem vērā šādus faktoros:
- a) to, vai garantiju pieprasa ar likumu – ja uzņēmumam saskaņā ar likumu ir jāsniedz garantija, šāds likums norāda uz to, ka apsollītā garantija nav izpildes pienākums, jo šādas prasības parasti eksistē, lai aizsargātu patērētājus no riska attiecībā uz brāķētu produktu iegādi;
 - b) garantijas segtā perioda ilgumu – jo garāks ir seguma periods, jo lielāka iespēja, ka apsollītā garantija ir izpildes pienākums, jo tā, visticamāk, pakalpojumu sniegs papildus pārlicēbai, ka produkts atbilst saskaņotajām specifikācijām;
 - c) uzdevumu būtību, ko uzņēmums apsola veikt – ja uzņēmumam ir nepieciešams veikt konkrētus uzdevumus, lai nodrošinātu pārlicēbu, ka produkts atbilst saskaņotajām specifikācijām (piemēram, atpakaļatdošanas piegādes pakalpojumus par brāķētu produktu), tad minētie uzdevumi, visticamāk, nerada izpildes pienākumu.
- B32 Ja garantija vai daļa no garantijas klientam sniedz pakalpojumu papildus pārlicēbai, ka produkts atbilst saskaņotajām specifikācijām, apsollītais pakalpojums ir izpildes pienākums. Līdz ar to uzņēmums iedala darījuma cenu produktam un pakalpojumam. Ja uzņēmums apsola pārlicēbas veida garantiju un pakalpojuma veida garantiju, bet nevar pamatot tās uzskaitīt atsevišķi, uzņēmums uzskaita abas garantijas kopā kā vienu izpildes pienākumu.
- B33 Likums, kas pieprasa uzņēmumam maksāt kompensāciju, ja tā produkti rada kaitējumu vai zaudējumu, nav pamats izpildes pienākumam. Piemēram, ražotājs var pārdot produktus jurisdikcijā, kurā saskaņā ar likumu ražotājs ir atbildīgs par jebkādu radīto kaitējumu (piemēram, personiskajam īpašumam), ko varētu radīt patērētājs, izmantojot produktu tā paredzētajam mērķim. Līdzīgi, uzņēmuma apsollījums atlīdzināt klientam par saistībām un zaudējumiem, kurus rada prasības saistībā ar uzņēmuma produkta patentiem, autortiesībām, zīmoliem vai citiem pārkāpumiem, nerada izpildes pienākumu. Uzņēmums uzskaita šādus pienākumus saskaņā ar 37. SGS.

Galvenā uzņēmuma vai aģenta atlīdzība

- B34 Ja cita persona ir iesaistīta preču vai pakalpojumu sniegšanā klientam, uzņēmums nosaka, vai šāda apsollījuma būtība ir izpildes pienākums norādītās preces vai pakalpojumus sniegt pašam (t. i., uzņēmums ir galvenais uzņēmums) vai noorganizēt, lai cita persona sniedz minētās preces un pakalpojumus (t. i., uzņēmums ir aģents).
- B35 Uzņēmums ir galvenais uzņēmums, ja uzņēmums kontrolē apsollīto preci vai pakalpojumu, pirms uzņēmums nodod preci vai pakalpojumu klientam. Tomēr uzņēmums ne vienmēr rīkojas kā galvenais uzņēmums, ja uzņēmums iegūst produkta likumīgās īpašumtiesības tikai uz laiku, pirms likumīgās īpašumtiesības ir nodotas klientam. Uzņēmums, kas ir galvenais uzņēmums līgumā, var īstenot izpildes pienākumu pats vai var iesaistīt citu personu (piemēram, apakšuzņēmēju), lai īstenotu dažus vai visus izpildes pienākumus viņa vārdā. Ja uzņēmums, kas ir galvenais uzņēmums, īsteno izpildes pienākumu, uzņēmums atzīst ieņēmumus atlīdzības bruto summā, ko tas cer pilntiesīgi saņemt apmaiņā pret minētajām nodotajām precēm vai pakalpojumiem.

- B36 Uzņēmums ir aģents, ja uzņēmuma izpildes pienākums ir noorganizēt, lai preces vai pakalpojumus sniegtu cita persona. Ja uzņēmums, kas ir aģents, īsteno izpildes pienākumu, uzņēmums atzīst ieņēmumus jebkuras maksas vai komisijas summā, ko tas cer pilntiesīgi saņemt apmaiņā pret to, ka tas noorganizē, ka minētās nodotās preces vai pakalpojumus sniedz cita persona. Uzņēmuma maksa vai komisija var būt atlīdzības neto summa, ko uzņēmums patur pēc tam, kad citai personai samaksājis saņemto atlīdzību apmaiņā pret precēm vai pakalpojumiem, kurus nodrošinās minētā persona.
- B37 Rādītāji, kas liecina, ka uzņēmums ir aģents (un līdz ar to nekontrolē preces vai pakalpojumus, pirms tie tiek sniegti klientam), citstarp ir šādi:
- cita persona ir galvenā atbildīgā par līguma izpildi;
 - uzņēmumam nav ar krājumiem saistīta riska pirms vai pēc tam, kad klients ir pasūtījis preces, piegādes laikā vai atpakaļatdošanas brīdī;
 - uzņēmumam nav rīcības brīvības, nosakot cenas citas persona precēm vai pakalpojumiem un, līdz ar to, ieguvumi, ko uzņēmums var saņemt no minētajām precēm vai pakalpojumiem, ir ierobežoti;
 - uzņēmuma atlīdzība ir komisijas veidā; kā arī
 - uzņēmums nav pakļauts kredītriskam par summu, kas saņemama no klienta apmaiņā pret citas personas precēm vai pakalpojumiem.
- B38 Ja cits uzņēmums uzņemas attiecīgā uzņēmuma izpildes pienākumus un līgumiskās tiesības līgumā tā, lai uzņēmumam vairs nebūtu pienākuma īstenot izpildes pienākumu nodot apsolīto preci vai pakalpojumu klientam (t. i., uzņēmums vairs nerīkojas kā galvenais uzņēmums), uzņēmums neatzīst ieņēmumus par minēto izpildes pienākumu. Tā vietā uzņēmums novērtē, vai atzīt ieņēmumus par izpildes pienākuma īstenošanu, lai iegūtu līgumu citai personai (t. i., vai uzņēmums rīkojas kā aģents).

Klientu iespējas iegādāties papildu preces vai pakalpojumus

- B39 Klients var iegādāties papildu preces vai pakalpojumus par velti vai ar atlaidi dažādos veidos, tostarp izpārdošanās, saņemot klienta bonuspunktus (vai kredītpunktus), izmantojot līguma atjaunināšanas iespējas vai citas atlaides nākotnes precēm vai pakalpojumiem.
- B40 Ja līgumā uzņēmums piešķir klientam iespēju iegādāties papildu preces vai pakalpojumus, minētā iespēja rada izpildes pienākumu līgumā tikai tad, ja tā nodrošina būtiskas tiesības klientam, kuras tas nesaņemtu, ja nenoslēgtu līgumu (piemēram, atlaide, kas papildina atlaižu virkni, ko parasti piemēro minētajām precēm vai pakalpojumiem konkrētajai klientu kategorijai ģeogrāfiskā zonā vai tirgū). Ja šāda iespēja sniedz būtiskas tiesības klientam, klients faktiski uzņēmumam iepriekš samaksā par nākotnes precēm vai pakalpojumiem, un uzņēmums atzīst ieņēmumus, kad nākotnes preces vai pakalpojumi ir nodoti vai kad beidzas iespējas termiņš.
- B41 Ja klientam ir iespēja iegādāties papildu preci vai pakalpojumu par cenu, kas atspoguļotu attiecīgās preces vai pakalpojuma savrupu pārdošanas cenu, minētā iespēja nenodrošina klientam būtiskas tiesības pat tad, ja šādu iespēju var izmantot tikai, noslēdzot iepriekšēju līgumu. Minētajos gadījumos uzņēmums ir izteicis mārketinga piedāvājumu, ko tas uzskaita saskaņā ar šo standartu tikai tad, ja klients izmanto iespēju iegādāties papildu preces vai pakalpojumus.
- B42 74. punktā paredzēts, ka uzņēmums iedala darījuma cenu izpildes pienākumiem, pamatojoties uz savrupu pārdošanas cenu. Ja savrupā pārdošanas cena klienta iespējai iegādāties papildu preces vai pakalpojumus nav tieši novērojama, uzņēmums to aplēš. Minētā aplēse atspoguļo atlaidi, ko klients iegūtu, izmantojot iespēju, kas pielāgota abiem turpmāk minētajiem:
- jebkurai atlaidei, ko klients saņemtu, neizmantojot iespēju; kā arī
 - iespējamībai, ka minētā iespēja tiks izmantota.

- B43 Ja klientam ir būtiskas tiesības iegādāties nākotnes preces vai pakalpojumus un minētās preces vai pakalpojumi ir līdzīgi oriģinālajām precēm vai pakalpojumiem līgumā, un tos sniedz saskaņā ar sākotnējā līguma noteikumiem, tad uzņēmums attiecīgās iespējas savrupas pārdošanas cenas aplēšanai var izmantot praktisku alternatīvu, proti, iedalīt darījuma cenu precēm vai pakalpojumiem pēc izvēles, atsaucoties uz precēm vai pakalpojumiem, kurus plāno sniegt, un attiecīgo gaidāmo atlīdzību. Parasti minēto iespēju veidi attiecas uz līguma atjaunošanu.

Klientu neizmantojamās tiesības

- B44 Saskaņā ar 106. punktu pēc tam, kad saņemta priekšapmaksā no klienta, uzņēmums atzīst līguma saistības kā priekšapmaksas summu par saviem izpildes pienākumiem nodot vai būt gatavam nodot preces vai pakalpojumus nākotnē. Uzņēmums pārtrauc minēto līguma saistību atzīšanu (un atzīst ieņēmumus), ja tas nodod minētās preces un pakalpojumus un līdz ar to īsteno savu izpildes pienākumu.
- B45 Klienta neatlīdzināmā priekšapmaksā uzņēmumam sniedz klientam tiesības saņemt precī vai pakalpojumu nākotnē (un liek uzņēmumam būt gatavam nodot precī vai pakalpojumu). Tomēr klienti var neīstenot visas savas līgumiskās tiesības. Minētās neizmantojamās tiesības bieži vien sauc par tiesībām, kas netiek īstenotas (*breakage*).
- B46 Ja uzņēmums cer pilntiesīgi saņemt summu, kura izriet no tiesībām, kas netiek īstenotas līguma saistībās, uzņēmums atzīst šādu paredzamo summu kā ieņēmumus proporcionāli klienta īstenoto tiesību daļai. Ja uzņēmums necer pilntiesīgi saņemt summu, kura izriet no tiesībām, kas netiek īstenotas, uzņēmums atzīst šādu paredzamo summu kā ieņēmumus, ja iespējama, ka klients īsteno savas atlikušās tiesības, ir neliela. Lai noteiktu, vai uzņēmums cer pilntiesīgi saņemt summu, kuras izriet no tiesībām, kas netiek izmantotas, uzņēmums ņem vērā 56.–58. punktā minētās prasības par mainīgas atlīdzības ierobežojošajām aplēsēm.
- B47 Uzņēmums atzīst saistības (un nevis ieņēmumus) par jebkuru saņemto atlīdzību, kas ir attiecināma uz klienta neizmantojamajām tiesībām un kas uzņēmumam saskaņā ar piemērojamiem likumiem par nepieprasītu īpašumu ir jāšūta citai personai, piemēram, valdības uzņēmumam,.

Neatmaksājamas priekšapmaksas (un dažas saistītās izmaksas)

- B48 Dažos līgumos uzņēmums iekasē no klienta neatmaksājamo priekšapmaksu brīdī, kad tiek noslēgts līgums vai īsi pēc tam. Piemēri ietver maksu apvienošanu sporta kluba dalības līgumos, aktivācijas maksas telesakaru līgumos, uzstādīšanas maksas dažos pakalpojumu līgumos un sākotnējās maksas dažos piegādes līgumos.
- B49 Lai noteiktu izpildes pienākumus šādos līgumos, uzņēmums novērtē, vai maksas attiecas uz apsolītās preces vai pakalpojuma nodošanu. Daudzos gadījumos, pat ja neatmaksājamā priekšapmaksā attiecas uz darbību, kas uzņēmumam līguma izpildes nolūkos ir jāveic brīdī, kad tiek noslēgts līgums vai īsi pēc tam, minētās darbības beigās klientam netiek nodota apsolītā prece vai pakalpojums (sk. 25. punktu). Tā vietā priekšapmaksā ir iepriekšējs maksājums par nākotnes precēm vai pakalpojumiem un līdz ar to tiktu atzīta kā ieņēmumi, kad minētās nākotnes preces vai pakalpojumi tiktu sniegti. Ienākumu atzīšanas periods būtu garāks par sākotnējo līgumisko periodu, ja uzņēmums piešķir klientam iespēju atjaunot līgumu un minētā iespēja sniedz klientam būtiskas tiesības, kā aprakstīts B40. punktā.
- B50 Ja neatmaksājamā priekšapmaksā attiecas uz precī vai pakalpojumu, uzņēmums novērtē, vai norādīt precī vai pakalpojumu kā atsevišķu izpildes pienākumu saskaņā ar 22.–30. punktu.
- B51 Uzņēmums var iekasēt neatmaksājamo maksu daļēji kā kompensāciju par izmaksām, kas radušās, noslēdzot līgumu (vai veicot citus administratīvos uzdevumus, kā aprakstīts 25. punktā). Ja ar minētajām izveides darbībām netiek īstenots izpildes pienākums, uzņēmums minētās darbības (un saistītās izmaksas) neņem vērā, mērot progresu saskaņā ar B19. punktu. Tas ir tāpēc, ka izveides darbību izmaksas neatbilst pakalpojumu nodošanu klientam. Uzņēmums novērtē, vai izmaksas, kas radušās, noslēdzot līgumu, ir izveidojušas aktīvu, ko atzīst saskaņā ar 95. punktu.

Licencēšana

- B52 Licence nosaka klienta tiesības uz uzņēmuma intelektuālo īpašumu. Intelektuālā īpašuma licences var citstarp ietvert jebko no turpmāk minētā:
- programmatūru un tehnoloģiju;
 - kinofilmas, mūziku un citus informācijas līdzekļu un izklaides veidus;
 - franšīzes, kā arī
 - patentus, zīmolus un autortiesības.
- B53 Papildus apsolījumam piešķirt licenci klientam uzņēmums var arī apsolīt nodot citas preces vai pakalpojumus klientam. Minētos apsolījumus var skaidri norādīt līgumā vai netieši norādīt uzņēmuma ierastajā komercdarbības praksē, publicētajā politikā vai īpašos paziņojumos (sk. 24. punktu). Tāpat kā ar citiem līgumu veidiem, ja līgumā ar klientu ir iekļauts apsolījums piešķirt licenci papildus citām apsolītajām precēm vai pakalpojumiem, uzņēmums piemēro 22.–30. punktu katram no līgumā paredzētajiem izpildes pienākumiem.
- B54 Ja apsolījums piešķirt licenci nav atšķirīgs no citām apsolītajām precēm vai pakalpojumiem līgumā saskaņā ar 26.–30. pantu, uzņēmums apsolījumu piešķirt licenci un minētās citas apsolītās preces vai pakalpojumus uzskaita kopā kā vienu izpildes pienākumu. Licenču piemēri, kas neatšķiras no citām precēm un pakalpojumiem, kuri apsolīti līgumā, ietver turpmāk minēto:
- licence, kas veido materiālas preces komponentu un kas ir svarīga preces funkcionalitātei; kā arī
 - licence, ko klients var izmantot tikai kopā ar attiecīgo pakalpojumu (piemēram, tiešsaistes pakalpojums, ko sniedz uzņēmums, kas, piešķirot licenci, sniedz klientam piekļuvi saturam).
- B55 Ja licence nav atšķirīga, uzņēmums piemēro 31.–38. punktu, lai noteiktu, vai izpildes pienākums (kas ietver apsolīto licenci) ir izpildes pienākums, kuru īsteno laika gaitā vai konkrētā brīdī.
- B56 Ja apsolījums piešķirt licenci ir atšķirīgs no citām apsolītajām precēm vai pakalpojumiem līgumā un līdz ar to apsolījums piešķirt licenci ir atšķirīgs izpildes pienākums, uzņēmums nosaka, vai licence tiek nodota klientam konkrētā brīdī vai laika gaitā. To nosakot, uzņēmums ņem vērā, vai uzņēmuma apsolījuma būtība, piešķirot licenci klientam, ir nodrošināt klientam:
- tiesības uz piekļuvi uzņēmuma intelektuālajam īpašumam visā licences periodā; vai
 - tiesības izmantot uzņēmuma intelektuālo īpašumu brīdī, kad licence tiek piešķirta.

Uzņēmuma apsolījuma būtības noteikšana

- B57 Lai noteiktu, vai uzņēmuma apsolījums piešķirt licenci sniedz klientam tiesības uz piekļuvi uzņēmuma intelektuālajam īpašumam vai tiesībām izmantot uzņēmuma intelektuālo īpašumu, uzņēmums ņem vērā, vai klients ir ieguvis spējas izlemt par to, kā licence tiks izmantota, un gūt no tās izrietošos atlikušos ieguvumus brīdī, kad licence tiek piešķirta. Klients nevar izlemt par to, kā licence tiks izmantota, un gūt no tās izrietošos atlikušos ieguvumus brīdī, kad licence tiek piešķirta, ja intelektuālais īpašums, uz kuru klientam ir tiesības, mainās licences periodā. Intelektuālais īpašums mainīsies (un līdz ar to ietekmēs uzņēmuma novērtējumu par to, kad klients kontrolē licenci), ja uzņēmums turpina būt iesaistīts savā intelektuālajā īpašumā un uzņēmums veic darbības, kas būtiski ietekmē intelektuālo īpašumu, uz kuru klientam ir tiesības. Šādos gadījumos licence sniedz klientam tiesības uz uzņēmuma intelektuālo īpašumu (sk. B58. punktu). Turpretim klients nevar izlemt par to, kā licence tiks izmantota, un gūt no tās izrietošos atlikušos ieguvumus brīdī, kad licence tiek piešķirta, ja intelektuālais īpašums, uz kuru klientam ir tiesības, nemainās (sk. B61. punktu). Šādos gadījumos visas darbības, kuras veic uzņēmums, tikai maina paša aktīvu (t. i., pamatā esošo intelektuālo īpašumu), kas var ietekmēt uzņēmuma spējas nodrošināt nākotnes licences; tomēr minētās darbības neietekmē to, ko licence sniedz vai ko klients kontrolē.

- B58 Uzņēmuma apsolījuma būtība attiecībā uz licences piešķiršanu ir apsolījums nodrošināt tiesības uz piekļuvi uzņēmuma intelektuālajam īpašumam, ja ir izpildīti visi turpmāk minētie kritēriji:
- līgumā ir noteikts vai klients pamatoti sagaida, ka uzņēmums veiks darbības, kas būtiski ietekmē intelektuālo īpašumu, uz kuru klientam ir tiesības (sk. B59. punktu);
 - licences piešķirtās tiesības tieši pakļauj klientu visai pozitīvajai un negatīvajai ietekmei, ko rada uzņēmuma darbības, kas noteiktas B58. punkta a) apakšpunktā; kā arī
 - minētās darbības nerada preces vai pakalpojuma nodošanu klientam, kad minētās darbības tiek veiktas (sk. 25. punktu).
- B59 Faktori, kas var norādīt uz to, ka klients varētu pamatoti sagaidīt, ka uzņēmums veiks darbības, kas būtiski ietekmē intelektuālo īpašumu, ietver uzņēmuma ierasto komercdarbības praksi, publicēto politiku vai īpašus paziņojumus. Lai gan starp uzņēmumu un klientu dalītas saimnieciskās intereses (piemēram, uz pārdošanu balstīta autoratlīdzība) attiecībā uz intelektuālo īpašumu, uz ko klientam ir tiesības, nav noteicošas, tās var arī norādīt uz to, ka klients varētu pamatoti sagaidīt, ka uzņēmums veiks šādas darbības.
- B60 Ja ir izpildīti B58. punktā minētie kritēriji, uzņēmums apsolījumu piešķirt licenci norāda kā izpildes pienākumu, kas īstenots laika gaitā, jo klients vienlaicīgi saņems un patērēs ieguvumu no uzņēmuma paveiktā, sniedzot piekļuvi savam intelektuālajam īpašumam, kad tiek veikta izpilde (sk. 35. punkta a) apakšpunktu). Uzņēmums piemēro 39.–45. punktu, lai izvēlētos piemērotu metodi nolūkā novērtēt savu progresu virzībā uz minētā izpildes pienākuma – nodrošināt piekļuvi – īstenošanu.
- B61 Ja B58. punktā minētie kritēriji nav izpildīti, uzņēmuma apsolījuma būtība ir dot tiesības izmantot uzņēmuma intelektuālo īpašumu, jo minētais intelektuālais īpašums eksistē (formas un funkcionalitātes ziņā) konkrētā brīdī, kad licence tiek piešķirta klientam. Tas nozīmē, ka klients var izlemt par to, kā licence tiks izmantota, un gūt no tās izrietošos atlikušos ieguvumus brīdī, kad licence tiek nodota. Uzņēmums ņem vērā apsolījumu nodrošināt tiesības izmantot uzņēmuma intelektuālās tiesības kā izpildes pienākumu, kas īstenots konkrētā brīdī. Uzņēmums piemēro 38. punktu, lai noteiktu laika brīdi, kurā licence tiek nodota klientam. Tomēr ieņēmumus attiecībā uz licenci, kas dod tiesības izmantot uzņēmuma intelektuālo īpašumu, nevar atzīt līdz sākas periods, kurā klients spēj izlemt par to, kā izmantot licenci un gūt no tās labumu. Piemēram, ja programmatūras licences periods sākas, pirms uzņēmums sniedz (vai citādi dara pieejamu) klientam kodu, kas ļauj klientam nekavējoties izmantot programmatūru, uzņēmums neatzītu ieņēmumus, pirms minētais kods nav piešķirts (vai citādi darīts pieejams).
- B62 Nosakot, vai licence sniedz tiesības uz uzņēmuma intelektuālo īpašumu vai tiesības izmantot uzņēmuma intelektuālo īpašumu, uzņēmums neņem vērā turpmāk minētos faktoros:
- laika, ģeogrāfiskā reģiona vai izmantošanas ierobežojumus – minētie ierobežojumi nosaka apsolītās licences iezīmes, nevis to, vai uzņēmums veic savu izpildes pienākumu konkrētā brīdī vai laika gaitā;
 - uzņēmuma sniegtās garantijas par to, ka uzņēmumam ir derīgs patents uz intelektuālo īpašumu un ka tas aizstāvēs minēto patentu no neatļautas izmantošanas – apsolījums aizstāvēt patenta tiesības nav izpildes pienākums, jo ar patenta aizstāvēšanas rīcību tiek aizsargāta uzņēmuma intelektuālā īpašuma aktīvu vērtība un nodrošināta pārliecību klientam, ka nodotā licence atbilst līgumā apsolītās licences specifikācijām.

Uz pārdošanu vai izmantošanu balstīta autoratlīdzība

- B63 Ņemot vērā 56.–59. punktā minētās prasības, uzņēmums atzīst ieņēmumus par uz pārdošanu vai izmantošanu balstītu autoratlīdzību, kas apsolīta apmaiņā pret intelektuālā īpašuma licenci tikai, kad (vai tiklīdz) notiek nesenākais no turpmāk minētajiem notikumiem:
- notiek turpmāka pārdošana vai izmantošana; kā arī
 - ir īstenots (vai daļēji īstenots) izpildes pienākums, kuram ir iedalīta visa uz pārdošanu vai izmantošanu balstīta autoratlīdzība vai daļa no tās.

Līgumi par aktīvu pārdošanu ar atpirkšanu

- B64 Līgums par aktīvu pārdošanu ar atpirkšanu ir līgums, kurā uzņēmums pārdod aktīvu un arī apsola pārdot un atpirkt aktīvu vai tam ir iespēja to darīt (tajā pašā līgumā vai citā līgumā). Atpirktais aktīvs var būt aktīvs, kas sākotnēji tika pārdots klientam, aktīvs, kas ir būtībā tāds pats kā minētais aktīvs, vai cits aktīvs, kura daļa ir aktīvs, kas bija sākotnēji pārdots.
- B65 Līgumam par aktīvu pārdošanu un atpirkšanu parasti ir trīs veidi:
- uzņēmuma saistības atpirkt aktīvu (regulētā tirgū netirgots nākotnes līgums);
 - uzņēmuma tiesības atpirkt aktīvu (pirkšanas iespējas līgums); kā arī
 - uzņēmuma saistības atpirkt aktīvu pēc klienta pieprasījuma (pārdošanas iespējas līgums).

Regulētā tirgū netirgots nākotnes līgums vai pirkšanas iespējas līgums

- B66 Ja uzņēmumam ir pienākums vai tiesības atpirkt aktīvu (regulētā tirgū netirgots nākotnes līgums vai pirkšanas iespējas līgums), klients neiegūst kontroli pār aktīvu, jo klientam ir ierobežotas iespējas izlemt par to, kā aktīvs tiks izmantots, un gūt no tā izrietošos atlikušos ieguvumus, pat ja klientam attiecīgais aktīvs var fiziski piederēt. Līdz ar to uzņēmums uzskaita līgumu kā vienu no turpmāk minētajiem:
- noma saskaņā ar 17. SGS *Noma*, ja uzņēmums var atpirkt vai tam ir jāatpērk šis aktīvs par summu, kas ir mazāka par aktīva oriģinālo pārdošanas cenu; vai
 - finansēšanas mehānisms saskaņā ar B68. punktu, ja uzņēmums var atpirkt vai tam ir jāatpērk šis aktīvs par summu, kas vienāda ar aktīva oriģinālo pārdošanas cenu vai lielāka par to.
- B67 Salīdzinot atpirkšanas cenu ar pārdošanas cenu, uzņēmums ņem vērā naudas laukvērtību.
- B68 Ja līgums par aktīvu pārdošanu ar atpirkšanu ir finansēšanas mehānisms, uzņēmums turpina atzīt aktīvu un arī atzīt finanšu saistības par jebkuru atlīdzību, kas saņemta no klienta. Uzņēmums atzīst starpību starp atlīdzības summu, kas saņemta no klienta, un atlīdzības summu, kura jāmaksā klientam procentu veidā un, ja piemērojams, kā apstrādes vai turēšanas izmaksas (piemēram, apdrošināšana).
- B69 Ja minētā iespēja netiek izmantota, uzņēmums pārtrauc saistību atzīšanu un atzīst ieņēmumus.

Pārdošanas iespējas līgums

- B70 Ja uzņēmumam ir pienākums atpirkt aktīvu pēc klienta pieprasījuma (pārdošanas iespējas līgums) par cenu, kas ir zemāka par aktīva oriģinālo pārdošanas cenu, uzņēmums līguma sākumā ņem vērā, vai klientam ir būtisks saimnieciskais stimuls izmantot šīs tiesības. Ja klients izmanto minētās tiesības, tas faktiski maksā uzņēmumam atlīdzību par tiesībām izmantot konkrēto aktīvu uz laika periodu. Līdz ar to, ja klientam ir būtisks saimnieciskais stimuls izmantot minētās tiesības, uzņēmums mehānismu uzskaita kā nomu saskaņā ar 17. SGS.
- B71 Lai noteiktu, vai klientam ir būtisks saimnieciskais stimuls izmantot savas tiesības, uzņēmums ņem vērā dažādus faktorus, tostarp atpirkšanas cenas attiecību pret aktīva gaidāmo tirgus vērtību atpirkšanas datumā un laiku līdz tiesību termiņa beigām. Piemēram, ja ir sagaidāms, ka atpirkšanas cena būtiski pārsniegs aktīva tirgus vērtību, tas var norādīt uz to, ka klientam ir būtisks saimnieciskais stimuls izmantot pārdošanas iespējas līgumu.
- B72 Ja klientam nav būtiska saimnieciskā stimula izmantot savas tiesības par cenu, kas ir zemāka nekā aktīva oriģinālā pārdošanas cena, uzņēmums līgumu uzskaita tā, it kā tas būtu produkta pārdošana ar atpakaļatdošanas tiesībām, kā aprakstīts B20. līdz B27. punktā.
- B73 Ja aktīva atpirkšanas cena ir vienāda ar oriģinālo pārdošanas cenu vai lielāka par to un pārsniedz paredzamo aktīva tirgus vērtību, līgums faktiski ir finansēšanas mehānisms un tāpēc to uzskaita, kā aprakstīts B68. punktā.

- B74 Ja aktīva atpirkuma cena ir vienāda ar oriģinālo pārdošanas cenu vai lielāka par to un ir mazāka par aktīva paredzamo tirgus vērtību vai vienāda ar to, un klientam nav būtiska saimnieciskā stimula izmantot savas tiesības, tad uzņēmums uzskaita mehānismu tā, it kā tā būtu produkta pārdošana ar atpakaļatdošanas tiesībām, kā aprakstīts B20. līdz B27. punktā.
- B75 Salīdzinot atpirkšanas cenu ar pārdošanas cenu, uzņēmums ņem vērā naudas laukvērtību.
- B76 Ja iespēja netiek izmantota, uzņēmums pārtrauc saistību atzīšanu un atzīst ieņēmumus.

Konsignācijas līgumi

- B77 Ja uzņēmums piegādā produktu citai personai (piemēram, dīlerim vai izplatītājam) pārdošanai gala pircējiem, uzņēmums novērtē, vai minētā cita persona ir ieguvusi kontroli par produktu attiecīgajā brīdī. Produktu, kas ir piegādāts citai personai, var turēt konsignācijas līgumā, ja attiecīgā cita persona nav ieguvusi kontroli pār produktu. Līdz ar to uzņēmums neatzīst ieņēmumus brīdī, kad produkts tiek piegādāts citai personai, ja piegādātais produkts tiek turēts konsignācijā.
- B78 Rādītāji, kas liecina, ka darījums ir konsignācijas līgums, citstarp ir šādas:
- a) produktu kontrolē uzņēmums, līdz notiek norādītais notikums, piemēram, produkta pārdošana dīlera klientam, vai līdz beidzas norādītā perioda termiņš;
 - b) uzņēmums spēj pieprasīt produkta atpakaļatdošanu vai nodošanu trešai personai (piemēram, citam dīlerim); kā arī
 - c) dīlerim nav beznosacījuma pienākuma maksāt par produktu (lai gan to varētu pieprasīt, lai samaksātu depozītu).

Pārdošanas līgumi ar atliktu piegādi

- B79 Pārdošanas līgums ar atliktu piegādi ir līgums, saskaņā ar kuru uzņēmums ņem maksu no klienta par produktu, bet uzņēmums fiziski patur produktu, līdz tas tiek nodots klientam konkrētā brīdī nākotnē. Piemēram, klients var pieprasīt uzņēmumam noslēgt šādu līgumu, jo klientam nav pieejamas vietas produktam vai klienta ražošanas grafikā ir kavējumi.
- B80 Uzņēmums nosaka, vai tas ir īstenojis izpildes pienākumu nodot produktu, novērtējot, kad klients iegūst kontroli pār minēto produktu (sk. 38. punktu). Attiecībā uz dažiem līgumiem kontrole tiek nodota, kad produktu piegādā klientam vai kad produkts ir nosūtīts, atkarībā no līguma noteikumiem (tostarp piegādes un nosūtīšanas noteikumiem). Tomēr attiecībā uz dažiem līgumiem klients var iegūt kontroli pār produktu pat, ja minētais produkts paliek uzņēmuma fiziskā īpašumā. Tādā gadījumā klientam ir spējas izlemt par to, kā produkts tiks izmantots un gūt no tā izrietošos atlikušos ieguvumus, pat ja tas ir nolēmis neizmantot savas tiesības fiziski paturēt minēto produktu. Līdz ar to uzņēmums produktu nekontrolē. Tā vietā uzņēmums sniedz klientam klienta aktīva glabāšanas pakalpojumus.
- B81 Papildus 38. punktā minēto prasību piemērošanai, lai varētu uzskatīt, ka klients ir ieguvis kontroli pār produktu pārdošanas līgumā ar atliktu piegādi, ir jābūt izpildītiem visiem turpmāk minētajiem kritērijiem:
- a) lai noslēgtu pārdošanas līgumu ar atliktu piegādi, ir jābūt būtiskam iemeslam (piemēram, klients ir pieprasījis šādu līgumu);
 - b) produkts ir jānosaka atsevišķi kā klienta īpašums;
 - c) produktam patlaban ir jābūt gatavam fiziskai nodošanai klientam; kā arī
 - d) uzņēmumam nevar būt spējas izlemt par to, kā produkts tiks izmantots, vai novirzīt to citam klientam.
- B82 Ja uzņēmums atzīst ieņēmumus no produkta pārdošanas, pamatojoties uz pārdošanas līguma ar atliktu piegādi principu, uzņēmums ņem vērā, vai tam ir atlikušie izpildes pienākumi (piemēram, glabāšanas pakalpojumiem) saskaņā ar 22.–30. punktu, kam uzņēmums iedala daļu no darījuma cenas saskaņā ar 73.–86. punktu.

Pieņemšana no klienta puses

- B83 Saskaņā ar 38. punkta e) apakšpunktu tas, ka klients pieņem aktīvu, var norādīt, ka klients ir ieguvis kontroli pār aktīvu. Līgumiskie noteikumi par pieņemšanu no klienta puses ļauj klientam pārtraukt līgumu vai pieprasīt uzņēmumam veikt korigējošu darbību, ja prece vai pakalpojums neatbilst saskaņotajām specifikācijām. Uzņēmums ņem vērā šādus līgumiskos noteikumus, novērtējot, vai klients iegūst kontroli pār precī vai pakalpojumu.
- B84 Ja uzņēmums var objektīvi noteikt, ka preces vai pakalpojuma kontrole ir nodota klientam saskaņā ar līgumā saskaņotajām specifikācijām, tad pieņemšana no klienta puses ir formalitāte, kas neietekmētu to, ka uzņēmums nosaka, vai klients ir ieguvis kontroli pār precī vai pakalpojumu. Piemēram, ja līgumiskie noteikumi par pieņemšanu no klienta puses balstās uz konkrēta apjoma un svara iezīmēm, uzņēmums spēs noteikt, vai minētie kritēriji ir izpildīti, pirms apstiprinājuma saņemšanas par to, vai klients ir veicis pieņemšanu. Uzņēmuma pieredze ar līgumiem līdzīgām precēm vai pakalpojumiem sniedz pierādījumu, ka klientam sniegtā prece vai pakalpojums ir saskaņā ar līgumā saskaņotajām specifikācijām. Ja ieņēmumi ir atzīti pirms pieņemšanas no klienta puses, uzņēmumam ir jāņem vērā, vai ir jebkādi atlikušie izpildes pienākumi (piemēram, aprīkojuma uzstādīšana), un jānovērtē, vai tos uzrādīt atsevišķi.
- B85 Tomēr, ja uzņēmums nevar objektīvi noteikt, vai klientam sniegtā prece vai pakalpojums ir saskaņā ar līgumā saskaņotajām specifikācijām, tad uzņēmums nespēs secināt, ka klients ir ieguvis kontroli, līdz uzņēmums saņems apstiprinājumu, ka klients ir pieņēmis aktīvu. Tas ir tāpēc, ka minētajos apstākļos uzņēmums nevar noteikt, ka klientam ir spējas izlemt par to, kā prece vai pakalpojums tiks izmantots, un gūt no tiem izrietošos atlikušos ieguvumus.
- B86 Ja uzņēmums piegādā produktus klientam izmēģināšanas vai novērtēšanas nolūkā un klientam nav jāmaksā nekāda atlīdzība līdz izmēģinājuma perioda beigām, produkta kontrole netiek nodota klientam, līdz klients pieņem produktu vai beidzas izmēģinājuma periods.

Informācijas atklāšana par sadalītajiem ieņēmumiem

- B87 114. punktā pieprasīts, lai uzņēmums sadala ieņēmumus, kas atzīti no līgumiem ar klientiem, kategorijās, kas ataino to, kā saimnieciskie faktori ietekmē ieņēmumu un naudas plūsmu būtību, apjomu, laika grafiku un nenoteiktību. Līdz ar to apjoms, kādā uzņēmuma ieņēmumi ir sadalīti šādas informācijas atklāšanas nolūkā, ir atkarīgs no faktiem un apstākļiem, kuri attiecas uz uzņēmuma līgumiem ar klientiem. Dažiem uzņēmumiem, iespējams, būs jāizmanto vairāk nekā viens kategorijas veids, lai izpildītu 114. punktā minēto mērķi par ieņēmumu sadalīšanu. Citas iestādes var izpildīt mērķi, izmantojot tikai vienu kategorijas veidu, lai sadalītu ieņēmumus.
- B88 Izvēloties kategorijas (vai kategoriju) veidu, lai sadalītu ieņēmumus, uzņēmums ņem vērā, kā informācija par uzņēmuma ieņēmumiem ir iesniegta citiem nolūkiem, tostarp šādiem:
- a) informācijas sniegšana ārpus finanšu pārskatiem (piemēram, sniedzot informāciju par peļņu, gada pārskatos vai prezentācijās ieguldītājiem);
 - b) informācija, ko regulāri pārskata galvenais darbības lēmumu pieņēmējs, lai novērtētu darbības segmentu finansiālo sniegumu; kā arī
 - c) cita informācija, kas ir līdzīga informācijas veidiem, kuri noteikti B88. punkta a) un b) apakšpunktā un ko izmanto uzņēmums vai uzņēmuma finanšu pārskatu lietotāji, lai novērtētu uzņēmuma finansiālo sniegumu vai pieņemtu lēmumus par resursu piešķiršanu.
- B89 Kategoriju piemēri, kas varētu būt piemēroti, citstarp ietver visu turpmāk minēto:
- a) preces vai pakalpojuma veids (piemēram, lielākās produktu līnijas);
 - b) ģeogrāfiskais reģions (piemēram, valsts vai reģions);
 - c) tirgus vai klienta veids (piemēram, valdības un ar valdību nesaistīti klienti);
 - d) līguma veids (piemēram, līgumi par fiksētu cenu un laiku un materiāliem);
 - e) līguma ilgums (piemēram, īstermiņa un ilgtermiņa līgumi);
 - f) preču vai pakalpojumu nodošanas grafiks (piemēram, ienākumi no precēm vai pakalpojumiem, kas nodoti klientiem konkrētā laikposmā, un ienākumi no precēm vai pakalpojumiem, kuri nodoti laika gaitā); kā arī

- g) pārdošanas kanāli (piemēram, preces, kas pārdotas tieši klientiem, un preces, kuras pārdotas ar starpnieku palīdzību).

C pielikums

Spēkā stāšanās datums un pāreja

Šis pielikums ir šā standarta neatņemama sastāvdaļa, un tam ir tāds pats spēks kā citām šā standarta daļām.

SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMS

- C1 Uzņēmums piemēro šo standartu ikgadējiem pārskatu periodiem, sākot ar 2018. gada 1. janvāri vai pēc šā datuma. Ir atļauta agrāka piemērošana. Ja uzņēmums piemēro šo standartu agrākam periodam, tas atklāj šo faktu.

PĀREJA

- C2 Pārejas prasību nolūkos C3.–C8. punktos:
- sākotnējās piemērošanas datums ir ziņošanas perioda datums, kurā uzņēmums pirmo reizi piemēro šo standartu; kā arī
 - pabeigts līgums ir līgums, kurā uzņēmums ir nodevis visas preces vai pakalpojumus saskaņā ar 11. SGS *Būvlīgumi*, 18. SGS *Ieņēmumi* un attiecīgajām interpretācijām.
- C3 Uzņēmums piemēro šo standartu, izmantojot vienu no turpmāk minētajām divām metodēm:
- retrospektīvi katram iepriekšējam pārskata periodam, kas iesniegts saskaņā ar 8. SGS *Grāmatvedības politika, izmaiņas grāmatvedības aplēsēs un kļūdas*, ievērojot C5. punktā minētos mehānismus; vai
 - retrospektīvi ar kumulatīvu ietekmi, sākotnēji piemērojot šo standartu, kas atzīts sākotnējās piemērošanas dienā saskaņā ar C7.–C8. punktu.
- C4 Ņemot vērā 8. SGS 28. punkta prasības, piemērojot šo standartu pirmo reizi, uzņēmumam ir jāiesniedz kvantitatīva informācija, kas pieprasīta 8. SGS 28. punkta f) apakšpunktā par gada periodu, kas nekavējoties seko pirmajam gada periodam, kurā piemēro šo standartu ("tieši iepriekšējais periods"), un tikai, ja uzņēmums piemēro šo standartu retrospektīvi saskaņā ar C3. punkta a) apakšpunktu. Uzņēmums var arī sniegt šo informāciju par pašreizējo periodu vai par iepriekšējiem salīdzināmiem periodiem, bet tam tas nav obligāti jā dara.
- C5 Uzņēmums var izmantot vienu vai vairākus no turpmāk minētajiem praktiskajiem paņēmieniem, piemērojot šo standartu retrospektīvi saskaņā ar C3. punkta a) apakšpunktu:
- attiecībā uz pabeigtiem līgumiem uzņēmumam nav atkārtoti jānorāda līgumi, kas sākas un beidzas tajā pašā gada pārskata periodā;
 - attiecībā uz pabeigtiem līgumiem, kam ir mainīga atlīdzība, uzņēmums var izmantot darījuma cenu datumā, kad līgums tika pabeigts, tā vietā, lai aplēstu mainīgās atlīdzības summas salīdzināmajos ziņošanas periodos; kā arī
 - attiecībā uz visiem pārskata periodiem, kas iesniegti līdz sākotnējās piemērošanas datumam, uzņēmumam nevajag atklāt darījuma cenas summu, kura iedalīta atlikušajiem izpildes pienākumiem, un sniegt paskaidrojumu par to, kad uzņēmums plāno atzīt minēto summu kā ieņēmumus (sk. 120. punktu).
- C6 Attiecībā uz jebkuru no C5. punktā minētajiem praktiskajiem paņēmieniem uzņēmums minēto paņēmieni piemēro konsekventi visiem līgumiem visos iesniegtajos pārskata periodos. Turklāt uzņēmums atklāj visu turpmāk minēto informāciju:
- izmantotos paņēmienus; kā arī
 - pēc iespējas lielākā apjomā kvalitatīvu novērtējumu par aplēsto ietekmi, ko rada katra minētā paņēmiena piemērošana.
- C7 Ja uzņēmums izvēlas piemērot šo standartu retrospektīvi saskaņā ar C3. punkta b) apakšpunktu, uzņēmums atzīst kumulatīvo ietekmi, ko rada šā standarta sākotnēja piemērošana, kā korekciju nesadalītās peļņas sākumatlikumam (vai attiecīgi citam kapitāla komponentam) gada pārskata periodā, kas ietver sākotnējās piemērošanas datumu. Saskaņā ar šo pārejas metodi uzņēmums piemēro šo standartu retrospektīvi tikai līgumiem, kas nav pabeigti līgumi sākotnējās piemērošanas datumā (piemēram, 2018. gada 1. janvārī, ja uzņēmuma ziņošanas periods beidzas 31. decembrī).

- C8 Attiecībā uz pārskata periodiem, kuri ietver sākotnējās piemērošanas dienu, uzņēmums nodrošina, ka tiek atklāta visa turpmāk minētā informācija, ja šo standartu piemēro retrospektīvi saskaņā ar C3. punkta b) apakšpunktu:
- summa, kas ietekmē katra finanšu pārskata aprēķina posteni pašreizējā ziņošanas periodā, piemērojot šo standartu, salīdzinājumā ar 11. SGS, 18. SGS un attiecīgajām interpretācijām, kas bija spēkā pirms izmaiņām; kā arī
 - paskaidrojums par C8. punkta a) apakšpunktā noteikto būtisku izmaiņu iemesliem.

Atsauces uz 9. SFPS

- C9 Ja uzņēmums piemēro šo standartu, bet vēl nepiemēro 9. SFPS *Finanšu instrumenti*, jebkuru atsauci šajā standartā uz 9. SFPS lasa kā atsauci uz 39. SGS *Finanšu instrumenti: Atzīšana un novērtēšana*

CITU STANDARTU ATSAUKŠANA

- C10 Ar šo standartu aizstāj šādus standartus:
11. SGS *Būvlīgumi*;
 18. SGS *Ieņēmumi*;
 13. SFPIK *Klientu lojalitātes programmas*;
 15. SFPIK *Līgumi par nekustamā īpašuma būvniecību*;
 18. SFPIK *Klientu aktīvu pārvedumi*; kā arī
 31. PIK *Ieņēmumi – bartera darījumi, kuri ietver reklāmas pakalpojumus*

D pielikums

Grozījumi citos standartos

Šajā pielikumā ir aprakstīti grozījumi citos standartos, ko Starptautiskā Grāmatvedības standartu padome (SGSP) veica, kad tā pabeidza 15. SFPS.

Šajā tabulā norādīts, kā citos standartos ir grozītas turpmāk minētās atsauces.

Pastāvošā atsauce,	kas norādīta	,konkrētāk,	tiek grozīta, lai atsauktos uz
18. SGS <i>Ieņēmumi</i> jeb 18. SGS	4. SFPS	4. punkta a) un c) apakšpunkts, B.18. punkta h) apakšpunkts	15. SFPS <i>Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem</i> jeb 15. SFPS
	16. SGS	68.A punkts	
	39. SGS	AG2. punkts	
	40. SGS	3. punkta b) apakšpunkts	
11. SGS <i>Būvlīgumi</i> jeb 11. SGS	32. PIK	6. punkts	

1. SFPS *Starptautisko finanšu pārskatu standartu pirmreizējā pielietošana*

Pievieno 39.X punktu.

SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMS

...

- 39.X Ar 15. SFPS *Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem*, kas izdots 2014. gada maijā, svītrots D24. punkts un tā saistītais virsraksts un pievienoti D34.–D35. punkti un to saistītie virsraksti. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 15. SFPS.

D pielikumā pievieno D34.–D35. punktus un ar tiem saistīto virsrakstu.

Ieņēmumi

- D34 Pirmreizēji piemērotāji drīkst piemērot 15. SFPS C5. punkta pārējas noteikumus. Minētajos punktos atsaucies uz terminu "sākotnējās piemērošanas datums" interpretēt kā pirmā SFPS pārskatu perioda sākumu. Ja pirmreizēji piemērotāji nolemj piemērot minētos pārējas noteikumus, tie arī piemēro 15. SFPS C6. punktu.
- D35 Pirmreizējiem piemērotājiem nav atkārtoti jāuzrāda līgumi, kas tika pabeigti līdz agrākajam iesniegtajam periodam. Pabeigts līgums ir līgums, kurā uzņēmums ir nodevis visas preces vai pakalpojumus, kas noteiktas saskaņā ar iepriekšējiem vispārpieņemtiem grāmatvedības principiem.

3. SFPS. Uzņēmējdarbības apvienošana

Groza 56. punktu un pievieno 64.K punktu.

Iespējamās saistības

56. Pēc sākotnējās atzīšanas un līdz saistību dzēšanai, anulēšanai vai termiņa beigām iegādātājs novērtē uzņēmējdarbības apvienošanā atzītas iespējamās saistības kā augstāko no šīm vērtībām:

- summa, kura būtu jāatzīst saskaņā ar 37. SGS; kā arī
- sākotnēji atzītā summa, no kuras vajadzības gadījumā atņemta atzīto ienākumu kumulatīvā summa saskaņā ar 15. SFPS *Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem* principiem.

Šo prasību nepiemēro attiecībā uz līgumiem, kas uzskaitīti saskaņā ar 39. SGS.

...

Spēkā stāšanās datums

...

- 64 K Ar 15. SFPS *Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem*, kas izdots 2014. gada maijā, grozīts 56. punkts. Uzņēmums piemēro šo grozījumu, kad tas piemēro 15. SFPS.

4. SFPS Apdrošināšanas līgumi

Pievieno 41.G punktu.

SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMS UN PĀREJA

...

- 41.G Ar 15. SFPS *Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem*, kas izdots 2014. gada maijā, grozīts 4. punkta a) un c) apakšpunkts, B7. punkts, B18. punkta h) apakšpunkts un B21. punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 15. SFPS.

B pielikumā groza B7. un B21. punktu.

Maksājumi natūrā

...

- B7 Šā SFPS piemērošana B6. punktā aprakstītajiem līgumiem ir ne vairāk apgrūtināša kā cita SFPS piemērošana, ja šādi līgumi būtu ārpus šā SPFS darbības jomas:

- ...
- ja ir piemērots 15. SFPS, pakalpojumu sniedzējs atzīto ienākumus, kad (vai tiklīdz) tas nodod pakalpojumus klientam (atkarībā no citiem norādītajiem kritērijiem). Minēto pieeju atzīst arī šis SFPS, kas atļauj pakalpojuma nodrošinātājam i) saglabāt esošās grāmatvedības politikas šādiem līgumiem, ja tie neietver 14. punktā aizliegtās darbības un ii) uzlabot savas grāmatvedības politikas, ja tas atļauts saskaņā ar 22.–30. punktu;
- ...

Apdrošināšanas līgumu piemēri

...

- B21 Ja B19. punktā minētie līgumi nerada finanšu aktīvus vai finanšu saistības, tiek piemērots 15. SFPS. Saskaņā ar 15. SFPS ienākumus atzīst, kad (vai tiklīdz) uzņēmums īsteno izpildes pienākumu, nododot apsolīto preci vai pakalpojumu klientam par summu, kas atspoguļo atlīdzību, ko uzņēmums cer piltiesīgi saņemt.

9. SFPS Finanšu instrumenti (2009. gada novembris)

Groza 3.1.1., 5.1.1. un 5.4.5. punktu un pievieno 5.1.2., 5.4.1.A un 8.1.5. punktu.

3.1. FINANŠU AKTĪVU SĀKOTNĒJĀ ATZĪŠANA

- 3.1.1. Uzņēmums atzīst finanšu aktīvu savā finanšu stāvokļa pārskatā tikai un vienīgi, ja uzņēmums kļūst līguma puse attiecīgā instrumenta līgumiskajiem noteikumiem (sk. 39. SGS, AG34. un AG35. punktu). Kad uzņēmums pirmo reizi atzīst finanšu aktīvu, tas to klasificē saskaņā ar 4.1.-4.5. punktu un to novērtē saskaņā ar 5.1.1-5.1.2. punktu.**

...

5.1. SĀKOTNĒJĀ NOVĒRTĒŠANA

- 5.1.1. Izņemot pircēju un pasūtītāju parādus, uz kuriem attiecas 5.1.2. punkta darbības joma, sākotnējās atzīšanas brīdī uzņēmums novērtē finanšu aktīvu pēc tā patiesās vērtības plus, ja finanšu aktīvs netiek novērtēts pēc patiesās vērtības ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, darījumu izmaksas, kas ir tieši attiecināmas uz finanšu aktīva iegādi.**

...

- 5.2.1. Ņemot vērā 5.1.1. punktā minēto prasību sākotnējā atzīšanā, uzņēmums novērtē pircēju un pasūtītāju parādus, kuriem nav būtiska finansēšanas komponenta (kas noteikts saskaņā ar 15. SFPS *Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem*), pēc to darījuma cenas (kā definēts 15. SFPS).

5.4. PEĻŅA UN ZAUDĒJUMI

...

- 5.4.1.A *Dividendes* atzīst peļņas vai zaudējumu aprēķinā tikai, ja:

- ir noteiktas uzņēmuma tiesības saņemt dividendes maksājumu;
- ir ticams, ka ar dividendi saistītie saimnieciskie labumi ieplūdis uzņēmumā; kā arī
- dividendes summu var ticami novērtēt.

...

Ieguldījumi kapitāla vērtspapīru instrumentos

...

- 5.4.5. Ja uzņēmums izdara 5.4.4. punktā minēto izvēli, tas peļņas vai zaudējumu aprēķinā atzīst dividendes no minētā ieguldījuma saskaņā ar 5.4.1.A punktu.

...

8.1. SPĒKĀ STĀŠANĀS DIENA

...

- 8.1.5. Ar 15. SFPS *Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem*, kas izdots 2014. gada maijā, grozīts 3.1.1., 5.1.1., 5.4.5. un B5.12. punkts un svītrots C16. punkts un tā saistītais virsraksts. Pievienots 5.1.2. un 5.4.1.A punkts un definīcija A pielikumam. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 15. SFPS.

A pielikumā iekļauj definīciju.

dividendes Peļņas sadale kapitāla vērtspapīru instrumentu turētājiem proporcionāli viņu īpašumā esošajai kapitāla kategorijai.

B pielikumā groza B5.12. punktu.

Peļņa un zaudējumi

B5.12. 5.4.4. punkts ļauj uzņēmumam izdarīt neatsaucamu izvēli – citos visaptverošajos ienākumos norādīt patiesās vērtības izmaiņas ieguldījumam kapitāla vērtspapīru instrumentā, kas netiek turēts tirdzniecības nolūkā. Šādu izvēli veic attiecībā uz katru instrumentu atsevišķi (tas ir, par katru akciju atsevišķi). Citos visaptverošajos ienākumos norādītās summas turpmāk nepārved uz peļņas vai zaudējumu aprēķinu. Tomēr uzņēmums var pārvest kumulatīvo peļņu vai zaudējumus pašu kapitāla ietvaros. Dividendes par šādiem ieguldījumiem ir atzītas peļņas vai zaudējumu aprēķinā saskaņā ar 5.4.5. punktu, ja vien dividende skaidri neuzrāda ieguldījuma izmaksu daļas atgūšanu.

C pielikumā svītro C16. punktu un tā saistīto virsrakstu.

9. SFPS Finanšu instrumenti (2010. gada oktobris)

Groza 3.1.1., 4.2.1., 5.1.1., 5.2.1. un 5.7.6. punktu un pievieno 5.1.3., 5.4.1.A un 7.1.4. punktu.

3.1. SĀKOTNĒJĀ ATZĪŠANA

3.1.1. Uzņēmums atzīst finanšu aktīvu vai finanšu saistības savā finanšu stāvokļa pārskatā tikai un vienīgi, ja uzņēmums kļūst līguma puse attiecīgā instrumenta līgumiskajiem noteikumiem (sk. B3.1.1. un B3.1.2. punktu). Kad uzņēmums pirmo reizi atzīst finanšu aktīvu, tas to klasificē saskaņā ar 4.1.1.–4.1.5. punktu un to novērtē saskaņā ar 5.1.1–5.1.3. punktu. Kad uzņēmums pirmo reizi atzīst finanšu aktīvu, tas to klasificē saskaņā ar 4.2.1. un 4.2.2. punktu un to novērtē saskaņā ar 5.1.1. punktu.

...

4.2. FINANŠU SAISTĪBU KLASIFIKĀCIJA

4.2.1. Uzņēmums klasificē visas finanšu saistības kā turpmāk novērtētas amortizētajā iegādes vērtībā, izmantojot efektīvo procentu metodi, izņemot:

a) ...

c) *finanšu garantiju līgumus*, kā definēts A pielikumā. Pēc sākotnējās atzīšanas šāda līguma emitents (ja vien nav piemērojams 4.2.1. punkta a) vai b) apakšpunkts) novērtēšanu veic pēc augstākā no:

i) summas, kas aprēķināta saskaņā ar 37. SGS *Uzkrājumi, iespējamās saistības un iespējamie aktīvi un*

ii) sākotnēji atzītās summas (sk. 5.1.1. punktu, no kuras vajadzības gadījumā atņemta atzīto ienākumu kumulatīvā summa saskaņā ar 15. SFPS *Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem* principiem;

d) saistības sniegt aizdevumu ar procentu likmi, kas zemāka par tirgus procentu likmi. Pēc sākotnējās atzīšanas šāda līguma emitents (ja vien nav piemērojams 4.2.1. punkta a) apakšpunkts) novērtēšanu veic pēc augstākā no:

i) summas, kas noteiktas saskaņā ar 37. SGS, un

ii) sākotnēji atzītās summas (sk. 5.1.1. punktu, no kuras vajadzības gadījumā atņemta atzīto ienākumu kumulatīvā summa saskaņā ar 15. SFPS principiem.

e) ...

5.1. SĀKOTNĒJĀ NOVĒRTĒŠANA

5.1.1. Izņemot pircēju un pasūtītāju parādus, uz kuriem attiecas 5.1.3. punkta darbības joma, sākotnējās atzīšanas brīdī uzņēmums novērtē finanšu aktīvu pēc tā patiesās vērtības plus vai minus, ja finanšu aktīvs vai finanšu saistības netiek novērtētas pēc patiesās vērtības ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, darījumu izmaksas, kas ir tieši attiecināmas uz finanšu aktīva vai finanšu saistību iegādi.

...

5.3.1. Ņemot vērā 5.1.1. punktā minēto prasību sākotnējā atzīšanā, uzņēmums novērtē pircēju un pasūtītāju parādus, kuriem nav būtiska finansēšanas komponenta (kas noteikts saskaņā ar 15. SFPS), pēc to darījumu cenas (kā definēts 15. SFPS).

5.2. TURPMĀKĀ FINANŠU AKTĪVU VĒRTĒŠANA

5.2.1. Pēc sākotnējās atzīšanas uzņēmums novērtē finanšu aktīvu atbilstīgi 4.1.1.–4.1.5. punktam patiesajā vērtībā vai amortizētās izmaksas (sk. 39. SGS 9. un AG5.–AG8.C punktu).

...

5.7. PEĻŅA UN ZAUDĒJUMI

...

5.7.1.A *Dividendes* atzīst peļņas vai zaudējumu aprēķinā tikai, ja:

- a) ir noteiktas uzņēmuma tiesības saņemt dividendes maksājumu;
- b) ir ticams, ka ar dividendi saistītie saimnieciskie labumi ietilps uzņēmumā; kā arī
- c) dividendes summu var ticami novērtēt.

...

Ieguldījumi kapitāla vērtspapīru instrumentos

...

5.7.6. Ja uzņēmums izdara 5.7.5. punktā minēto izvēli, tas peļņas vai zaudējumu aprēķinā atzīst dividendes no minētā ieguldījuma saskaņā ar 5.7.1.A punktu.

...

7.1. SPĒKĀ STĀŠANĀS DIENA

...

7.1.4. Ar 15. SFPS Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem, kas izdots 2014. gada maijā, grozīts 3.1.1., 4.2.1., 5.1.1., 5.2.1., 5.7.6., B3.2.13., B5.7.1., C5. un C42. punkts un svītrots C16. punkts un tā saistītais virsraksts. Pievieno 5.1.3. un 5.7.1.A punktu un definīciju A pielikumam. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 15. SFPS.

A pielikumā iekļauj definīciju.

dividendes Peļņas sadale kapitāla vērtspapīru instrumentu turētājiem proporcionāli viņu īpašumā esošajai kapitāla kategorijai.

B pielikumā groza B3.2.13. un B5.7.1. punktu.

Turpmāka uzņēmuma saistība ar nodotajiem aktīviem

B3.2.13 Saskaņā ar 3.2.16. punktu uzņēmums var novērtēt nodoto aktīvu un attiecīgās saistības, piemēram, šādi:

Visi aktīvi

a) ja uzņēmuma noteiktā garantija nemaksāšanas zaudējumu segšanai par nodoto aktīvu novērs nodotā aktīva atzīšanas pārtraukšanu turpmākās saistības apjomam, nodošanas datumā nodotais aktīvs tiek novērtēts pēc zemākās (i) aktīva uzskaites summas un (ii) maksimālās atlīdzības summas, kas saņemta nodošanā, kuru uzņēmumam varētu pieprasīt atmaksāt ("garantijas summa"). Attiecīgās saistības sākotnēji tiek novērtētas pēc garantijas summas plus garantijas patiesā vērtība (kas parasti ir atlīdzība, kas saņemta kā garantija). Līdz ar to garantijas sākotnējo patieso vērtību atzīst peļņas vai zaudējumu aprēķinā, kad (vai tiklīdz) attiecīgās saistības ir izpildītas (saskaņā ar 15. SFPS principiem) un aktīva uzskaites vērtību samazina vērtības samazinājuma zaudējumi.

...

Peļņa un zaudējumi (5.7. sadaļa)

B5.7.1 5.7.5. punkts ļauj uzņēmumam izdarīt neatsaucamu izvēli – citos visaptverošajos ienākumos norādīt patiesās vērtības izmaiņas ieguldījumam kapitāla vērtspapīru instrumentā, kas netiek turēts tirdzniecības nolūkā. Šādu izvēli veic attiecībā uz katru instrumentu atsevišķi (tas ir, par katru akciju atsevišķi). Citos visaptverošajos ienākumos norādītās summas turpmāk nepārved uz peļņas vai zaudējumu aprēķinu. Tomēr uzņēmums var pārvest kumulatīvo peļņu vai zaudējumus pašu kapitāla ietvaros. Dividendes par šādiem ieguldījumiem ir atzītas peļņas vai zaudējumu aprēķinā saskaņā ar 5.7.6. punktu, ja vien dividendē skaidri neuzrāda ieguldījuma izmaksu daļas atgūšanu.

C pielikumā groza C5. un C42. punktu. Svītro C16. punktu un tā saistīto virsrakstu.

3. SFPS Uzņēmējdarbības apvienošana

C5 16., 42., 53., 56. un 58. punkta b) apakšpunktu groza, lai to lasītu sekojoši, svītro 64.A punktu un pievieno 46.D punktu:

...

56 Pēc sākotnējās atzīšanas un līdz saistību dzēšanai, anulēšanai vai termiņa beigām iegādātājs novērtē uzņēmējdarbības apvienošanā atzītas iespējamās saistības kā augstāko no šīm vērtībām:

a) summa, kura būtu jāatzīst saskaņā ar 37. SGS; kā arī

b) sākotnēji atzītā summa, no kuras vajadzības gadījumā atņemta atzīto ienākumu kumulatīvā summa saskaņā ar 15. SFPS *Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem* principiem.

Šo prasību nepiemēro attiecībā uz līgumiem, kas uzskaitīti saskaņā ar 9. SFPS.

...

39. SGS Finanšu instrumenti: atzīšana un novērtēšana

...

C42 A pielikumā AG3.–AG4. punktu groza šādi:

...

AG4 Finanšu garantijas līgumiem var būt dažādas juridiskās formas, piemēram..

a) ... emitents novērtē visaugstāko no:

i) jebkuras summas, kas noteiktas saskaņā ar 37. SGS; kā arī

ii) sākotnēji atzītās summas, no kuras vajadzības gadījumā atņemta atzīto ienākumu kumulatīvā summa saskaņā ar 15. SFPS principiem (sk. 9. SFPS 4.2.1. punkta c) apakšpunktu).

b) ...

9. SFPS Finanšu instrumenti (Riska ierobežošanas uzskaitē un grozījumi 9. SFPS, 7. SFPS un 39. SGS) ⁽¹⁾

Grozīts 5.2.1. punkts.

5.2. TURPMĀKĀ FINANŠU AKTĪVU VĒRTĒŠANA**5.2.1. Pēc sākotnējās atzīšanas uzņēmums novērtē finanšu aktīvu atbilstīgi 4.1.1.–4.1.5. punktam patiesajā vērtībā vai amortizētās izmaksas (sk. 39. SGS 9. un AG5.–AG8.C punktu).**

A pielikumā iekļauj definīciju.

dividendes Peļņas sadale kapitāla vērtspapīru instrumentu turētājiem proporcionāli viņu īpašumā esošajai kapitāla kategorijai.

C pielikumā groza C5. un C38. punktu. Svītro C21. punktu un tā saistīto virsrakstu.

3. SFPS Uzņēmējdarbības apvienošana

C5 16., 42., 53., 56. un 58. punkta b) apakšpunktu groza, lai to lasītu sekojoši, svītro 64.A un 64.D punktu un pievieno 64.H punktu:

...

56 Pēc sākotnējās atzīšanas un līdz saistību dzēšanai, anulēšanai vai termiņa beigām iegādātājs novērtē uzņēmējdarbības apvienošanā atzītas iespējamās saistības kā augstāko no šīm vērtībām:

- a) summa, kura būtu jāatzīst saskaņā ar 37. SGS; kā arī
- b) sākotnēji atzītā summa, no kuras vajadzības gadījumā atņemta atzīto ienākumu kumulatīvā summa saskaņā ar 15. SFPS *Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem* principiem.

Šo prasību nepiemēro attiecībā uz līgumiem, kas uzskaitīti saskaņā ar 9. SFPS.

...

39. SGS Finanšu instrumenti: atzīšana un novērtēšana

...

C38 A pielikumā AG3.–AG4. punktu groza šādi:

...

AG4 Finanšu garantijas līgumiem var būt dažādas juridiskās formas, piemēram..

- a) emitents novērtē visaugstāko no:
 - i) jebkuras summas, kas noteiktas saskaņā ar 37. SGS; kā arī
 - ii) sākotnēji atzītās summas, no kuras vajadzības gadījumā atņemta atzīto ienākumu kumulatīvā summa saskaņā ar 15. SFPS principiem (sk. 9. SFPS 4.2.1. punkta c) apakšpunktu).
- b) ...

⁽¹⁾ Izrietoši grozījumi, ko 15. SFPS izdara 9. SFPS (Riska ierobežošanas uzskaitē un grozījumi 9. SFPS, 7. SFPS un 39. SFPS), būtu jālasa saistībā ar izrietošajiem grozījumiem, ko ar 15. SFPS izdara 9. SFPS (2010. gads). Tas ir tāpēc, ka 9. SFPS (Riska ierobežošanas uzskaitē un grozījumi 9. SFPS, 7. SFPS un 39. SGS) ietver tikai tos punktus no 9. SFPS (2010. gads), ko tas grozīja vai kurus bija nepieciešams norādīt ērtības labad. Līdz ar to faktiskā datuma punkts nav pievienots 9. SFPS (Riska ierobežošanas uzskaitē un grozījumi 9. SFPS, 7. SFPS un 39. SGS), jo tas ir ievietots spēkā stāšanās datuma punktā, ko pievieno 9. SFPS (2010. gads).

1. SGS Finanšu pārskatu sniegšana

Grozīts 34. punkts un pievienots 139.N punkts.

Ieskaitis

...

34. 15. SFPS *Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem* noteikts, ka uzņēmumam ir jānovērtē ieņēmumi no līgumiem ar klientiem pēc atlīdzības summas, ko uzņēmums cer piltiesīgi saņemt apmaiņā pret apsolīto preču vai pakalpojumu nodošanu. Piemēram, atzīto ieņēmumu summa atspoguļo visas uzņēmuma atļautās tirdzniecības atlaides un apjoma atlaides. Uzņēmums parastās darbības gaitā veic arī citus darījumus, kuri nerada ieņēmumus, bet ir neregulāri attiecībā pret pamatdarbību. Šo darījumu rezultātus uzrāda, veicot ieņēmumu un saistīto izdevumu ieskaitu, kas rodas šā paša darījuma rezultātā, ja šāds darījuma atspoguļojums visprecīzāk raksturo darījuma būtību. Piemēram:
- a) uzņēmums uzrāda peļņu vai zaudējumus no ilgtermiņa aktīvu atsavināšanas, ieskaitot ieguldījumus un pamatdarbības aktīvus, atskaitot no atsavināšanas atlīdzības summas aktīva uzskaites vērtību un saistītos pārdošanas izdevumus; kā arī
 - b) ...

PĀREJAS PERIODS UN SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMS

...

- 139 N Ar 15. SFPS *Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem*, kas izdots 2014. gada maijā, grozīts 34. punkts. Uzņēmums piemēro šo grozījumu, kad tas piemēro 15. SFPS.

2. SGS Krājumi

Groza 2., 8., 29. un 37. punktu un pievieno 40.E punktu. Svītro 19. punktu.

DARBĪBAS JOMA

2. Šis standarts ir piemērojams visiem krājumiem, izņemot:

- a) [svītrots].
- b) ...

DEFINĪCIJAS

...

8. Krājumi ir preces, kas iepirkas un tiek turētas tālākpārdošanai, ieskaitot, piemēram, preces, kuras mazumtirgotājs iepircis un tur tālākpārdošanai, vai zeme un cits īpašums, kuru tur tālākpārdošanai. Krājumi ir arī uzņēmuma saražotie gatavie ražojumi vai nepabeigtie ražojumi, kā arī materiāli un izejvielas, kas paredzētas izlietošanai ražošanas procesā. Izmaksas, kas radušās, lai izpildītu līgumu ar klientu, kas nerada krājumus (vai aktīvus cita standarta darbības jomā), uzskaita saskaņā ar 15. SFPS *Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem*.

...

Neto pārdošanas vērtība

...

29. Krājumu vērtību parasti noraksta līdz neto pārdošanas vērtībai vienību pa vienībai. Tomēr dažos gadījumos var būt lietderīgi sagrupēt līdzīgus vai saistītus posteņus. Šāds gadījums var būt krājumu vienības, kas pieder pie tā paša produkcijas veida, kuru mērķis vai lietošana ir līdzīga, kuras ražo un tirgo tajā pašā ģeogrāfiskajā apgabalā un kuras praktiski nevar novērtēt atsevišķi no citām šā produkcijas veida vienībām. Nav lietderīgi norakstīt krājumu vērtību, pamatojoties uz krājumu klasifikāciju, piemēram, gatavie ražojumi vai visi krājumi konkrētā uzņēmējdarbības segmentā.

...

INFORMĀCIJAS ATKLĀŠANA

...

37. Finanšu pārskatu lietotājiem ir noderīga informācija par uzskaites vērtībām dažādās krājumu klasifikācijās un aktīvu izmaiņu apjomu. Izplatītas krājumu klasifikācijas ir preces pārdošanai, ražošanas izejvielas, materiāli, nepabeigtie pasūtījumi un gatavie ražojumi.

...

SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMS

...

- 40.E Ar 15. SFPS *Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem*, kas izdots 2014. gada maijā, grozīts 2., 8., 29. un 37. punkts un svītrots 19. punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 15. SFPS.

12. SGS Ienākuma nodokļi

Grozīts 59. punkts un pievienots 98.E punkts.

Peļņas vai zaudējumu aprēķinā atzītās pozīcijas

...

59. Lielākā daļa atliktā nodokļa saistību un atliktā nodokļa aktīvu rodas, ieņēmumus vai izdevumus iekļaujot grāmatvedības peļņā vienā periodā, bet ar nodokli apliekamajā peļņā (nodokļa zaudējumos) – citā periodā. Izrietošais atliktais nodoklis ir atzīts peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Piemēram:
- procentu, autoratlīdzību vai dividenžu ieņēmumus saņem ar pēcmaksu un iekļauj grāmatvedības peļņā saskaņā ar 15. SFPS *Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem*, 39. SGS *Finanšu instrumenti: atzīšana un novērtēšana* vai 9. SFPS *Finanšu instrumenti* pēc vajadzības, bet iekļauj ar nodokli apliekamajā peļņā (nodokļu zaudējumi) – pēc kases principa; kā arī
 - ...

SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMS

...

- 98.E Ar 15. SFPS *Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem*, kas izdots 2014. gada maijā, grozīts 59. punkts. Uzņēmums piemēro šo grozījumu, kad tas piemēro 15. SFPS.

16. SGS Pamatlīdzekļi

Groza 69. un 72. punktu un pievieno 81.J punktu.

ATZĪŠANAS PĀRTRAUKŠANA

...

69. Pamatlīdzekļu objekta atsavināšana var notikt dažādos veidos (piemēram, pārdodot, noslēdzot finanšu nomu, vai ziedošanas veidā). Pamatlīdzekļu vienības atsavināšanas datums ir datums, kad saņēmējs iegūst kontroli pār minēto vienību saskaņā ar prasībām, lai noteiktu, kad izpildes pienākums ir īstenots 15. SFPS. 17. SGS piemēro atsavināšanai, ko veic ar pārdošanu un saņemšanu atpakaļ nomā.
- ...
72. Atlīdzības summu, kas jāiekļauj peļņas vai zaudējumu aprēķinā, kas rodas no pamatlīdzekļu vienības atzīšanas pārtraukšanas, nosaka saskaņā ar 15. SFPS 47.–72. punktā minētajām darījuma cenas noteikšanas prasībām. Turpmākās izmaiņas atlīdzības lēstajā summā, kas ietvertas peļņas vai zaudējumu aprēķinā, uzskaita saskaņā ar prasībām attiecībā uz 15. SFPS minētajām izmaiņām darījuma cenā.

...

SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMS

...

- 81 J Ar 15. SFPS *Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem*, kas izdots 2014. gada maijā, grozīts 68.A, 69. un 72. punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 15. SFPS.

32. SGS Finanšu instrumenti: informācijas sniegšana

Pievienots 97.Q punkts.

SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMS UN PĀREJA

...

- 97.Q Ar 15. SFPS *Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem*, kas izdots 2014. gada maijā, grozīts AG21. punkts. Uzņēmums piemēro šo grozījumu, kad tas piemēro 15. SFPS.

Piemērošanas vadlīnijās grozīts AG21. punkts.

Līgumi pirkt vai pārdot nefinanšu posteņus (8.–10. punkts)

...

- AG21 Izņemot, kā pieprasīts 15. SFPS *Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem*, līgums, kurš ietver fizisku aktīvu saņemšanu vai piegādi, nerada vienai personai finanšu aktīvu un otrai personai finanšu saistības, ja vien kāds attiecīgs maksājums nav atlikts pēc datuma, kurā tiek nodoti fiziskie aktīvi. Šāds gadījums ir preču pirkšana ar tirdzniecības kredītu.

34. SGS Starpperioda finanšu pārskatu sniegšana

Grozīts 15.B un 16.A punkts un pievienots 55. punkts.

Būtiski notikumi un darījumi

...

- 15 B Turpmāk sarakstā norādīti notikumi un darījumi, kuri jāatklāj, ja tie ir nozīmīgi; saraksts nav pilnīgs.
- a) ...
- b) finanšu aktīvu, pamatlīdzekļu, nemateriālo aktīvu, no līgumiem ar klientiem izrietošo aktīvu vai citu aktīvu vērtības samazināšanās radītu zaudējumu atzīšana un šādas vērtības samazināšanās radīto zaudējumu apvērse;
- c) ...

Citas informācijas atklāšana

16. A **Papildus informācijas atklāšanai par būtiskiem notikumiem un darījumiem saskaņā ar 15.–15.C punktu uzņēmums starpperioda finanšu pārskatu piezīmēs iekļauj turpmāk minēto informāciju, ja šī informācija starpperioda finanšu pārskatā nav ietverta citur. Šo informāciju parasti sniedz, pamatojoties uz datiem par finanšu gadu no tā sākuma līdz konkrētajam datumam:**
- a) ...
- l) **ieņēmumu sadalīšana no līgumiem ar klientiem, kā pieprasīts 15. SFPS *Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem* 114.–115. punktā.**

...

SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMS

...

55. Ar 15. SFPS *Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem*, kas izdots 2014. gada maijā, grozīts 15.B un 16.A punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 15. SFPS.

36. SGS Aktīvu vērtības samazināšanās

Grozīts 2. punkts un pievienots 140.L punkts.

DARBĪBAS JOMA

2. Šis Standarts jāpiemēro, veicot visu aktīvu vērtības samazināšanās uzskaiti, izņemot:

- a) ...
- b) **līgumiskos aktīvus un aktīvus, kas rodas no izmaksām, lai iegūtu vai izpildītu līgumu, kas ir atzīti saskaņā ar 15. SFPS *Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem*;**
- c) ...

PĀREJAS NOTEIKUMI UN SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMS

...

140.L Ar 15. SFPS *Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem*, kas izdots 2014. gada maijā, grozīts 2. punkts. Uzņēmums piemēro šo grozījumu, kad tas piemēro 15. SFPS.

37. SGS Uzkrājumi, iespējamās saistības un iespējamie aktīvi ⁽¹⁾

Grozīts 5. punkts un pievienots 100. punkts. Svītrots 6. punkts.

DARBĪBAS JOMA

...

5. Ja kāds cits standarts aplūko kādu konkrētu uzkrājumu, iespējamo saistību vai iespējamā aktīva veidu, uzņēmums šā standarta vietā piemēro attiecīgo citu standartu. Piemēram, daži uzkrājumu veidi aplūkoti standartos par:
- a) [svītrots].
 - b) ...
 - e) apdrošināšanas līgumiem (sk. 4. SFPS *Apdrošināšanas līgumi*). Tomēr šis standarts attiecas uz apdrošinātāja uzkrājumiem, iespējamajām saistībām un iespējamajiem aktīviem, kuri nerodas no apdrošināšanas līguma noteiktajiem pienākumiem un tiesībām saskaņā ar 4. SFPS darbības jomu;
 - f) pircēja iespējamo atlīdzību uzņēmējdarbības apvienošanā (sk. 3. SFPS *Uzņēmējdarbības apvienošana*); kā arī
 - g) ieņēmumiem no līgumiem ar klientiem (sk. 15. SFPS *Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem*). Tomēr, tā kā 15. SFPS nav ietvertas specifiskas prasības attiecībā uz tādiem līgumiem ar klientiem, kuri ir apgrūtināši vai par tādiem ir kļuvuši, šādos gadījumos piemēro šo standartu.

...

SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMS

...

100. Ar 15. SFPS *Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem*, kas izdots 2014. gada maijā, grozīts 5. punkts un svītrots 6. punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 15. SFPS.

⁽¹⁾ SFPS *Ikgadējie uzlabojumi 2010.–2012. gada ciklam*, izdots 2013. gada decembrī, izmantots uzcenojums, lai parādītu grozījumus, kas izdarīti 37. SGS 5. punktā. Attiecībā uz šo publikāciju minētās izmaiņas ir pieņemtas un jaunas izmaiņas ir parādītas uzcenojumā.

38. SGS Nemateriālie aktīvi

Groza 3., 114. un 116. punktu un pievieno 130.K punktu.

DARBĪBAS JOMA

...

3. Ja kāds cits standarts nosaka, kā uzskaitāms konkrēts nemateriālo aktīvu veids, uzņēmums izmanto nevis šo standartu, bet gan attiecīgo standartu. Piemēram, šo standartu nepiemēro:
- a) nemateriāliem aktīviem, kurus uzņēmums tur pārdošanai parastās darbības gaitā (sk. 2. SGS *Krājumi*).
 - b) ...
 - i) līgumiskajiem aktīviem un aktīviem, kas rodas no izmaksām, lai iegūtu vai izpildītu līgumu, kas ir atzīti saskaņā ar 15. SFPS *Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem*.

...

NORAKSTĪŠANA UN ATSAVINĀŠANA

...

114. Nemateriāla aktīva atsavināšana var notikt dažādos veidos (piemēram, pārdodot, noslēdzot finanšu nomu vai ziedošanas veidā). Nemateriāla aktīva vienības atsavināšanas datums ir datums, kad saņēmējs iegūst kontroli pār minēto aktīvu saskaņā ar 15. SFPS *Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem minētajām prasībām* par to, lai noteiktu, kad izpildes pienākums ir īstenots. 17. SGS piemēro atsavināšanai ar pārdošanu un ar saņemšanu atpakaļ nomā.

...

116. Atlīdzības summu, kas jāiekļauj peļņas vai zaudējumu aprēķinā, kas rodas no nemateriāla aktīva atzīšanas pārtraukšanas, nosaka saskaņā ar 15. SFPS 47.–72. punktā minētajām prasībām par darījuma cenas noteikšanu. Turpmākās izmaiņas atlīdzības lēstajā summā, kas ietvertas peļņas vai zaudējumu aprēķinā, uzskaita saskaņā ar prasībām attiecībā uz izmaiņām darījuma cenā 15. SFPS.

...

PĀREJAS NOTEIKUMI UN SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMS

...

- 130 K Ar 15. SFPS *Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem*, kas izdots 2014. gada maijā, grozīts 3., 114. un 116. punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 15. SFPS.

39. SGS Finanšu instrumenti: atzīšana un novērtēšana

2.,9.,43., 47. un 55. punktu groza un pievieno 2.A., 44.A, 55.A un 103.T punktu.

DARBĪBAS JOMA

2. Šo standartu piemēro visi uzņēmumi visu veidu finanšu instrumentiem, izņemot:
- a) ...
 - k) tiesībām vai pienākumiem, kas ietilpst 15. SFPS *Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem* un kas ir finanšu instrumenti, izņemot 15. SFPS norādītos, kurus uzskaita saskaņā ar 9. SFPS.
2. A Šā standarta prasības attiecībā uz vērtības samazināšanos piemēro 15. SFPS norādītajām tiesībām, kuras uzskaita saskaņā ar šo standartu, lai atzītu vērtības samazināšanās zaudējumus.

...

DEFINĪCIJAS

...

9. ...

Ar atzīšanu un novērtēšanu saistītās definīcijas

...

Efektīvo procentu metode ir metode, saskaņā ar kuru tiek aprēķinātas finanšu aktīvu vai finanšu saistību (vai finanšu aktīvu vai finanšu saistību grupas) amortizētās izmaksas un procentu ienākumi vai izdevumi sadalīti attiecīgajā periodā. Efektīvā procentu likme ir likme, kas precīzā veidā diskontē aplēstus nākotnes naudas maksājumus vai ieņēmumus cauri visam finanšu instrumenta paredzamajam lietošanas periodam vai, ja attiecināms, īsākam finanšu aktīvu vai finanšu saistību neto uzskaites vērtības periodam. Aprēķinot efektīvo procentu likmi, uzņēmums aplēš naudas plūsmas, ņemot vērā visas finanšu instrumenta līgumsaistības (piemēram, priekšapmaksas nosacījumus, pirkšanas un tamlīdzīgas iespējas), bet neņem vērā nākotnes kredītu zaudējumus. Aprēķinā tiek ietvertas visas maksas un punkti, saskaņā ar kuriem līguma pusēm ir jāveic vai jāsaņem maksājumi un kuri ir efektīvās procentu likmes neatņemama sastāvdaļa (sk. AG8A.–AG8B. punktu), darījumu izmaksas, kā arī visa veida uzcenojumi un atlaides. Pastāv pieņēmums, ka naudas plūsmas un līdzīgu finanšu instrumentu grupas paredzamais lietderīgās lietošanas periods var būt ticami aplēsts. Tomēr tajos retajos gadījumos, kad nav iespējams veikt ticamu naudas plūsmas aplēsi vai noteikt finanšu instrumenta (vai finanšu instrumentu grupas) paredzamo lietderīgās lietošanas periodu, uzņēmumam ir jāizmanto ar līgumu noteikta naudas plūsma visā finanšu instrumenta (vai finanšu instrumentu grupas) lietderīgās lietošanas periodā.

Atzīšanas pārtraukšana ir iepriekš atzīta finanšu aktīva vai finanšu saistību dzēšana no uzņēmuma finanšu stāvokļa pārskata.

Dividendes ir peļņas sadale kapitāla vērtspapīru instrumentu turētājiem proporcionāli viņu īpašumā esošajai kapitāla kategorijai.

Patiesā vērtība ir cena, kādu saņems, pārdodot aktīvu, vai maksās, nododot saistību, ierindas darījumā starp tirgus dalībniekiem novērtēšanas datumā. (Sk. 13. SFPS.)

...

Sākotnējā finanšu aktīvu un saistību novērtēšana

43. Izņemot pircēju un pasūtītāju parādus, uz kuriem attiecas 44.A punkta darbības joma, brīdī, kad sākotnēji tiek atzīti finanšu aktīvi vai finanšu saistības, uzņēmums tās novērtē pēc to patiesās vērtības un, ja finanšu aktīvs vai finanšu saistības netiek novērtētas pēc patiesās vērtības ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, pieskaitot darījumu izmaksas, kas ir tieši attiecināmas uz finanšu aktīva vai finanšu saistību iegādi vai emisiju.

...

- 44 A Neraugoties uz 43. punktā minēto prasību, sākotnējās atzīšanas brīdī uzņēmums novērtē pircēju un pasūtītāju parādus, kuriem nav būtiska finansēšanas komponenta (kas noteikts saskaņā ar 15. SFPS), pēc to darījumu cenas (kā definēts 15. SFPS).

...

Turpmākā finanšu saistību vērtēšana

47. Pēc sākotnējās atzīšanas uzņēmums novērtē visas finanšu saistības amortizētās izmaksās, izmantojot efektīvo procentu metodi, izņemot šādos gadījumos:
- a) ...
 - c) finanšu garantiju līgumi, kā definēts 9. punktā. Pēc sākotnējās atzīšanas šāda līguma emitentam (ja vien nav piemērojams 47. punkta a) vai b) apakšpunkts) novērtēšanu jāveic pēc augstākā no:
 - i) jebkuras summas, kas noteiktas saskaņā ar 37. SGS; kā arī

- ii) sākotnēji atzītās summas (sk. 43. punktu), no kuras vajadzības gadījumā atņemta saskaņā ar 15. SFPS principiem atzīto ienākumu kumulatīvā summa;
- d) aizņēmuma saistības sniegt aizdevumu ar procentu likmi zem tirgus vērtības. Pēc sākotnējās atzīšanas šāda līguma emitentam (ja vien nav piemērojams 47. punkta a) apakšpunkts) novērtēšanu jāveic pēc augstākā no:
 - i) jebkuras summas, kas noteiktas saskaņā ar 37. SGS; kā arī
 - ii) sākotnēji atzītās summas (sk. 43. punktu), no kuras vajadzības gadījumā atņemta saskaņā ar 15. SFPS principiem atzīto ienākumu kumulatīvā summa;

Finanšu saistības, kuras ir plānots uzskaitīt kā apdrošinātos posteņus, jāvērtē saskaņā ar 89.–102. punktā ietvertajām riska ierobežošanas uzskaites prasībām.

...

Peļņa un zaudējumi

55. Finanšu aktīvu vai saistību patiesās vērtības maiņu rezultātā radušos peļņu vai zaudējumus, kas nav apdrošināšanas attiecību daļa (sk. 89.–102. punktu), atzīst šādi:
- a) ...
 - b) no pārdošanai pieejamā finanšu aktīva gūto peļņu vai zaudējumus atzīst citos visaptverošajos ienākumos, izņemot zaudējumus no vērtības samazināšanās (sk. 67. līdz 70. punktu), kā arī peļņu un zaudējumus no ārvalstu valūtu maiņas (sk. A pielikuma AG83. punktu), līdz finanšu aktīva atzīšanas pārtraukšanai. Tajā laikā posmā kumulatīvā peļņa vai zaudējumi, kas bija atzīti citos visaptverošajos ienākumos, jāpārklasificē no pašu kapitāla uz peļņu vai zaudējumiem kā pārklasifikācijas korekcija (sk. 1. SGS *Finanšu pārskatu sniegšana* (pārstrādāts 2007. gadā)). Tomēr procentus, kas aprēķināti, izmantojot efektīvo procentu metodi (sk. 9. punktu), atzīst peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Dividendes par tirdzniecībai pieejamajiem kapitāla vērtspapīru instrumentiem ir atzītas peļņas vai zaudējumu aprēķinā saskaņā ar 55.A punktu.

55 A *Dividendes atzīst peļņas vai zaudējumu aprēķinā tikai, ja:*

- a) ir noteiktas uzņēmuma tiesības saņemt dividendes maksājumu;
- b) ir ticams, ka ar dividendi saistītie saimnieciskie labumi ietilps uzņēmumā; kā arī
- c) dividendes summu var ticami novērtēt.

...

SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMS UN PĀREJA

...

103.T Ar 15. SFPS *Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem*, kas izdots 2014. gada maijā, svītrots 2., 9., 43., 47., 55. AG2., AG4. un AG48. punkts un pievienots 2.A, 44.A, 55.A un AG8A.-AG8C. punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 15. SFPS.

A pielikumā grozīts AG4. un AG48. punkts un pievienots AG8A.-AG8C. punkts.

DARBĪBAS JOMA (2.–7. PUNKTS)

...

AG4 Finanšu garantiju līgumi var pieņemt dažādas juridiskās formas, piemēram, garantija, daži kredītvēstuļu veidi, kredītu atvasināts standartprodukts vai apdrošināšanas līgums. To grāmatvedības metode nav atkarīga no to juridiskās formas. Turpmākie ir atbilstošas metodes piemēri (sk. 2. punkta e) apakšpunktu):

- a) ... emitents novērtē visaugstāko no:
 - i) jebkuras summas, kas noteiktas saskaņā ar 37. SGS; kā arī
 - ii) sākotnēji atzītās summas, no kuras vajadzības gadījumā atņemta saskaņā ar 15. SFPS principiem atzīto ienākumu kumulatīvā summa (sk. 47. punkta c) apakšpunktu);

b) ...

- c) ja finanšu garantiju līgums izdots saistībā ar preču pārdošanu, līguma slēdzējs piemēro 15. SFPS, nosakot, kad tam jāatzīst ieņēmumi, kas radušies no garantijām un no preču pārdošanas.

...

Efektīvā procentu likme

...

AG8A Piemērojot efektīvo procentu metodi, uzņēmums nosaka maksas, kas ir finanšu instrumenta efektīvās procentu likmes būtiska daļa. Finanšu pakalpojumu maksu apraksts var nenorādīt uz sniegto pakalpojumu raksturu un būtību. Maksas, kas ir finanšu instrumenta efektīvās procentu likmes būtiska daļa, tiek uzskatītas par efektīvās procentu likmes korekciju, ja vien finanšu instruments netiek novērtēts pēc patiesās vērtības un tā izmaiņas patiesajā vērtībā tiek atzītas peļņas un zaudējumu aprēķinā. Šādos gadījumos maksas atzīst kā ieņēmumus, ja instruments tiek sākotnēji atzīts.

AG8B Maksas, kas ir finanšu instrumenta efektīvās procentu likmes būtiska daļa, ietver:

- a) iniciēšanas maksas, kuras uzņēmums saņem attiecībā uz finanšu aktīva izveidi vai iegādi. Šādas maksas var ietvert kompensāciju par darbībām, piemēram, aizņēmēja finansiālā stāvokļa novērtēšana, garantiju novērtēšana un reģistrēšana, nodrošinājums un citi drošības pasākumi, vienošanās par instrumenta noteikumiem, dokumentu sagatavošana un apstrāde, kā arī darījuma slēgšana. Minētās maksas ir būtiska daļa no turpmāku saistību veidošanas ar izrietošo finanšu instrumentu;
- b) saistību maksas, ko uzņēmums saņēmis, lai iniciētu aizdevumu, ja aizdevuma saistības neietilpst šā standarta darbības jomā un ja ir iespējams, ka uzņēmums noslēgs īpašu aizdevuma līgumu. Minētās maksas uzskata par kompensāciju par pašreizējām saistībām attiecībā uz finanšu instrumenta iegādi. Ja saistību termiņš beidzas un uzņēmums nesniedz aizdevumu, minēto maksu atzīst kā ieņēmumus, beidzoties saistību termiņam;
- c) iniciēšanas maksas, kas saņemtas par finanšu saistību emisiju, kuras novērtētas amortizētajās izmaksās. Minētās maksas ir būtiska daļa no turpmāku saistību izveides ar finanšu saistībām. Uzņēmums nodala maksas un izmaksas, kas ir finanšu saistību efektīvās procentu likmes būtiska daļa, no iniciēšanas maksām un darījumu izmaksām, kas attiecas uz tiesībām sniegt pakalpojumus, piemēram, ieguldījumu pārvaldības pakalpojumi.

AG8C Maksas, kas nav finanšu instrumenta efektīvās procentu likmes būtiska daļa un kuras uzskaita saskaņā ar 15. SFPS, ietver:

- a) maksas, ko iekasē par aizdevuma apkalpošanu;
- b) saistību maksas, lai iniciētu aizdevumu, ja aizdevuma saistības neietilpst šā standarta darbības jomā un ja pastāv neliela iespējamība, ka uzņēmums noslēgs īpašu aizdevuma līgumu; kā arī
- c) aizdevuma sindicēšanas maksas, ko saņēmis uzņēmums, kas vienojas par aizdevumu un nepatur sev nevienu daļu no aizdevuma paketes (vai patur daļu par to pašu efektīvo procentu likmi salīdzināmajam riskam, ko uzņemas citi dalībnieki).

...

Turpmāka uzņēmuma saistība ar nodotajiem aktīviem

AG48 Saskaņā ar 30. punktu uzņēmums var novērtēt nodoto aktīvu un attiecīgās saistības, piemēram, šādi:

Visi aktīvi

- a) ja uzņēmuma noteiktā garantija nemaksāšanas zaudējumu segšanai par nodoto aktīvu novērš nodotā aktīva atzīšanas pārtraukšanu turpmākās saistības apjomam, nodošanas datumā nodotais aktīvs tiek novērtēts pēc zemākās (i) aktīva uzskaites vērtības un (ii) maksimālās atlīdzības summas, kas saņemta nodošanā, kuru uzņēmumam varētu pieprasīt atmaksāt ("garantijas summa"). Attiecīgās saistības sākotnēji tiek novērtētas pēc garantijas summas plus garantijas patiesā vērtība (kas parasti ir atlīdzība, kas saņemta kā garantija). Pēc tam garantijas sākotnējo patieso vērtību atzīst peļņas vai zaudējumu aprēķinā, kad (vai tiklīdz) attiecīgās saistības ir izpildītas (saskaņā ar 15. SFPS principiem) un aktīva uzskaites vērtību samazina vērtības samazinājuma zaudējumi.

...

40. SGS Ieguldījuma īpašums

Groza 9., 67. un 70. punktu un pievieno 85.E punktu.

ĪPAŠUMA KLASIFIKĀCIJA PAR IEGULDĪJUMA ĪPAŠUMU VAI ĪPAŠNIEKA IZMANTOTU ĪPAŠUMU

...

9. Posteņi, kuri nav ieguldījuma īpašums, un tādēļ neietilpst šā Standarta darbības jomā, ir, piemēram, šādi:
- a) ...
- b) [svītrots].
- c) ...

ATSAVINĀŠANA

...

67. Ieguldījuma īpašuma atsavināšana var notikt ar pārdošanu vai finanšu nomas līguma noslēgšanu. Ieguldījuma īpašuma atsavināšanas datums ir datums, kad saņēmējs iegūst kontroli pār ieguldījuma īpašumu saskaņā ar 15. SFPS minētajām prasībām par to, lai noteiktu, kad izpildes pienākums ir īstenots. 17. SGS ir piemērojams atsavināšanas gadījumiem, kuri notiek, pamatojoties uz finanšu nomas līguma noslēgšanu un pārdošanu ar saņemšanu atpakaļ nomā.

...

70. Atlīdzības summu, kas jāiekļauj peļņas vai zaudējumu aprēķinā, kas rodas no ieguldījuma īpašuma atzīšanas pārtraukšanas, nosaka saskaņā ar 15. SFPS 47.–72. punktos minētajām prasībām par darījuma cenas noteikšanu. Turpmākās izmaiņas atlīdzības lēstajā summā, kas ietvertas peļņas vai zaudējumu aprēķinā, uzskaita saskaņā ar 15. SFPS minētajām prasībām attiecībā uz izmaiņām darījuma cenā.

...

SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMS

...

- 85.E Ar 15. SFPS *Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem*, kas izdots 2014. gada maijā, grozīts 3. panta b) apakšpunkts, 9., 67. un 70. punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 15. SFPS.

12. SFPIK Vienošanās par pakalpojumu koncesiju

Zem virsraksta "Atsauces" ir svītrotas atsauces uz 11. SGS *Būvliegumi* un 18. SGS *Ieņēmumi* un ir pievienota atsauce uz 15. SFPS *Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem*. Grozīts 13.-15., 18.-20. un 27. punkts un pievienots 28.D punkts.

Vienošanās atlīdzības atzīšana un novērtēšana

...

13. Saskaņā ar 15. SFPS uzņēmējs atzīst un novērtē ieņēmumus par tā sniegtajiem pakalpojumiem. Atlīdzības būtība nosaka tās turpmāko uzskaites režīmu. Saņemtās atlīdzības kā finanšu aktīva un nemateriāla aktīva turpmāka uzskaitē ir sīki aprakstīta 23.–26. punktā.

Būvniecības vai uzlabošanas pakalpojumi

14. Uzņēmējs uzskaita būvniecības vai uzlabošanas pakalpojumus saskaņā ar 15. SFPS.

Atlīdzība, ko uzņēmējam sniedz piešķirējs

15. Ja uzņēmējs sniedz izbūves vai modernizēšanas pakalpojumus, atlīdzību, ko saņem uzņēmējs vai kas jāsāņem uzņēmējam, atzīst saskaņā ar 15. SFPS. Atlīdzība var būt tiesības uz:

a) ...

...

18. Ja uzņēmējam maksā par būvniecības pakalpojumiem daļēji ar finanšu aktīvu un daļēji ar nemateriālo aktīvu, ir nepieciešams atsevišķi uzskaitīt katru uzņēmēja atlīdzības komponentu. Saņemto vai saņemamo atlīdzību par abiem komponentiem sākotnēji atzīst saskaņā ar 15. SFPS.

19. Atlīdzības būtību, ko piešķirējs devis uzņēmējam, nosaka, atsaucoties uz līguma noteikumiem un attiecīgā gadījumā atbilstīgām līgumtiesībām. Atlīdzības būtība nosaka turpmāku uzskaiti, kā aprakstīts 23.–26. punktā. Tomēr abi atlīdzības veidi ir klasificēti kā līgumiskais aktīvs būvniecības vai uzlabošanas laikā saskaņā ar 15. SFPS.

Darbības pakalpojumi

20. Uzņēmējs uzskaita darbības pakalpojumus saskaņā ar 15. SFPS.

...

Elementi, kurus piešķirējs sniedzis uzņēmējam

27. Saskaņā ar 11. punktu infrastruktūras elementus, attiecībā uz kuriem piešķirējs ir devis uzņēmējam piekļuvi vienošanās par pakalpojumu nolūkā, neatzīst par uzņēmēja pamatlīdzekļiem. Piešķirējs var sniegt uzņēmējam arī citus elementus, kurus uzņēmējs var turēt vai ar kuriem uzņēmējs var rīkoties tā, kā vēlas. Ja šādi aktīvi ir piešķirēja maksājāmās atlīdzības daļa par pakalpojumiem, tās nav valsts dotācijas, kā definēts 20. SGS. Tā vietā tos uzskaita kā daļu no darījumu cenas, kā definēts 15. SFPS.

...

SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMS

...

- 28.D Ar 15. SFPS *Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem*, kas izdots 2014. gada maijā, grozīta sadaļa "Atsauces" un 13.–15., 18.–20. un 27. punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 15. SFPS.

27-PIK Darījumu būtības novērtēšana, kuri ietver nomas juridisko formu

Zem virsraksta "Atsauces" ir svītrotas atsauces uz 11. SGS *Būvlīgumi* un 18. SGS *Ieņēmumi* un ir pievienota atsauce uz 15. SFPS *Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem*. Grozīts 8. punkts un turpmākā sadaļa "Spēkā stāšanās datums".

VIENPRĀTĪBA

...

8. 15. SFPS minētās prasības piemēro katras vienošanās faktiem un apstākļiem, nosakot, kad atzīt maksu par ieņēmumiem, kurus uzņēmums varētu saņemt. Jāņem vērā tādi faktori kā, piemēram, vai ir turpmāka iesaiste nozīmīgu nākotnes darbības rezultātu pienākumu veidā, kas ir nepieciešami maksas saņemšanai, vai ir saglabāti riski, garantijas vienošanās noteikumi un maksas atmaksāšanas risks. Rādītāji, kuri atsevišķi norāda, ka, tos saņemot, nav piemērota visas maksas atzīšana par ieņēmumiem, ja tos saņem vienošanās sākumā, ir šādi:

a) ...

SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMS

...

Ar 15. SFPS *Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem*, kas izdots 2014. gada maijā, grozīta sadaļa "Atsauces" un 8. punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus, kad tas piemēro 15. SFPS.

32-PIK Nemateriālie aktīvi – tīmekļa vietnes izmaksas

Zem virsraksta "Atsauces" ir svītrotas atsauces uz 11. SGS *Būvlīgumi* un ir pievienota atsauce uz 15. SFPS *Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem*. Grozīta turpmākā sadaļa "Spēkā stāšanās datums".

SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMS

...

Ar 1. SGS (pārstrādāts 2007. gadā) grozīta SFPS terminoloģija. Turklāt ir grozīts 5. punkts. Uzņēmums šos grozījumus piemēro pārskata periodiem, kas sākas 2009. gada 1. janvārī vai pēc šā datuma. Ja uzņēmums piemēro 1. SGS (pārstrādāts 2007. gadā) kādam agrākam periodam, šos grozījumus piemēro minētajam agrākajam periodam.

Ar 15. SFPS *Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem*, kas izdots 2014. gada maijā, grozīta sadaļa "Atsauces" un 6. punkts. Uzņēmums piemēro šo grozījumu, kad tas piemēro 15. SFPS.
